

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 junius 23, vasárnap

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉ DEZSÓ

21. évfolyam 171. szám

A francia kormány a békejavaslatokat tanulmányozza

A békefeltételek 33 gépelt oldalra terjednek — Az olasz fegyverszüneti feltételeket szintén a compiégnei francia bizottság veszi át

A németek több francia tengernagyot és tábornokot fogtak el

Genfből jelenti a német távirati iroda: A francia kormány tagjai pénteken éjjel után egy órakor Lebrun elnök elnökletével államtanácsra ültek össze. A tanácskozást hajnali 3 órakor félbeszakították, majd szombaton reggel fél 9 órakor folytatták. Középeurópai idő szerint déli félgyakor a tanácskozás még mindig tartott. Az államtanács állandó összeköttetésben van a Compiègnebe küldött francia tárgyalókkal.

A Havas-iroda jelentése utal arra, hogy a francia lapok nyugodtan néznek szembe a helyzettel és óvatosságra intik a közönséget a német feltételekről keringő hírekkel szemben. A Petit Parisien szerint a német feltételeknek valószínűen két lényeges pontja lesz. Az egyik az ellenségeskedés végleges megszüntetése, a másik pedig a területi igények kielégítésének biztosítása. Az Echo de Paris óvja a közönséget a rémhírektől. Hangoztatja, hogy bizalommal kell tekinteni azok elé az elhatározások elé, amelyeket Petain tábornagy, a dicsőséges francia katona és Franciaország vezetői hoznak majd a haza nevében.

A BÉKEFELTÉTELEK

Londonból jelentik: A franciáknak átnyújtott feltételek 30 gépelt oldalra terjednek és — mint francia körökben kifejezték — alapos tanulmányozást kívánnak. Angol politikai körökben a feltételeknek csak általános eszmemenetét ismerik. A francia—német tárgyalásoktól függetlenül a harc valamennyi arcvonalzakaszon tovább folyik.

AZ OLASZ FEGYVERSZÜNET

Rómából jelentik: Rómában pénteken olyan hírek terjedtek el, hogy az olasz hadvezetőség már szombaton fogadja a francia küldöttséget a fegyverszüneti tárgyalások ügyében. Ez a hír nem bizonyult valósnak, mint ahogy nem bizonyult valósnak az sem, hogy a francia küldöttségnek Laval lesz a vezetője. A szombati olasz lapok azt írják, hogy a francia fegyverszüneti bizottság tagjai ugyanazok lesznek, akik a német feltételeket átvették.

szavonulásra kényszerítettünk. Ellenséges bombavető repülőgépek eredménytelen támadást intéztek egy német csatahajó ellen. A csatahajó léghárító tüzérése a támadók közül hat gépet lelőtt. A harcra beavatkozó saját vadászgépeink hét másik repülőgépet pusztítottak el. Az ellenség légi vesztesége június 21-én összesen 25 gép volt. Egy német gép eltűnt.

Az utólag beérkezett jelentések-ből kitűnik, hogy június 4-e és 20-a között az eddig közölt számokon felül még 63 ellenséges gépet pusztítottunk el, úgyhogy az

ellenség légi vesztesége ebben az időszakban összesen 765 repülőgép. A nyugati támadó műveletek megkezdése óta a léghárító tüzéréség június 15-ig összesen 854 ellenséges repülőgépet pusztított el.

Egy visszatért buvárnaszád jelenti, hogy 42.086 tonna hajóteret süllyesztett el. Egy másik buvárnaszádunk megtorpedózott egy 11000 tonnás angol csapatszállító hajót, egy harmadik pedig eredményes támadást hajtott végre nagy brit hajókisérlet ellen.

Ellenséges repülők Berlin felett

A német távirati iroda jelenti: Szombatra virradó éjjel néhány ellenséges repülő Berlin közelébe jutott. Az egyik repülő néhány robbanó- és gyújtóbombát dobott a Berlinen kívül fekvő, nem katonai célpontokra, köztük egy kórházra is. A bombák csak kis károkat okoztak. Három férfi, három asszony és egy gyermek megsebesült.

Ugyancsak a német távirati iroda jelenti, hogy szombatra virradó éjjel ellenséges repülőgépek bombázták Bréma városát. Nagyobb kár nem esett. Két polgári személy megsebesült. A támadókat a léghárító ütegek kergették el.

Törökország nem engedi magát háborúba sodorni

Isztanbulból jelenti a német távirati iroda: Ideérkezett hírek szerint Anglia továbbra is folytatja kísérletezéseit abban az irányban, hogy Törökországot bevonja az európai háborúba. Hír szerint Anglia felajánlotta Törökországnak Szíria rendőri védelmének ellátását. Anglia azt reméli, hogy így Törökország és Olaszország között összetűzést lehetne előidézni. Megbízható értesülések szerint azonban Törökországnak nincs szándékában, hogy ily módon engedje magát bevonni az európai viszályba. A francia keleti hadsereg főparancsnokságának átvételét — mondják Isztanbulban — Törökország a francia háborúvesztés után is elhárította magától.

Angol-egyiptomi feszültség

Rómából jelentik: Az olasz lapok értesítése szerint az Anglia és Egyiptom közti feszültség egyre inkább kiéleződik. Az egyiptomi csapatok és a Kairo melletti repülőtér pilótái között összetűzésre került a sor és az egyiptomiak elűzték az angol repülőket a repülőtérről. A polgári lakosság felháborodásában kövekkel dobálta meg az angol katonákat.

FRANCIA JELENTÉS

Bordeauxból jelentik: A francia főparancsnokság június 22-én reggel a következő jelentést adta ki: A Loiretől délre helyi összeütközésekre került sor, különösen St. Etienne és Roanne környékén. A

Rhone mellett egy gyarmati osztag heves harc után szétszórta egy tankokka' megerősített ellenséges zászlóalját.

Az Alpokban az o'aszok sikertelenül kíséreltek meg néhány helyi támadást.

A német hivatalos jelentés szárazföldi és légi sikerekről számol be

A német véderőfőparancsnokság szombat déli jelentése így hangzik:

Bretagenban elfoglaltuk St. Malo és Lorient fontos kikötővárosokat. A Loire alsó folyásánál a hidfőket kibővítettük. Lotharingiában a Vogézekben támadásunk egyes körülfűrt ellenséges csoportok további felbomlására vezetett. Az utóbbi napokban itt ejtett foglyok száma több, mint 20.000.

Többek között egy egész spahidandár is fogságba esett. Az arcvonal más szakaszain is állandóan növekszik a foglyok száma. Közülük van az északi-tengeri haderő parancsnoka, több más tengernaggyal együtt, egy parancsnokló tábornok és több hadosztálytábornok.

Fegyverekben és mindenféle hadianyagban nagy zsákmány jutott kezünkre. Ezenkívül különböző re-

pülőterek elfoglalása során 260 repülőgép jutott birtokunkba. Harci és rohamkötélekek Strassburgtól nyugatra és Weissenburftól délnyugatra, valamint a Loiretől délre támadásokat intéztek az ellenség erődítései, csapatgyülekezései és szállítóoszlopai ellen. A Gironde és a Loire torkolatánál egy 8.000 tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettünk, egy 4000 tonnás kereskedelmi hajót megrongáltunk.

Anglia keleti partjain sikeres támadásokat hajtottunk végre fontos katonai célpontok ellen. Többek között ismételtén megtámadtuk Bilingham városát, a hadfelszerelési ipar egyik központját és több találatot értünk el. A délutáni órákban Texel holland sziget közelében 6 ellenséges repülőgép közül hármat rövid légi harcban lelőttünk, másik hármat pedig visz-

2 □
ic
a 19
nekülni
Basel
ontjai,
dősok,
egye-
járut a
éséhez,
között
t, ahol
jelez-
zését.
zat to-
pszerü-
nem is-
ik meg,
0 évig,
ltalálá-
ap.
poknak
ország-
elation,
torszá-
angol,
éd, len-
t m-
eket is,
diát, —
oivas-
y Tibor
K
di-
napl
rde-
M arra,
nyvelővé
már két-
írjanak
profesz-
ek, No-
alya Pet-
DERER
I-HORCH
MI
SZERELÉSEK
NOVISZÁD
FON 37-06
TO-OLAJ
JÓKON

A
Ujság
50
58
Ferenc
és:
— dinár
— dinár
— dinár
naponta
számára:
6.692
at) 50.

Amerika megvásárolja az európai hatalmak birtokait

A németek ostromzár alá veszik Angliát — Amerika korlátozza a hadianyagszállítást — Közkegyelem Romániában

Milánóból jelentik: A Stampa azt írja, hogy az Anglia elleni háború egyik legfontosabb eszköze az ostromzár lesz. Anglia élelmiszerellátását kizáróan a tengeren át tudja lebonyolítani. Naponta legalább 150 hajónak kell befutnia az angol kikötőkbe, mintegy 50.000 tonna élelmiszer rakományra. A hajók rendszeres körülmények között London, Liverpool, Southampton, Cardiff, Glasgow, Newcastle, Dover, Folkestone s Bristol kikötőibe futnak be. E kikötők közül a londoni, a doveri, a southamptoni és a folkestonei kikötő teljesen használhatatlan, mert a németek megszállták a szemközti fekvő tengerpartot. Az angolok tehát elsősorban csak a liverpooli és glasgowi kikötőre számíthatnak. A németek azonban, miután megszállták Brestet is, innen kiinduló repülőgépekkel ostromzár alá tudják venni Anglia nyugati kikötőit is. Brest

és az angol partok között csak 500 kilométer a távolság, melyet a német repülők könnyűszerrel megtesznek. Skócia kikötőit viszont a Norvégiából felszálló repülőgépekkel lehet ostromzár alá venni. A német gépek azonban nem szorítkoznak majd egyedül Anglia ostromzár alá vételére, hanem egyre erősebb támadásokat intéznek majd az angol ipari s katonai központok ellen is.

SZOMBAT REGGELI FRANCIA HADIJELENTÉS

Bordeauxból jelenti a Havas-iroda: A Vogézekben csapataink továbbra is heves harcokat vívnak. Több ízben visszaverték az ellenséges támadásokat és sikeres ellen-támadásokat hajtottak végre. Az arcvonal többi részén, főleg Clermont-Ferrand vidékén csak helyi összeliiközésekre került sor. (A. A.)

A pénteki légi támadások

A Reuter-iroda jelentése közli, hogy a német repülők az elmúlt éjszaka végrehajtott támadásaik során egymást követő kisebb hullámokban jelentek meg az ország északkeleti és délkeleti részei felett. Anglia keleti részén is volt légi riadó. Kevéssel a riadó előtt heves robbanások hallatszóttak. Néhány bomba Suffolk grófság egy városát érte. Három ember meghalt, egy ház rombadőlt. Másutt három ember sebesült meg. Az angol vadászgépek és a légharító ütegek élénk tevékenységet fejtettek ki.

A HADIANYAGSZÁLLÍTÁS KORLÁTOZÁSA

Washingtonból jelenti a Reuter-iroda: Az amerikai szenátus elfogadta Walsh szenátorának, a tengerészeti bizottság elnökének azt a javaslatát, amely kimondja, hogy a hadianyagok szállítására vonatkozó minden szerződést vagy rendeltést megvizsgálás végett a kongresszus elé terjesztenek. Roosevelt elnök tudvalevően azt ajánlotta, hogy engedjék át a szövetségeseknek a fölös hadianyagot. A most elfogadott javaslat — a felsőbb láttamozás és a kongresszusi vizsgálat kikötésével — lényegesen megszigorításokat ír elő.

Repülőtámadás a Themze-menti olajtelepek ellen

Berlinből jelentik: A német távirati iroda ismerteti egy szemtanu leírását, aki résztvett a Themze torkolatának olajtárolótelepei ellen intézett német repülőtámadásban. Repülőgépeink — mondja a jelentés — elhagyta a német csapatok által megszállt partokat és röviddel ezután feltűntek a látóhatáron az angol partok. Egyre élesebben vált ki a háttérből a szárazföld. Egyszerre kigyúlt egy fényszóró. Utánunk kutatott, de sikertelenül. Más fényszóróütegek is felfigyeltek. Hamarosan minden oldalról fénynyalábok gyűltek ki. Repülőgépeink vezetője ügyesen keresztülvezette a gépet a fényszóró-pásztákon és tovább haladtunk célunk felé.

Megérkezve a tartály fölé, a parancsnok érendelte a támadás megindítását. A bombák a mélybe zuhantak. Tekintetünkkel szeretnénk volna áttörni a sötétséget. Nemsokára éles láng lövelt fel ott, ahol a tartálytelepek voltak. A lángot füst- és koromfelhő nyelte el. Röviddel ezután vörös fény ömlött el a vidéken. A német bombák célba találtak. Ezután újra kikerül-

tünk az angol légvédelem hatásköréből és ismét belekerültünk a fényszórók sugarainak sűrű erdejébe. Ekkor újabb találatokat figyeltünk meg.

A többi német gépnek is sikerült célba találni. A légi tér bosszorkányistté változott. Az angol parti ütegek több száz csöve okádtak a tüzet. Angol vadászgépek szálltak fel üdözésünkre, de nem használt semmit. Lent egyre több tüzvész keletkezett. Az angol vadászgépek szem elől tévesztettek bennünket, mielőtt megtámadhatunk volna. Simán megérkeztünk a német légikikötőbe. Az ellenséget rajtaütésünk váratlanul érte. Feladatunkat saját veszteség nélkül, eredményesen oldottuk meg.

AZ EURÓPAI HATALMAK AMERIKAI BIRTOKAI

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök megkapta a felhatalmazást arra, hogy békés úton vásárolja meg az európai hatalmak amerikai birtokait.

A WASHINGTONI SENÁTUS ÜLÉSE

Washingtonból jelentik: A kormány átalakításával kapcsolatban a szenátusban élénk vitára került sor. Nye köztársasági szenátor indítványozta Roosevelt visszalépését és javasolta, hogy az elnök mondjon le Garner alelnök javára. Csak Garner vezetése alatt lehetne megteremteni a nemzeti egységet — mondta — és csak így lehetne kimondottan amerikai politikát folytatni, amellyel vissza lehetne szerezni az Egyesült Államok számára Európa bizalmát. Roosevelt jelenlegi külpolitikájának folytatása szerencsétlenségbe sodorhatja az Egyesült Államokat.

KONZUM
kávé és teabehozatal
Tul. CSABAY DEZSŐ

Nyári meleg napokban egészséges ital „KONZUM”-féle málna, narancs és citrom szörp, garantált tiszta

Wanderberg köztársasági szenátor indítványozta Woodring volt hadügyminiszter meghívását a szenátus elé, hogy a szenátus megállapíthassa Woodring eltávolításának okát. Walsh, a tengerészeti bizottság elnöke kijelentette, hogy inkább lemond, semhogy hozzájáruljon ahhoz, hogy az Egyesült Államok belépjen a háborúba. A szenátus végül elhatározta, hogy Stimson és Knox kinevezésének jóváhagyása előtt kikéri az illetékes bizottságok részletes véleményét.

Olasz hadijelentés

Az olasz vezérkar 11. számú hadijelentése így hangzik:

A Földközi-tengeren tengeri és légi erőink mindenütt fokozott tevékenységet fejtettek ki. Buvárnaszádjaink elsüllyesztettek 3 ellenséges gőzöst. Ezek közül kettő fel volt fegyverezve. Egy ellenséges cirkáló, amely egy nagyobb alakulathoz tartozott, a Baleári-szigetektől keletre bombavetőink eltaláltak. Napközben és éjszaka az ellenség tengeri támaszpontjait Bizertától egészen Marseilleig egymást követő támadó hullámokban hevesen bombáztuk. Bizertánál eltaláltunk egy cirkálót, megrongáltuk a fegyvergyárat és felgyújtottuk az üzemanyagraktárakat. Marseilleben hasonló károkat okoztunk.

Északafrikában heves bombatámadásokkal a föld színéig leromboltuk egy magasabb angol katonai parancsnokság székhelyét. Ezenkívül hatásosan bombáztunk ellenséges helységeket és alakulatokat. A Tobruk ellen irányuló egyik ellenséges hadművelet során az ottani tengerészeti kórházat telitalálat érte. A kórház orvosai, ápolói és ápolójai közül néhányan életüket vesztették és többen megsebesültek. Tengerészeti légharító ütegeink egy ellenséges repülőgépet lelőttek.

Hazai terület, különösen Északolaszország és Szicília felett néhány ellenséges repülőgép jelent meg, de bombákat jóformán sehol sem dobáltak le. Torino közelében a bombák lakóházakat pusztítottak el. Emberéletben nem esett kár.

A JUGOSZLÁV—OLASZ KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK FONTOSSÁGA

Rómából jelenti a Magyar Távirati Iroda: A most befejeződött jugoszláv-olasz kereskedelmi megbeszélésekkel kapcsolatban illetékes körökben kijelentették, hogy azok beletartoznak a jugoszláv-olasz gazdasági vegyesbizottság rendszeres munkálatainak keretébe. A háborus helyzetre való tekintettel a mostani ülésszaknak nagy fontossága volt. A Rómában aláírt meg egyezsben kölcsönösen felemelték az árukontingenseket. Jugoszlávia — mint ismeretes — főleg szarvasmarhát, sertést és gabonaneműeket szállít Olaszországnak, Olaszország pedig főleg szövöttárukat visz be Jugoszláviába.

KÖZKEGYELEM ROMÁNIÁBAN

Bukarestből jelentik: Károly király pénteken közkegyelmet adott a politikai bűnösöknek, kivéve az állam rendje és biztonsága ellen elkövetett büncselekmények tetteseit. A közkegyelmi rendelet főleg a volt vasgárdistákat érinti.

HABSBURG ZITA PORTUGÁLIÁBA MENEKÜLT

Lisszabonból jelentik: Habsburg Zita volt császárnő és Habsburg Ottó főherceg, tegnap délelőtt átlépték a portugál határt és Lisszabonba utaztak.

Bristol szálloda
BUDAPEST, DUNAPARTON

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 6 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. — Kifőző étterem és kávéház. — Előzékeny kiszolgáltság. Lapunk olvasóinak 20% eng.

Róma csak Berlinnel együtt köt békét

A francia államtanács a német feltételeket tanulmányozza — A németek 400 amerikai eredetű repülőgépet és 2000 repülőgépmotort zsákmányoltak Franciaországban

Berlinből jelentik: »Az 1918 évi gyalázat Compiègneben eltöröltük.« Ilyen és hasonló címfeliratok alatt ír a szombat reggeli német sajtó a fegyverszüneti feltételek átadásáról. A lapok már címeikben kiemelik a becsületesen legyőzött ellenfélhez méltó bánásmódot és azt a tényt, hogy a Führer fogadta a francia kiküldötteket. A Berliner Börsenzeitung rámutat az 1918 és 1940 évi Compiègne közti különbségre. Compiègneben és Versaillesban annakidején az az akarat győzött — írja —, amely a légkör megfertőzésére törekedett a két nép között és a legyőzött életét börtönfalakkal akarta körülvenni minden időkre. A tegnapi compiégnei jelenet egészen mást mutat. A Führer legyőzte az ellenséget, keményen félretolta a negatívumot, de cselekedete az építést szolgálja. Az a körülmény, hogy a franciáknak kényszerű módon Compiègnebe kellett jönniök, mutatja, hogy viselniök kell a háborus bűnösség következményeit, azonban a német követelések céljának megfogalmazásából kiviláglik, hogy a Führer nem a negatívumot teszi meg a jövő alapvető tényezőjének, hanem arra törekszik, hogy az igazságtalanság jóvátételével, a veszély elhárításával és a természetellenes állapotok megszüntetésével megteremtse a jobb elrendezés kialakulásának feltételeit.

A Deutsche Allgemeine Zeitung ezeket írja: Franciaországnak háromféle követelést kell teljesítenie. Meg kell értenie hogy a követelések felállításánál abból kellett kiindulni, hogy a háboru tovább folyik

Anglia ellen. Követeléseink mindegyikét meg akarják akadályozni, hogy Franciaország újra felvehesse a harcot. Minden fegyverszüneti feltételnek ez a legtermészetesebb értelme. Egyedül csak ez a pont került Franciaország számlájára. A második pontot Franciaországnak Anglia miatt kell magára vennie. Olyan biztosítéskokról van szó, amelyekre az Anglia elleni háboru folytatása érdekében szükségünk van. A harmadik pontban összefoglalt követelések egyformán terhelik Franciaországot és Angliát, bár Franciaországnak egyelőre egyedül kell e terheket magára vennie. Követeléseinknek ez a csoportja az új béke feltételeit hivatott biztosítani. Az új béke leglényegesebb tartalma abban áll, hogy jóvátegye a reánk kényszerített igazságtalanságot. Győzelmünket Franciaország felett fegyverrel vívtuk ki és győzelmünk Anglia felett hasonlóképp fegyvereink győzelme lesz.

A FRANCIA RÁDIO NYUGALOMRA INT

A Reuter-iroda jelentése szerint a francia rádió bemondója péntek este közölte, hogy a fegyverszüneti tárgyalások ezidőszerinti szakaszáról pontos adatokat nem közölhetnek. Türelemmel kell várunk az eredményt — mondotta. Természetesen bizonyos időnek kell eltelnie, amíg a részleteket megkapjuk. A körülmények olyanok, hogy a közönséget óvniuk kell az álhírektől. A francia népet a még mindig Bordeauxban tartózkodó kormány tájékoztatja majd a helyzetről.

Nincs olasz különbéke

A francia kormány — mint jelentettük — pénteken reggel a spanyol kormány közvetítésével fegyverszüneti tárgyalásokat kért Olaszországtól is. Olasz politikai körökben ezzel kapcsolatban utalnak a német-olasz szövetségi szerződésre, amely kizárja a különbékét. A német-francia fegyverszünettel egyidőben az olasz-francia fegyverszünetnek is

be kell következnie — mondják Rómában. Az olasz feltételekről, valamint a tárgyalás helyéről és idejéről Rómában eddig nem nyilatkoztak. Természetes, hogy mindaddig, amíg a végleges megállapodás meg nem történik, az ellenségeskedések a német-francia és az olasz-francia csapatok között tovább tartanak.

A történelmi étkezőkocsit Berlinbe szállítják

A német távirati iroda jelenti: Hitler kancellár pénteken a következő parancsot adta ki:

1. A történelmi étkezőkocsit, a gall győzelmet megőrkítő emlékművet és emlékkövet Berlinbe kell szállítani.
2. Azokat a köveket, amelyek azt a helyet jelölik meg, ahol 1918-ban a tárgyaló küldöttségek vonatai álltak, meg kell semmisíteni.
3. Foch tábornagy emlékművét ép állapotban kell hagyni.

PÉNTEK ESTI NÉMET HADIJELENTÉS

Berlinből jelentik: A német távirati iroda péntek esti harctéri jelentése a következőket közli:

A franciaországi haditevékenység most már egyre világosabban az

egész hadműveleti terület keleti szárnya ellen összpontosul, míg nyugaton tervszerűen folyik a páncélos csapatok és gépesített kötelékek részéről elfoglalt területek megszállása anélkül, hogy ennek során említésreméltó összecsapásokra kerülne sor. Az Elzász-Lotharingiában bezárt francia csapatok egyes helyeken még változatlanul ellenállást fejtenek ki. Ez áll elsősorban a Maginot-vonal ama részére, amely Diedenhofentől két oldalt húzódik, valamint az ellenség kisebb csoportjaira, amelyek Toultól délre védekeznek. Mindamellett mindenütt rendszeresen szűkebbre vontuk azt a területet, amelyen az ellenség még ellenállást fejt ki.

A légi haderő a földön folyó harcokba való közvetlen beavatkozásá-

Fiatalságot és szépséget nyujtok Önnek!

Fiatalos külső nem az életkortől, hanem a bőr állapotától függ. Csak a NIVEA tartalmaz EUCERITET, amely az Ön bőrét egészségessé teszi és csak az egészséges bőr kölcsönöz fiatalos üde külsőt. Próbálkozzon tehát Ön is egyszer NIVEA-val!

val döntően hozzájárult az ellenség ellenállás megtöréséhez. Különös érdeklődésre tarthat számot a ma délutáni hadijelentés utalása a légvédelmi tüzérség eredményes közreműködésére a fontos mozgó útközvetekben. Bebizonyosodott, hogy mind a könnyű, mind a nehéz légvédelmi tüzérség igen mozgékony és így a földi harcokban is eredményesen használható fel, különösen, ha gyors csapatokkal és gépesített egységekkel küzd együtt.

Azok a támadások, amelyeket német harci és zuhanó repülőgépek La Rochellenél és a Gironde torkolatánál hajók ellen hajtottak végre, bizonyítják, hogy gyakorlatilag egész Délfranciaország a légi haderő tevékenységi körébe tartozik és így ez megakadályozhatja az ellenség minden esetleges utánpótlási lehetőségét a délfranciaországi kikötőkön át.

A Franciaországért folyó, június

5-én kezdődött csata végleges zsákmányának számszerű eredménye csak később állapítható meg. Azok a csapatok, amelyek most a Rhone és a Loire torkolata között Középfraanciaországot megszállva tartják, ugyyszólván minden helységben találhatnak még nagymennyiségű hadianyagot.

LÉGIRIADÓK FRANCIAORSZÁGBAN

A marseillei körzetben péntek este légiriadó volt. A légi támadásnak áldozatai is voltak — mondja a Havas-iroda jelentése.

Péntek délután a délkeleti tengerpart vidékén volt légiriadó. A riadó az esti órákban megismétlődött. Péntekre virradó éjszaka Keletanglia egyes kerületeiben is elrendelték a légi riadót. Éjjel után Anglia délkeleti részében újabb riadó volt.

Értékes hadizsákmány

A Magyar Távirati Iroda közli az olasz lapok Genfen át érkezett jelentését, amely szerint a németek egy elfoglalt francia repülőtéren 400 olyan repülőgépet és 2000 olyan repülőgépmotort zsákmányoltak, amelyek éppen most érkeztek Amerikából.

»A KÜR BEZÁRULT«

Rómából jelenti az AVALA: Az olasz lapok méltatják a pénteki compiégnei találkozó jelentőségét. A Stampa azt írja, hogy a pénteki nappal a kör bezárult. Franciaországnak — írja a lap — tegnap terdet kellett hajtani ugyanazon a helyen, ahol 22 év előtt annyi büszkeséggel és győzelemittassal diktálta a békefeltételeket annak a népnek, amelyet áruházzal győztek le.

A cikk a továbbiakban röviden ismerteti az elmúlt husz év történetét és azt írja, hogy ez alatt az idő alatt egész Európa a plutokráciák szolgálatában állott. Kiemeli a nemzeti szocialista és a fasiszta forradalom jelentőségét, majd arra a megállapításra jut, hogy Franciaország megszünt elsőrendű hatalmi tényező lenni.

LA BON ÁTADTA MEGBIZÓLEVELÉT

A német távirati iroda jelenti Moszkvából, hogy La Bon, az új moszkvai francia nagykövet pénteken átnyújtotta megbízólevelét Kallininnek, a legfelső szovjettanács elnökének. Január vége óta Franciaországnak nem volt nagykövete Szovjetországban, mert a régi francia nagykövet, Naggiar, nem tért vissza állomáshelyére.

ANGOL—SZOVJET TANÁCSKOZÁSOK

Londonból jelenti a Reuter-iroda: Sir Stafford Cripps, az új moszkvai angol nagykövet Lozovszki helyettes külügyi népbiztossal tanácskozott. Majszki londoni szovjetkötvet péntek délelőtt Butler angol külügyi államtitkárt kereste fel.

TORINO ÉS MILÁNÓ BOMBÁZÁSA

Zürichből jelenti a Reuter-iroda: Olaszországból érkezett hírek szerint pénteken 70 angol repülőgép különböző északolaszországi ipari központokat bombázott, többek között a Milánó közelében levő ipartelepeket, valamint a Velence melletti olajtartályokat. (A. A.)

Rómából jelentik: A Stefani-iroda szerint a demokráciák azt akarják elhítenni, hogy Torino és Milánó légi bombázása tehetetlenné tette a két város ipari termelését. Mintegy 40, Rómában működő külföldi újságíró megtekintette a két város ipartelepeit és megállapíthatta, hogy az ellenséges bombázás pusztán a polgári lakosság körében és enek lakóhelyeiben okozott károkat.

Roosevelt nem jelölteti magát harmadszor

A pánamerikai értekezlet összehívása

Washingtonból jelentik: Knox ezredes kijelentette, hogy mielőtt elvállalta volna a had- és tengerészeti tárcát, magától Roosevelttől kapott ígéretet, hogy nem fogja magát harmadszor is jelöltetni a küszöbön álló köztársasági elnöki választáson.

Hull külügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit és közölte velük, hogy a pánamerikai konferencia összehívása ügyében kibocsájtott felhívásra eddig a husz amerikai állam közül 18 adott beleegyezés választ.

A konferencia helyét és idejét még nem állapították meg. A pánamerikai vásárló kartell megteremtésére vonatkozó tervet a jövő héten juttatják el az egyes amerikai államok kormányainak és így Kanadának is.

Buenos Ayresből jelentik, hogy az argentin kormány értesítette az Egyesült Államok buenos ayresi nagykövét, hogy részt fog venni a pánamerikai konferencián. Cantiglio külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy Argentína a konferencián ismertetni fogja álláspontját a Falkland szigetek kérdésében.

AZ OLASZ-ANGOL HÁBORU TENGERI ÉS LÉGI ÖSSZEÜTKÖZÉSEKRE SZORITKOZOTT EDDIG

Rómából jelentik: Az olasz tengerészeti minisztérium a leghatározottabban megcáfolja azokat a híreket, hogy olasz hadihajók nem felfegyverzett angol kereskedelmi hajókat sülyesztnek el. A minisztérium hozzáfűzi ehhez, hogy az olasz hajók szigorú utasításokat kaptak a nemzetközi tengeri jog szigorú tiszteletben tartására.

A keletafrikai harcokról a Reuter-ügynökség a következő jelentéseket közli:

»A brit légi haderők főparancsnokságának jelentése szerint pénteken Abessziniában Diredaua felett két felderítő repülést végeztek az angol gépek. Megtámadták a repülőteret is, amelyen tüzet észleltek. Összes repülőgépeink vissza tértek kiindulási állomásaikra.

Vonalaink felett a nyugati pusztaságban lelégtünk egy olasz bombavetőt és annak 6 főnyi személyzetét foglyul ejtettük. Saját bombavetőink az éjszaka elején a libiai El-Gobiban és El-Ademben találatokat értek el. Gépeink mind visszatértek.

A londoni rádió megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint olasz repülőgépek elrepültek volna Aden felett és bombákat dobtak le. A cáfolat szerint Aden felett egyetlen repülőgépet sem láttak.

BRIT TÁMADÁS OLASZ ERITREA ELLEN

A Reuter-ügynökség Chartumból érkezett jelentése azt mondja, hogy az angol vezérkar közlése szerint brit motoros osztagok, melyek Szudán határában működnek, számos sikeres támadást hajtottak végre. A brit motoros erők behatoltak Eritreába és nagy ellenséges csapatösszevonásokat figyeltek meg. Ugyilásztott, hogy az ellenség megerősítette állásait és

számos gépfegyverfészket létesített e területen.

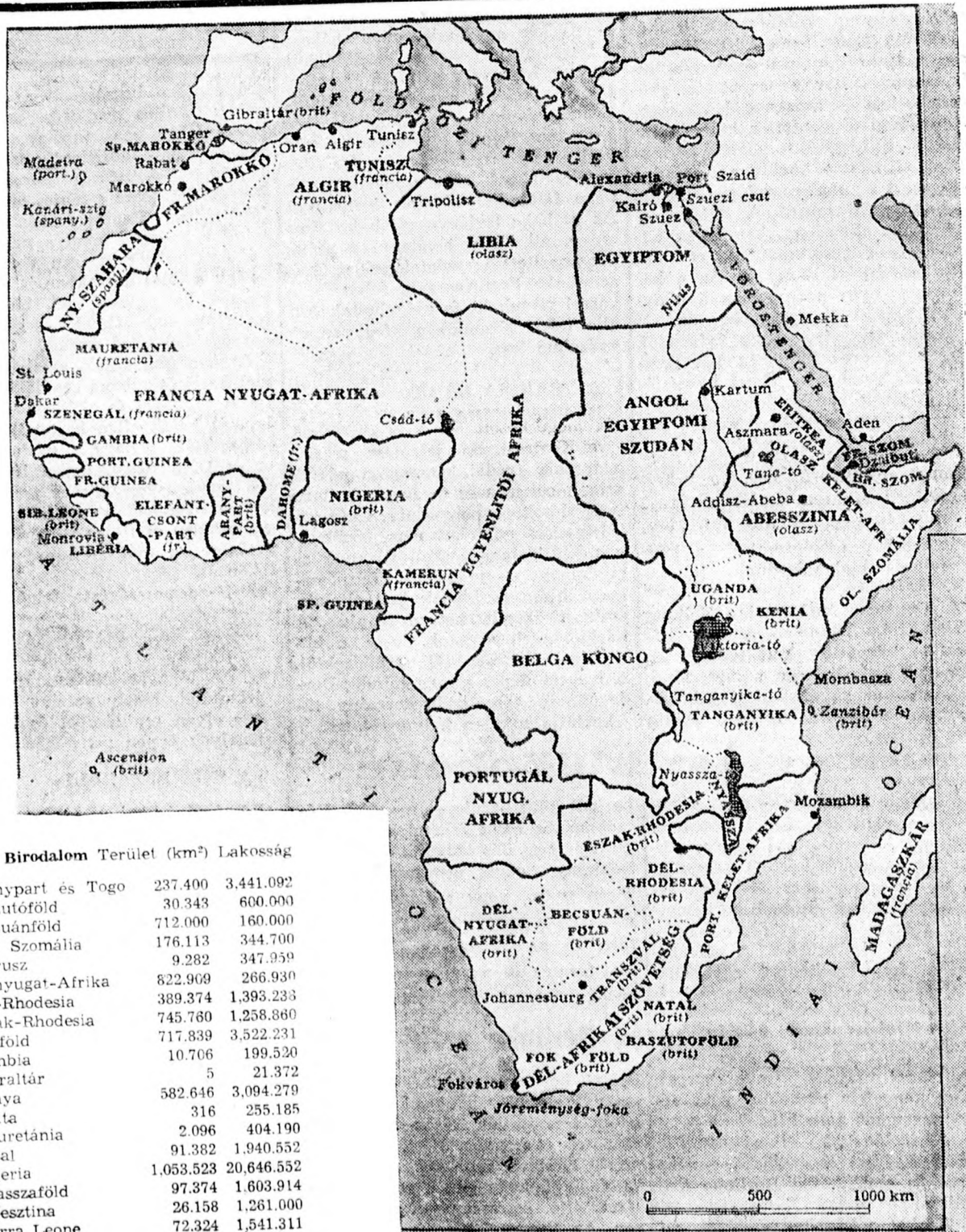
A kifejlődött harc heves volt és az ellenség vereségével végződött. Az olaszokat meglepte és megzavarta támadásunk és súlyos veszteségeket szenvedtek. Több katonát, köztük olaszokat is, foglyul ejtettünk, ezenkívül sok puskát is zsákmányoltunk. A briteknek nem voltak veszteségeik.

KORZIKAN REND ÉS NYUGALOM VAN

A francia rádió Ajaccioból eredő hírt közöli, amely szerint Korzika szigetén teljes rend és nyugalom van. Külföldi rádiók szerint — mondta a francia beszélő — Ajacciot és Basciát repülők bombázták. Ajaccióban olasz katonák szálltak volna partra, Korzikában

pedig lázadás tört ki. Mindezek a hírek azonban teljesen alaptalanok. Korzikát június 17-én és 18-án bombázták, de a különböző helyekre ledobott bombák nem okoztak kárt. Ami a lázadást illeti, az csak azokban a fejekben van, melyek ezt a hírt kitalálták. Korzika nyugodt.

A Földközi-tengeri államok és Afrika legfőbb adatai

Brit Birodalom Terület (km²) Lakosság

Aranypart és Togo	237.400	3.441.092
Baszütőföld	30.343	600.000
Becsuanföld	712.000	160.000
Brit Szomália	176.113	344.700
Ciprusz	9.282	347.959
Délnyugat-Afrika	822.909	266.930
Dél-Rhodesia	389.374	1.393.233
Észak-Rhodesia	745.760	1.258.860
Fokföld	717.839	3.522.231
Gambia	10.706	199.520
Gibraltár	5	21.372
Kenya	582.646	3.094.279
Malta	316	255.185
Mauretánia	2.096	404.190
Natal	91.382	1.940.552
Nigeria	1.053.523	20.646.552
Nyasszaföld	97.374	1.603.914
Palesztina	26.158	1.261.000
Sierra Leone	72.324	1.541.311
Tanganyika	941.552	4.958.698
Transzvál	286.053	3.301.016
Uganda	243.973	3.640.636
Zanzibar	2.642	235.428
Ang. Egyipt. Szudán	2.450.000	5.816.000
Egyiptom	994.300	16.460.000
Franciaország	550.986	41.905.000
Algír	2.196.291	7.234.684
Fr. Egyenlítői Afrika	2.256.000	3.323.629
Fr. Marokkó	420.000	6.543.000
Fr. Nyugat-Afrika	4.638.757	14.702.583
Fr. Szomália	21.163	69.593
Kamerun	418.215	2.298.495
Madagaszkár	600.000	3.772.560

Szírja	207.000	3.200.000	Port. Guinea	36.125	364.929
Tunisz	125.130	2.608.313	Spanyolország	497.882	23.983.364
Görögország	126.141	6.520.000	Nyugat-Sahara	285.200	50.000
Olaszország	310.150	43.009.000	Spanyol Guinea	26.659	113.950
Albánia	27.538	1.065.000	Spanyol Marokkó	21.161	810.000
Dodekaneszosz	2.697	160.000	Törökország		
Libia	1.773.953	703.123	Európai rész	23.975	1.266.000
Olasz Kel.-Afrika (Abesszinia)	1.708.000	7.600.000	Ázsiai rész	738.761	14.935.000
Portugál birtokok			Belga Kongó	2.385.120	9.372.558
Port. Kel.-Afrika	771.133	4.028.746	Liberia	95.400	2.100.000
Port. Nyugat-Afrika	1.255.775	3.098.281	Tanger (nemzetközi)	373	80.000

A jugoszláv-magyar jóviszony újabb állomása Vargha kereskedelmi miniszter és Karaffiáth budapesti főpolgármester beográdi látogatása

A magyar vendégek tegnap délelőtt érkeztek meg Beográdba, ahol meleg barátsággal fogadták őket — A „Politika“ különleges jelentőségét tulajdonít a látogatásnak

A beográdi Politika tegnap reggeli számában négyhasábos címlap alatt fél oldalnál nagyobb terjedelemben foglalkozik dr. Vargha József magyar kereskedelmi miniszter és dr. Karaffiáth Jenő, Budapest főpolgármesterének beográdi látogatásával. A Politika a látogatásnak igen nagy jelentőséget tulajdonít és a következőképpen méltatja:

»Dr. Vargha József kereskedelmi miniszter és Karaffiáth Jenő, Budapest főpolgármestere viszonzják azt a látogatást, amit dr. Andrez Iván kereskedelmi miniszter és Gyurisics Vojin, Beograd városnéke tettek Budapesten a nemzetközi vásár megnyitása alkalmával.

Az az idő, amikor a viszonzás történik és az a keret, amely között lezajlik, megengedik annak a feltételezését, hogy a magyar vendégeknek a jugoszláv fővárosban tett látogatásával ma sokkal több jelent, mint a jugoszláv kiküldötték látogatásának egyszerű viszonzása. Dr. Vargha és dr. Karaffiáth teljes három napot töltenek Beográdban. Tartózkodásuk programja széleskörű, úgy, hogy kétségtelenül alkalom kínálkozik majd a két országot érdeklő kulturális, gazdasági és politikai vonatkozású kérdések megvitatására.

A kulturális és egyéb baráti összeköttetések Budapest és Beograd között mindinkább erősebbekké válnak. Mindösszebben látogattak egymást kölcsönösen a magyar és jugoszláv kulturális, gazdasági és politikai élet vezetői és ezzel a külföld érdeklődését és figyelmét is felkeltették, amely ebben a két szomszédos állam konstruktív együttműködésének munkáját látja. Dr. Vargha látogatása csak meg erősítheti ezt a benyomást.

Hivatalos helyen előzetesen semmiféle magyarázatot nem adtak a látogatással kapcsolatban. Az a körülmény azonban, hogy a vendégek kíséretében a kereskedelmi minisztérium négy vezető tisztviselője és a hivatalos magyar távirati Iroda szerkesztője lesz, azt bizonyítja, hogy a látogatást felhasználják arra is, hogy a magyar-jugoszláv gazdasági és politikai együttműködés terén is megbeszéljék az időszerű kérdéseket.

A »Politika« ezután részletesen ismerteti a háromnapos tartózkodás programját, majd dr. Vargha kereskedelmi miniszter és Karaffiáth Jenő főpolgármester életrajzi adatait közli.

RUDAPESTI JELENTÉS VARGHA ÉS KARAFFIÁTH ELUTAZÁSÁRÓL

Budapestről jeletnik: Vargha József kereskedelmi miniszter péntek éjszaka Beográdba utazott, hogy viszonzza Andrez jugoszláv kereskedelmi miniszter két

hónappal ezeótti budapesti látogatását. A miniszterrel utazott felesége is, továbbá Karaffiáth Jenő, Budapest főpolgármestere és felesége, valamint a magyar kereskedelmi és iparügyi minisztérium több magasrangú tisztviselője. A miniszter bucsuztatására megjelent a pályaudvaron Rasics budapesti jugoszláv követ és felesége, a követség sajtóattaséja. Ott voltak továbbá Törley Bálint államtitkár vezetésével a két minisztérium tisztviselői is nagy számban.

Vargha miniszter elutazása előtt nyilatkozott az Avala budapesti tudósítója előtt. Hangoztatta, hogy a legnagyobb örömmel tesz eleget jugoszláv kartársa meghívásának.

Ünnepélyes fogadtatás a beográdi pályaudvaron

A magyar miniszterek és kíséretük szalonkocsijait Zemunban lekapcsolták a reggeli budapesti gyorsvonatról és a zemuni pályaudvaron maradtak félkilenc óráig. A zemuni pályaudvarra már kora reggel megérkezett báró Bakách-Bessenyei György beográdi magyar követ, aki beszállott a miniszterek szalonkocsijába és velük együtt tette meg a néhány perces utat Zemtuntól beográdi pályaudvarig a különvonaton.

A magyar miniszterek és kíséretük különvonata félkilenc órakor érkezett meg a beográdi pályaudvarra, amelyet ez alkalomra jugoszláv és magyar zászlókkal gazdagon feldisznittek. A különvonaton dr. Vargha József kereskedelmi miniszter feleségével, dr. Karaffiáth Jenő főpolgármester, volt miniszter feleségével, dr. Schlick István, dr. Kesserü István, dr. Királydy Ákos miniszteri tanácsosok, dr. Fluck István miniszteri titkár, Iványi-Knoblach Béla műszaki tanácsos és Hurka Márton, a MTI szerkesztője, valamint báró Bakách-Bessenyei György követ jöttek Beográdba. A pályaudvaron dr. Andrez Iván kereskedelmi miniszter feleségével, Gyurisics Vojin volt városelnök feleségével, dr. Obradovics Száva, a kereskedelmi miniszter általános helyettese feleségével, dr. Bicsanics Rude, a kiveteli hivatal igazgatója, dr. Mihajlovics Dragoszláv, dr. Milojkovics Dragolyub és Gyorgyevics Boskó kereskedelmi minisztériumi osztályfőnökök, a jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara vezetősége, a jugoszláv-magyar társaság elnöksége, továbbá a magyar követség tisztikara dr. Hoffmann Sándor és dr. Bolla Gyula követségi tanácsosok vezetésével, dr. Schmidt-Papp Ernő, a magyar követség sajtóelőadója, dr. Bolgár László, a Magyar Távirati Iroda beográdi szerkesztője, dr. Szilágyi Géza kereskedelmi megbízott és más előkelőségek fogadták a magyar vendégeket. Dr. Vargha miniszter feleségének és dr. Karaffiáthnének szép rózsacsokrot nyújtottak át.

Örömmel ragadja meg majd az alkalmat, hogy Andrez miniszter látogatásának viszonzásán kívül személyes kapcsolatokat teremtsen a jugoszláv gazdasági élet vezetőivel és megismerkedhessék Jugoszlávia gazdaságával és ennek Magyarországot érintő kérdéseivel. Remélem — mondotta —, hogy beográdi tartózkodásom a jugoszláv-magyar viszony elmélyítésének tesz szolgálatot és a jó viszony fejlődésének újabb állomása lesz. Országainknak sok érdeke közös. Gazdasági kapcsolataink még erősen fejlődésképesek. Már eddig is megelégedéssel tapasztaltam azt az érdeklődést, amelyet ebben a vonatkozásban jugoszláv részről Magyarország iránt mutattak.

Dr. Andrez ülvözölte a magyar vendégeket, akiknek nevében dr. Vargha kereskedelmi miniszter válasszolt. A budapesti vendégek a pályaudvarról a Majestic-szállóban levő lakásukra hajtottak.

Délelőtt negyedtizenegy órakor dr. Vargha és dr. Karaffiáth az udvari látogatókönyvet irták alá, fél-tizenegy órakor Cvetkovics Dragisa miniszterelnöknél, 11 órakor dr. Andrez kereskedelmi miniszternél, 11 óra 30 perckor pedig Cincár-Markovics Alekszandar külügyminiszternél tettek látogatást.

Dr. Andrez Iván déli félegy órakor viszonzta dr. Vargha látogatását, előzőleg azonban még dr. Schlick és dr. Kesserü miniszteri tanácsosok látogattak el a kereskedelmi minisztériumba.

Karaffiáth Jenő, Budapest főpolgármestere művészi kiállítású dobozban Gerbeaud-süteményeket küldött dr. Andreznének, Csubrilovics földmívelési miniszter feleségének.

Karaffiáth Jenő budapesti főpolgármester nyilatkozik a Reggeli Újságnak

Karaffiáth Jenő budapesti főpolgármester röviddel megérkezése után fogadta a Reggeli Újság beográdi munkatársát és a következő nyilatkozatot tette előtte a két ország közötti idegenforgalom kimélyítéséről:

— A Jugoszlávia és Magyarország közötti idegenforgalom rendezésének kérdése több szempontból igen fontos. Mint a magyar székesfőváros főpolgármestere, elnöke vagyok az idegenforgalmi bizottságnak, valamint a Budapest székesfőváros gyógy- és üdülöhelyi bizottságának és így közvetlenül foglalkozom az idegenforgalom kérdésével. Nagy örömmel fogadtam Gyurisics Vojin városelnök meghívását, hogy látogassak el Beográdba, mert ezzel még inkább szolgálhatom a két ország közötti idegenforgalom és kulturális kapcsolatok kimélyítését. A két szomszédos országnak olyan kö-

Az Adria gyöngye KASTELI RIVIERA

Grand-Hotel-Penzion „DANKA” Kaštel Stari, Dalmácia

Pompás fekvésű, gyönyörű vidék, csodálatos kilátással a kasteli öbölre, Szplit, Trogir és Szolin közelében, ahol szelőlét védett helyen buján tenyészik a délszaki növényzet. A Grand Hotel-Penzion „Danka” közvetlenül a tengerpartján fekszik, amelyet saját strandjával együtt fenyőpark övez. Az újonnan épült szállodát minden komforttal felszerelték. Fűrdőszobák, jolyó víz, villany. Elsőrendű konyha. Saját termésű kifőző barok. Vitorlázás, halászat, tánc, hangversenyek, zongora és rádió szórakoztatják a vendégeket. Autógarázs. A tengeri fürdő díjtalan.

Napi teljes ellátás 60- dinár
Csoporthoz tartozók számára kedvezményesen nagyobb árcsökkentés. — 12 éven aluli gyermekek félárú fizetnek.

Kastel Stari állomáson minden vonat megáll. Szplit, Trogir és Szolin felé óránként van helyi hajó, autóbussz és vonat összekötés. Közelebbi felvilágosítással a Putnik iroda és a szálloda igazgatósága szolgál.

Tulajdonos KOVACEV MARIN

Markovics Yvonnenak, Ilics Vladánénak, Gyurisics Vojinnénak és báró Bakách-Bessenyeinek. Minden doboz Gerbeaud süteményhez remek szegfűcsokrot is küldött a budapesti főpolgármester.

Gyurisics Vojin beográdi volt városelnök tegnap déli félegy órakor ebédet adott a Bristol-szállodában a magyar vendégek tiszteletére. Az ebéden a vendéglátó volt városelnök köszöntötte Karaffiáth Jenő főpolgármestert és dr. Vargha kereskedelmi minisztert, azok feleségeit és a magyar vendégeket. Az üdvözlésre Karaffiáth Jenő főpolgármester válasszolt. Az elhangzott beszédek a jugoszláv-magyar együttműködés további kiépítésének szükségességét hirdették, mert ez mindkét népnek előnyére szolgál.

Szombat este dr. Andrez Iván kereskedelmi miniszter a Szrpszki Krályban vendégeli meg a Magyarországról érkezett előkelőségeket.

zós történelmi multja, annyi közös hagyománya és sok más kapcsolata van, hogy az idegenforgalom kölcsönös kifejlésztése is eredményes lehet a kölcsönös megismerés szempontjából. A Jugoszláviába jövő magyarok jól ismerik a tengerpartot és a fürdőket, viszont a jugoszláviai vendégek Magyarország, Budapest és a Balaton szépségeit ismerik. Kötelességünk még egymás jellemét, törekvéseit is megismerni, ami mind alkalmas arra, hogy a két nép lelkéhez vezető utat megnyissa. Közösek gazdasági érdekeink, amelyek sok tekintetben kiegészítik egymást.

— A jugoszláv-magyar kapcsolatok, főleg az idegenforgalom további kiépítése tekintetében számítok mindkét ország sajtójának közreműködésére is, mert így nagy eredményeket érhetünk el.

Nem kell visszafizetni a várostól kapott 1000 dináros árvíz-segélyt

A váltó nem az összeg fedezetére szolgál, hanem a visszafizetés megakadályozására — Dr. Petrovics Milos városeinőrként válaszol a Reggeli Ujság június 9-i cikkére

A Reggeli Ujság június 9-i számában: »Sohasem kell visszafizetni a Reggeli Ujság által kiosztott árvíz-segélyket« címmel cikket közöltünk. Megemlítettük a cikkben, hogy a Reggeli Ujság által gyűjtött 438.473 dinárt gyorssegély gyanánt osztották ki, s a ségélyt nem kell visszafizetni. Kifogásoltuk, hogy a város szintén oszt ki gyorssegélyt, s ezzel kapcsolatban váltót vesz arról az összegről is, amelyet az árvíz-károsultak a Reggeli Ujságtól kaptak ajándékképpen.

A cikkkel kapcsolatban dr. Petrovics Milos noviszádi városeinőrként az alábbi nyilatkozatot juttatta el hozzánk:

— A Vöröskereszt Egyesület nem kölcsönképpen adja a városnak, a ségélyként kiosztott pénzt, hanem elszámolásra olyképpen, hogy beigazolást nyerjen, a pénzt valóban az árvíz-károsultaknak osztották ki. Ez az eljárás teljes mértékben megfelel az ügyintézési szabályoknak szokásos gyakorlatnak.

A városi ségélyek kiosztásánál nem szerepeltek vallási, nemzetiségi, vagy egyéb szempontok.

A város elgondolása az volt, hogy minden árvíz-károsult, akinek háza rombadőlt, vagy erősen megrongálódott, ezer-ezer dinár gyorssegélyt kapjon. Az egyenlőség elve alapján arra törekedtek, hogy aki máshonnan már kapott ségélyt, a várostól annyit kapjon, hogy összesen ezer dinár legyen a kapott ségély összege. Minthogy a Reggeli Ujság nem egyszerre juttatta el a városhoz az általa ségélyben részesítettek jegyzékét, előfordult, hogy nem mindenkitől vonták le a Reggeli

Ujság által kapott ségélyt, de ez nem történt szándékosan, vagy célzatosan.

A városi ségélyek kiosztásának megkezdésekor előfordult, hogy tévedésből arról az összegről is váltót vettek, amelyet a Reggeli Ujságtól kapott az árvíz-károsult. Azonban amint a tévedést észrevették megtörtént az intézkedés, hogy csak arról az összegről kérjenek váltót, amelyet a város adott.

Akik nagyobb összegről adtak váltót, a régi váltót bármikor becserelehetik olyan összegről szóló váltóra, amelyen csak a várostól felvett összeg szerepel. Ezeket a váltókat különben sem kell seha bevéltani.

hanem a váltó összegét levonják abból a ségélyből, amelyet majd a kormány juttat az árvíz-károsultaknak. A váltót nem a ségélyösszeg fedezetére vették, hanem csupán abból a célból, hogy megakadályozzák az esetleges visszaéléseket.

Eddig tart Petrovics Milos dr. városeinőrként nyilatkozata, amelyet örömmel közlünk, mert sok félreértést szüntet meg.

Az árvíz-károsultak bizonyára nagy megnyugvással veszik tudomásul, hogy a városnak adott váltót sohasem kell pénzzel beváltani, hanem a váltó összegét levonják abból a ségélyből, amit majd a kormánytól kapnak az árvíz-károsultak. Aki pedig a Reggeli Ujságtól kapott pénzre is adott váltót, bármikor visszaveheti régi váltóját és kicserélheti olyan váltóval, amely csak a várostól kapott összegről szól.

Egy éjszaka négy beförés

Másfélévi szigorított fogházra ítélték egy noviszádi autóméchanikust

Tárgyalások a noviszádi törvényszéken

A noviszádi törvényszék büntető hármastanácsa tegnap több betörés, csalás és szurkálás ügyével foglalkozott.

Obrenovics Vladimir noviszádi autóméchanikus ellen az a vád, hogy ez év április 20-án Noviszádon egy éjszaka négy betörést követett el.

Obrenovics április 20-án éjjel betört Zorn József Ilija Ognjenovicsa utcai házába és ruhaneműt vitt el, onnan Sztrájcics Etelka padlásán verte le a lakatot és a padlásról ellopta a száradni felaggatott ruhaneműt, majd Kun Margit padlását feszítette fel és lopta el a száradni tett ruhákat, végül Pilischer József házában padlására tört be és vitte el a száradni kített ruhák kivétel a padláson található összes érték-tárgyakat.

A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése s a perbeszéd után bűnösnek mondta ki Obrenovicsot és a súlyosbító körülményre való tekintettel

másfélévi szigorított fogházra ítélté.

Az ítélet jogerős.

Pálik Jován 25 éves noviszádi munkást ötrendbeli betöréses-lopással vádolta az államügyészség. Pálik, a vádirat szerint, a múlt év őszén ellopt egy kétezer dinár értékű harmonikát Jakotin Szeván vendéglőjéből, az idén pedig betört Dragojevics Jován, Habemus Rudolf, Redl Johann és Filko Gyura házába és több ezer dinár értékben különböző holmit zsákmányolt. A bíróság bűnösnek nyilvánította Pálikot és

hathavi szigorított fogházra ítélté.

Gyuresics Ráda jómódu noviszádi földművest azzal vádolta a bíróság, hogy Pálik orgazdája volt. A tárgyaláson beigazolódott Gyuresics ártatlansága s a törvényszék büncselekmény hiányában

felmentette a vád- és következményei alól.

Cerics Hamdija noviszádi vasutast azért vonták felelősségre, mert részletre vásárolt varrógépet még a részletek kifizetése előtt eladta. A tárgyalás megkezdése előtt a károsult visszavonta feljelentését s az

Néhány napon belül megjelenik a leghasznosabb könyv

Kereskedők és Iparosok

ISMERETTÁRA

és a mestervizsgák kézikönyve

Szerkesztette

WOLLNER OTTÓ

10 részben, 250 fejezetben:

IPARTÖRVÉNY — JOGI ISMERETEK — MESTERVIZSGÁK — KERESKEDELMELMI JOG — SZÁMTAN — ADÓZÁS — MÉRTAN — ABRAZOLÓ MÉRTAN — KÖNYVITEL — KERESKEDELMELMI LEVELEZÉS.

A vastos kötet ára 50 dinár

Utánvétellel nem szállítjuk, csak a pénz előzetes beküldése ellenében.

»MINDAZOKNAK, AKIK A KÖNYVET MÁR MEGRENDELTEK, LAPARUSAINK UTJÁN KÉZBESITJÜK KI ÉS AZ ÁRA ÁTVÉTELNÉL FIZETENDŐ«

Reggeli Ujság

Kiadóhivatala

NOVI SAD

Kralja Petra II. 50

államügyész erre való tekintettel visszavonta a vádat.

Bánszki Gyura szabályi földműves a múlt év október elsején késsel több helyen megszurta Giricz Istvánt. A tárgyaláson bebizonyult, hogy Giricz támada meg Bánszkit és a vádlott önvédelmében használta kését. A bíróság büncselekmény hiányában

felmentette a vádlottat.

— Feltörték egy villát a szanádi szőlőkben. Kikindáról jelentik: Vujics Szófia tanítónő szanádi szőlőkben lévő villáját ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották. A nyomozás szerdán eredményre vezetett és a rendőrség Todorov Lyubomir és társainak személyében letartóztatta a tetteseket. Todorovkat kihallgatásuk után átadják a törvényszéknek.

Tűz Kikindán és környékén

Egy Kikinda melletti kendergyár villámcsapás következtében kigyulladt és részben elégett — Elégett egy kikindai rendőr szalmakazla is

Kikindáról jelentik: Pénteken délután hatalmas zivatar vonult át a Felsőbánát felett. A vihart erős jégverés kísérte, amely a vetésekben, gyümölcsösökben és szőlőkben nagy károkat okozott. Egy nagy kenderkazlat, amely Kikindától mintegy 15 kilométernyire fekvő kendergyár mellett állt, villámcsapás ért s a gyár is égni kezdett. A tűzoltóság azonnal a helyszínre vonult és önfeláldozó munka árán sikerült is megmenteni mintegy ötven vagonnyi félig feldolgozott kender, a gyár egy része és közel

100 vagon kender azonban a tűz martaléka lett.

A gyár napi két vagon kapacitású

X. vagy O. lábái vannak?

Egyszerű eszközökkel láthatatlanná tesszük a nemszép lábformákat

TEHNIČKA ORTOPEDIJA

modern bandázások és ortopéd aparátok intézete
Noviszád, Petra Zrinyszkog 1 sz.
a postával szemben

volt és sok munkást foglalkoztatott. A kár többszáz ezer dinár, amely biztosítás révén megtérül.

Ugyancsak pénteken eddig még ismeretlen okból kigyulladt Ugrinov Szeván kikindai rendőr házában udvarán a szalmakazal és teljesen elégett. A kivonult tűzoltóságnak sikerült a tűz tovaterjedését meggátolni. A kár biztosítás révén megtérül.

«(X X X)»
— Sok millió kárt okozott a péntek délutáni vihar a vrsaci szőlőkben és gabonában. Pénteken délután félegy és félhárom óra között jégesőtől kísért zivatar vonult el Vrsac és környéke felett és elpusztította a szőlő és gabonatermés nagy részét. Különösen Jablanica, Kustily és Gudurica szenvedtek sokat. Hozzávetőleges becslés szerint 2000 holdnyi szőlőt, 1000 holdnyi búzát és 1000 holdnyi kukoricát pusztított el a zivatar és jégeső. A kárt 5-8 millió dinárra becsülik.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZARLATOK

Zürich: Beograd 10, London 15.85, Newyork 442.50, Milánó 22.50, Berlin 178.25, Varsó 90, Bukarest 2.25.

Teljes végeladás! Használja ki az alkalmat míg a készlet tart!

Nagy választékban női, férfi és gyermek fehérmű, harisnya, zsebkendő, törülköző, nyakkendő, kesztyű és egyéb rövidáru. **Nagy választék téli áruban!**

„LAFAJET“ Novi Szád, Kralja Petra II. ul. 2.

HALLÓ!

Dr. Seyss-Inquart, Hollandia birodalmi biztosa Rotterdamban fejezte be szemlekörutját. A rotterdami városi házában megtartott fogadás után dr. Seyss-Inquart kijelentette, hogy tervet dolgozott ki Hollandia elpusztult részeinek újjáépítésére és erre a célra tízmillió holland forintot alapot létesített. Nyilatkozata végén felhívta a szerencsétlenül járt szülők gyermekeit, hogy látogassanak el az Ostmarkban levő szüneldei koloniákba, ahol vendégül látják őket.

Károly román király elhatározása folytán a romániai új »Nemzet pártja« tagjai ugyanazt az egyenruhát, jelvényeket és jeleket viselik, mint a volt »nemzeti újjászületés« pártjának tagjai. A párt élén vezérkar áll. A párt vezérkari főnökévé Urdarlanut, a párt főtitkárává pedig Moldován Viktort nevezte ki a király. A párt a király legfőbb parancsnoksága alatt áll.

A Stefani-ügynökség jelentése szerint a háború és hadikészülődések ellenére sem szűnt bizonyos intézmények működése Olaszországban. Így már megkezdtek a munkásgyermekek szétküldését a különböző nyaralóhelyekre.

Németországban a közeljövőben megkezdik a Diesel tehergépkocsik motorjainak átalakítását, hogy generátorok hajtsák azokat. Ezenkívül az idén nagyszámú generátoros teherautót is gyártanak és ezeket a német közlekedés rendelkezésére bocsátják. Illetékes helyen kijelentik, hogy ez megkönnyíti majd a mostani háború gazdasági közlekedés lebonyolítását. Üzemanyag a fahulladékokból készült gáz lesz. Ezért külön társaságot alakítanak, amelynek feladata a gáztermeléshez szükséges fahulladékok beszerzése és gázgyártása lesz.

Windsor hercege és a hercegnő Barcelonából jövet Madridba érkeztek, ahol a Ritz-szállóban szállottak meg. A hercegi pár egy ideig a spanyol fővárosban marad.

Gróf Schulenburg moszkvai német nagykövét a diplomáciai testület legidősebb tagja hivatalosan értesítette a Moszkvában levő diplomáciai testületek vezetőit Todor Hrisztov moszkvai bolgár követ haláláról. Azoknak az idegen misszióknak, amelyek államai hadban állanak Németországgal, a japán nagykövét közölte a bolgár követ halálát. Tegnap a bolgár követségen a diplomáciai testület tagjai részére emlékülnapélyt tartottak.

György görög király kihallgatáson fogadta Morathot, a Görögországban tárgyaló német gazdasági küldöttség vezetőjét.

Az olasz-japán-mandzsukol kereskedelmi szerződés aláírása után Sato nagykövét a japán küldöttség vezetője nyilatkozott a Stefani-ügynökség munkatársa előtt és hangzott, hogy az Olaszország és Japán közötti hagyományos jóviszonyt még inkább megerősítette a most megkötött kereskedelmi egyezmény, amely az eddignél nagyobb áruforgalom lebonyolítását teszi lehetővé. Sato gróf nyilatkozata végén elragadtatással szólott a fasiszta rezsim munkásságáról, amely különösen az ország iparosítása terén ért el nagy eredményeket.

Londonból jelentik, hogy Franciaországból tegnap több ezer menekült érkezett meg a nyugatangliai partvidék kikötőibe. A legtöbb menekült 16 és 17 éves és így még nem tartoznak a hadkötelesek sorába. A menekültek nagyrésze azt az óhaját juttatta kifejezésre, hogy tovább kell küzdeni Franciaországért.

Lüttich védőrségét a hang győzte le?

Az ultrahang a háború legfejlettebb fegyvere

Mikor az új idők nagy háborúja megindult, mindenki új fegyverekről beszélt és meglepetéseket vártak. A meglepetések nem is késnek: ejtőernyős csapatok rohantak meg egy éjjel Hollandiát és sikerült tartainok a legjelentősebb légikikötőket, amíg megérkezett az erősítés. Belgiumban új fegyver lépett fel, új ellenség.

Bénító, de nem veszélyes: a hang.

Valami az égből, ta'án a földön sikítani kezdett, a félelmetes belga betonóriások őrei megkínzott arccal kutatták, keresték az új ellenséget és minden idegmegfeszítéssel igyekeztek kivonni magukat az őrzítő hangok bénító hatása alól. Ezzel szemben az eőrenyomult német osztagok tagjai különleges dugót viseltek fülükben, amely veszélytelené tette az őrzítő hangot.

A PAPAGÁLY ŐRJÖNGENI KEZD...

Bizonyos hangoknak bénító hatását eelőször a természetben tapasztalták. Megfigyelték például azt, hogy ha menekülő sündisznó közelében két vasat ütnek össze, az állat, mintha villámsújtotta volna, megáll.

Magatehetetlen lesz, valóságos ideggörcsöket kap, magánkülvilági állapotba kerül. Hasonló módon viselkedik a papagáj is. Egyik kolozsvári leányintézetnek betegszobájában papagáj van, amely egyébként igen esend és békés állat. De ha megszólalnak a légvédőmi szirénák,

valósággal őrjöngeni kezd, alig bírnak ve'e.

A magas, sívító hang fizikai fájdalmakat okoz az állatnak. Igen furcsán viselkedik a kutya is, amikor igen magas hangokat hall. Vonítani kezd fájdalmasan és nyugtalanul viselkedik.

A KIGYÓBÜVÖLŐK TITKA

A hang iránti érzékenységgel magyarázható meg a kigyóbüvölők rejtélyes és sokaknak igen érthetetlen mutatványa. Holott ez igen egyszerű jelenség: az igen magas síphangok magánkülvilági állapotba hozzák az állatot,

olyan befolyást gyakorolnak idegrendszerére, hogy vonagló, ágaskodni, himbálózni kezd.

A tudomány más természetű jelenségeket is nyilvántart a hanghatásokkal kapcsolatban. Megállapították azt, hogy a közeledő sáskarájak leszállásának veszedelmét el lehet kerülni a harangok megkongatásával. Erről említés is történik: még Mária Terézia idejében tapasztalták a harangzugas megmagyarázhatatlan hatását a sáskarájak elriasztásánál.

Minden bizonnyal ezen az alapon indultak el a kíséretek olyan irányban, hogy a hang hatását a

hadviselésben is lehessen alkalmazni. Az ember idegrendszerére a zaj mindig idegesítő: a tudós elvonul, hogy dolgozzék művén, a városi ember vidékre megy, hogy csendben pihenessen. Az új fegyver az idegrendszerét bénítja meg: a fül zenei hallásának végső határán túl levő hangok, az ugynevezett ultrahangok a fület keresztül olyan hatást gyakorolnak az idegkre, hogy

a katoná, aki fegyverrel áll kezében, magatehetetlen lesz, kénytelen minden gondolatát az őrzítő hangra összpontosítani, végül megadni magát és eldobni a fegyvert.

Ebben nincs semmi boszorkányság. Csak meg kellett várósítani a gondolatot és máris új fegyver került a németek kezébe, amely humánusnak nevezhető: nem öl, semmi káros hatása nincs, legrosszabb esetben csak egy idegsokk, amely kiheverhető.

AZ ULTRA HANGOK

Arravatkozozlag, hogy milyen módon ártják eő ezeket a hangokat, a fizika válaszol.

A levegő nyomásának gyors, rezgészerű ingadozásai fülünkben hangérzetet keltenek. Ha ez a rezgésszám 16-nál nagyobb, akkor a rezgések fülünkben mély hangéretté folynak össze. A növekvő rezgésszámmal együtt egyre magasabb és magasabb hangot hallunk, míg a hallhatóság felső határán hangérzetünk kellemetlen, éles, sziszegő lesz.

Másodpercként 20 ezernél több rezgést a fül nem hall.

Ez a határ természetesen nem éles, egyébként is az életkorral változik, hasonlóképpen az életkor is nagyon befolyásolja. A mindennapi életből ismerünk nagyon magas, a hallhatóság határához közeli rezgésszámu hangokat. Ilyen például a szük nyíláson kitérdülő gőz, vagy a süritett gáz sziszegő hangja, a hang, amely tömör üveg-golyó márvány'apra való esésekor keletkezik. Ezeknek magas rezgésszáma az emberi fül érzékenységének felső határára esik.

Már a múltban sikerült olyan mesterséges hangforrásokat szerkeszteni, amelyek olyan hangokat adnak, hogy az már nem hallható. Az ilyen nagy lég, vagy közegrezgéseket

ultrahangoknak nevezi a fizika.

Az utóbbi két év alatt sikerült a rezgésszámot másodperckénti 1-5 millió rezgésig fokozni. Ezeknek a nagy intenzitású, ugynevezett ultra hangsugaraknak előállítása igen sok érdekes és új jelenség megfigyelésére vezette a kutatókat.

Megállapították, hogy a növekvő rezgésszámmal a hanghullámok mindinkább a sugarakéhoz hasonló tulajdonságokat vesznek fel. Irányítani és visszaverhetni lehet őket.

Ha a hullámhossz a visszaverő felület méreteihez képest eég kicsiny.

Az ultrahangok eme tulajdonságának megállapítása után azokat a gyakorlatban is kezdték használni. Nagyon értékes eredményeket értek el vele víz alatt rejtőző tárgyak, hajóroncsok, zátonyok felkutatásában.

Igen alkalmasnak látszottak a víz alatt való jelzésre is.

Természetesen az ultrarövid hangsugarak előállításának technikája idővel sokat fejlődött. Megállapították azt, hogy elektromosmezőben elhelyezett kvarckristályok igen alkalmasak ezeknek előállítására. A rádió technika ezen a téren minden nehézséget elhárított és a tökéletesedett készülékek újabb megfigyelésekkel gazdagították a tudományt.

Igy többek között megfigyelték, hogy a hangsugarak által besugárzott folyadék az elnyelt hangenergiától felmelegszik, a sugarak hatása alatt apróbb élőlények, halak elpusztulnak. Wood E. és Loomis A. amerikai kutatók beható vizsgálatokat végeztek ezen a téren. Megállapították, hogy ha egy ilyen készüléket megfelelő módon o'ajba helyeznek el, a sugarakat kibocsátó készülék rész felett az o'aj felszine erősen kidomborodik, sőt ha a rezgésszámot növeljük,

a domborulat közepén szökőkút keletkezik, amelyből halk, sisseregő hang mellett olajcseppek repünek ki egészen 30-40 centiméter magasságig.

Az olajat az elnyelt hangenergia erősen felmelegíti. Ha újjunkat a hangsugárnyaláb útjába (a szökőkútba) tesszük, pár másodperc múlva csontig ható fájdalmat érzünk. Kisebb állatok, fehér egerek pár perc alatt elpusztulnak.

Az ultra hangsugarak porasztó hatást fejtenek ki a szerves, ugynevezett eukolloidokra, amennyiben a kolloidok igen nagyméretű molekulái, a sugarak hatása alatt kisebbekre hasadnak. Így például a keményítő, amely többszáz, egymással gyengén kapcsolt glucose molekulából áll, a sugarak hatása alatt dextrinné alakul. A közönséges cukor szőlőcukorrá alakul át.

Vörös véresejtek, észtősejtek, moszatok, baktériumok e sugarak hatása alatt elpusztulnak, sőt fel is oldódnak.

Ennyit tud mondani a tudomány dióhéjban az ultrahangokról. Az új találmány lényege még így is ismeretlen és titokzatos. Nem ismerjük mennyi az a rezgésszám, amely bénítólag hat az emberre: tud van-e a 20 ezer rezgésszámon, vagy a határvonal közelében van.

*

Erre nem lehet választ kapni. Ezt csak azok tudják, akik elindították útjára az új háború új fegyverét: a hangot.

Kedvtelenségénél? Pyramidon

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15, XII, 1938

HIREK

DERÜLT, MELEG IDŐ

Jugoszláviában tegnap tulnyomórészt felhős, helyenkint esős idő volt, a hőmérséklet kissé csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 7, a legmagasabb Bela Crkván 27 fok volt.

Időjárás június 23-ra: Derült, meleg idő, helyenkint futó záporok lehetségesek, a hőmérséklet emelkedik. A nap két 3 óra 52, lenyugszik 19 óra 28 perckor.

»»»□«««

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

Öfensége Pavle régensherceg kihallgatáson fogadta a magyar kereskedelmi minisztert. Beogradból jelentik: Öfensége Pavle régensherceg tegnap este 6 órakor kihallgatáson fogadta a Beogradban tartózkodó Vargha József kereskedelmi minisztert. A kihallgatás alkalmával Öfensége magas kitüntetéssel adományozott a magyar kereskedelmi miniszternek.

ÖFENSÉGE KIHALLGATÁSON FOGADTA A PÉNZÜGYMINISZTERT

Beogradból jelentik: Öfensége Pavle régensherceg hosszabb kihallgatáson fogadta dr. Sutej Juraj pénzügyminisztert.

A noviszádi Női Mária Kongregáció ma, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel kávédelutánt rendez, melyre tagjait és vendégeit ezuton hívja meg az előjáróság.

Primicia Szentán. Szentáról jelentik: Julius 14-én mondja első miséjét Sztrilich Károly végzett teologus, akit Budanovics Lajos püspök szentel fel június 29-én Szuboticián. Az újmisés manuduktora Tamás Ferenc szentai felsővárosi esperes-plébános lesz, az ünnepi szentbeszédet Péchy Béla alsóvárosi plébános mondja. A primicia alkalmával a Katolikus Ifjúsági Egyesület ének-kara új latin misét énekel az alsóvárosi Szent Sziv templomban.

BÜTOR K. és SOMOGYI L. tánciskolájában

Ma, vasárnap este
VENDÉGEST

Belepő díj 5 dinár. Garde nem fizet
Kedvező idő esetén a kertben és a teremben

A budapesti finn követ bucsuja Magyarországra. Budapestről jelentik: Onni Ta'as, budapesti finn követ új állomáshelyére, Rómába való elfutása előtt a Pesti Hírlap utján bucsulevelet intézett a magyar társadalomhoz. Ennek a kedves, szívből fakadó levelének minden sorából kiárad az az igaz szeretet, amelynek a távozó finn követ a magyarok iránt, tízéves szolgálatideje alatt annyiszor tanujelét adta. A bucsulevél így hangzik: »Mielőtt elhagynánk Magyarországot, szívünk mélyéből köszönetet óhajtunk mondani a határtalan jóindulatért és szeretetért, amelyben hazánkat és bennünket részesítettek, amit soha el nem felejtünk. Fájó érzésekkel távoztunk Magyarországról, ahol oly boldog éveket töltöttünk. Szilárd meggyőződésünk, hogy itt kötött baráti kapcsolataink elszakíthatatlanok. Isten áldja meg Magyarországot és Finnországot.«

A noviszádi telepi Sumszka-utca telektulajdonosainak figyelmébe. Az ármentesítő szövetkezet, a Sumszka-utca egy részének telkeit is igénybevette, amikor a védőgát elkészítését megkezdte. Az ármentesítő társulat azonban kártalanítani fogja mindazokat, akiknek földjeiből elvett, vagy akiknek kertjét, gyümölcsösét megrongálta. A becsülési bizottság hétfőn egész napon át a Sumszka-utcában tartózkodik és megállapítja, hogy kinek mennyi jövátétel jár. A Sumszka-utca telektulajdonosai ezért hétfőn tartózkodjanak otthon, hogy a bizottságnak a megfelelő felvilágosításokat megadhassák.

Kiss Ilonka, Tóba és Neogrady Dezső tanító, Bácskopszadi térsége

CSANTAVIRI HIREK. Csütörtök este óriási zivatar vonult el Felsőbácska felett s a jég, különösen Zsednik határában, nagy károkat okozott a vetésekben. — A szuboticiai Zrinyszkai SK vasárnap barátságos mérkőzést játszik Csantavirén a CsAK-kal. — A csantaviriek adótárgyalását július 17, 18, 19, 20, 29 és 30-án tartják meg a topolai adókövető bizottság előtt. — Az állami adóhivatal adókövetési ipei megérkeztek Csantavirre s a község házában nyolcnapos közsémlére tették ki. Az érdekeltek a hivatalos órák a'att meglehetik észrevételeiket.

Orvosi hír. Dr. Klein Mátyás bőr és nemi bajok szakorvosa visszaérkezett és újból rendel Noviszádon. Kralya Petra II. 23. sz. alatt. 3608

BEZDÁNI HIREK. Csütörtök reggel a piacra igyekvők félmeztelen férfire lettek figyelmesek aki a bezdán-duna: müuton Bezdán felé haladt. Értelítették a rendőrséget, amely elébe ment az ismeretlenek és ruhát adott rá. Megállapítást nyert, hogy Kubik Alekszandar koluti vasuti munkás az ismeretlen, a közel multban gyógyultként bocsátották el az e'meggyógyintézetből. Kubikon csütörtökön ismét kitört a betegség, a rendőrség hazaszállította Kolutra. — Az előjáróság értesíti a lakosságot, hogy újabb rendeletig tilos Bezdánban és környékén a fényképezés, ugyszintén fényképező gépek v'selése. Akik a rendelet ellen vétének, azoktól elkobozzák a gépet és megbüntetik őket.

.. Igen, de az *Idol* terpenines

KANIZSAI HIREK. A Dunabánság Tüzoltó Főszövetsége tanulmányozta az Országos Tüzoltó Szövetség most kiadott gyakorlati szabályait. Kanizsát az alkaiommal Popovics Dusan kanizsai főparancsnok képviselte. A központi bizottság legközelebbi ülését Szuboticián tartják meg. — A pénzügyi rendeltetés figyelmzetteti a lakosságot, hogy akik eperből szándékoznak pálinkát főzni, előzőleg váltssanak engedélyt, mert ellenkező esetben megbüntetik őket. — A Katolikus Kör ifjúsága szombaton, Péter-Pál napján délután és este a kör helyiségében nagyszabású Buzakalász-ünnepélyt rendez. Este bál lesz. Ugyancsak Péter és Pál apostolok napján táncmulatságot rendez a nadryáni Keresztes Ifjúság is, a bálát a Földműves Olvasókörben rendezik. — Raics Gáspár gazdálkodó, a kanizsai tüzoltóság egyik leg régibb tagja, 75 éves korában elhunyt. Temetésén az Önkéntes Tüzoltótestület testületileg vett részt.

Felhívás a noviszádi Daloskör énekeseihez. A noviszádi Daloskör felhívja összes énekeseit, hogy a keddi összpórában kivétel nélkül megjelenni sziveskedjenek. — Kamagy.

Mainzban megkezdődött a Gutenberg-hét. Mainzban jelentik: Gutenberg szülővárosa, Mainz június 22-28-a között a háboru ellenére is megrendezi a Gutenberg-émlékünnepségeket a könyvnyomtatás feltalálásának ötszázadik évfordulója alkalmából. A mainzi Gutenberg-Muzeum ünnepi kiállítást rendez. Előadják a »Fekete apostol« című négytávfónos drámát, amely a könyvnyomtatás feltalálójának életéről szól. Az ünnepség egyik fénypontja ünnepi felvonulás lesz Mainz uccáin korhű jelmezekben.

Cetinjére helyezték a noviszádi postaigazgatót. Beogradból jelentik: Dominisz Fran noviszádi postaigazgatót a cetinjei postaigazgatóság éére nevezték ki. Noviszádi postaigazgató Kucsera Szavoljub, a zágrebi postaigazgatóság főtanácsosa lett.

A sztáribecsei Jótékony Magyar Nőegylet a noviszádi árvizkárosultakért. A sztáribecsei Jótékony Magyar Nőegylet az alábbi adományokat juttatotta el a noviszádi árvizkárosultak javára: Szonomár Elekné férfi öltöny, kabát, ingek, Osztrogonác Ferencné párna huzattal, dr. Pecze Sándorné férfi öltöny, kabát, ingek, lábravalók, női, gyermekcipők és harisnyák, özv. Pikker Arpádné párnahuzatok, lepedők, szalmazsák, 7 csalán-zsák, női kabátkák, cipő, gombok, zsinórok, táská, bársonydarabok, Kiss Istvánné gyermekruha ö tönnyök, szövetruha, kötött ruha, irgek, sál, cipő, Bálint Andor szandál, Cseszák Ferencné 6 kg. tarhonya, Szmik Gyuláné füstöltek. A küldeményt kiosztás végett eljuttattuk a noviszádi Katolikus Jótékony Nőegyletnek.

Fürdődresszek legnagyobb választékban Faragónál Szubotica, Labor palota

Öngyilkossági kísérletek Szuboticián. Tegnap két öngyilkossági kísérlet történt Szuboticián. Tumbász Sztipán 69 éves szuboticiai földműves tegnap a Napnyugati Ugarokban lévő házában öngyilkossági szándékából hegyes pengéjű késsel mellbeszurta magát. Életveszélyes állapotban beszállították a közkörházba. Megállapítást nyert, hogy a földműves gyógyíthatatlan betegsége miatt akart megválni az élettől. — Mezei Antalné 22 éves szuboticiai asszony, a szuboticiai vasutas csapat pályagondozója tegnap délelőtt öngyilkossági szándékából zsirszódaoldatot ivott. Beszállították a közkörházba, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Kihallgatni még nem lehetett, tettének oka egyelőre ismeretlen.

A Noviszádon ma megnyíló bolgár könyvkiállításán megjelenik több bolgár köziro és irodalmár is. Vasárnap, június 23-án délelőtt 11 órakor nyílik meg Noviszádon, a Szrpszka Matica muzeumában a bolgár könyvkiállítás. A kiállításra, melynek védnökségét dr. Kijurina bán vállalta, huszonnégytagu közlirókból álló bolgár küldöttség érkezik Noviszádra. A bolgár vendégek délelőtt háromnegyed tizkor érkeznek a beográdi gyorssal, a pályaudvaron szívélyes fogadtatást készítenek elő számukra. Az egyhetes kiállítás megtekintői 50 százalékos jegykedvezményben részesülnek a jugoszláv vasutakon, a kedvezményes jegy Noviszádra utazásra június 22-től 30-ig, visszautazásra pedig június 23-tól július 3-ig érvényes.

Fogyassza délelőtt, fogyassza délután különleges módon készített

Jégbehűtött FRISS CSEMEGE

JOGHURTUNKAT

1/4 - 1/2 és 1 literes üvegekben.

Naša szirana i mlekar, Kr. Petra II. u. 11 Kivánatra házhoz szállítjuk! Telefon 28-72

Átvette hivatalát az új szentai vezető járásbíró. Szentáról jelentik: A szuboticiára helyezett Gyorgyevics Bozsidar vezető járásbíró helyére kirevezett új vezető járásbíró Komatina Milenkó átvette a járásbírószág vezetését.

»Hotel Mauthner«... Szuboticiáról jelentik: A meleg napokkal együtt a városi parkok éjjelente leginkább megtelnek hontalan csavargókkal, akiknek nem jut pénz szállásra. Ezt lassan megszokják már maguk a rendőrök is. Annál furcsább eset játszódott le tegnap délelőtt a szuboticiai városháza előtti parkban. Keresztes Gyula 23 éves műtrágyagyári munkás az éjszaka alaposan felöntött a garatra, hazafelé menet betévedt a parkba s abban a hitben, hogy »lakásán« van, rendre levetkőzött, kabátját, nadrágját felakasztotta a pad karfájára és békés nyugovóra hajtott megkábult fejét. Természetesen csakhamar nagyobb csoport verődött össze körülötte, rendőr is kíváncsi lett a tumultusra és a kelletlenül ellenszegülő munkást felöltöztette, majd bekísérte az őrszobára. Déle Keresztes már ugy-ahogy kialudta magát és a rendőrbíró elé állt, hogy feljelen tetteért. A rendőrbíró a park kitűnő vendégét 500 dinár pénzbírságra, átváltoztatható 10 napi elzárásra ítélte botrányokozás miatt.

FOTO AMATŐRÜK felvételeit legszibben és leggyorsabban BARTA I DRUG fotoszaküzlete dolgozza ki, Noviszád.

A noviszádi reálginimnaziumban befejeződtek az érettségi vizsgák. A noviszádi Kralj Alekszandar reálginimnaziumban befejeződtek az érettségi vizsgálatok. A VIII. a) osztály 26 tanulója közül 22 tette le a sikerrel az érettségit, három tanulót két hónapra, egyet pedig egy évre vetettek vissza. A szóbeli vizsga alól a következőket mentették fel: Boriszavlyevics Szlobodán, Brkics Dimitrije, Zsilnik Palkó, Latincics Gyorgye, Pejnov Iván és Trivics Szvetozár, sikerrel tették le az érettségit: Velykov Ozren, Dolinai Zdenkó, Kosztics Dragoszláv, Labinszki Nikita, Lövinger Dragutin, Leszkovác Száva, Oreskovics Nikola, Petrovics Boskó, Petrovics, Veszelin, Plavec Vladimir, Rajnovics Lyubomir, Szekicki Mladen, Szevics Dusan, Smidmajer Zdenkó, Cvetkovics Alekszandar és Sztankov Tima. A VIII. b) osztály 28 tanulója közül 18 tette le a sikerrel az érettségit, nyolcat két hónapra, kettőt egy évre vetettek vissza. A szóbeli alól felmentést nyertek: Berkovics Nikola, Draskóczy Ede, Emich Rudolf, Krajacsevics Alekszandar, Lebherz Nikola, Milosevics Gyorgye és Mlamák Vojiszláv, sikerrel vizsgáltak még: Váci Gerhard, Vermes Tibor, Erdélyi Miklós, Zikucsin Milenkó, Karbner Marbert, Milics Jován, Sztaniszavlyevics Rade, Sztojanovics Bránkó, Silics Milán, Makszimovics Gávra és Pinto Iván.

Elköltözés folután
o csón vásárokat
nyári és téli árú egyaránt

KOCH ÁRPÁD rőfősüzletében
Szubotica

Fájdalmatlan hatás

a Darmol tulajdonsága. E mellett kellemes a használata; nem kell teát főzni, pilulát nyelni vagy keverni. Mint a csokoládé. Ne kísérletezzen kipróbálással szerekkel. Szabályozza emésztését a kedvelt hashajtó.

DARMOL
Patikában kapható

— **Bácstopolai hírek.** Az elemi iskola igazgatóság ezúton is értesíti a szülőket, akiknek 1933-ban született fia vagy leánygyermekük van, hogy az első elemi osztályba való beiratás utolsó napja június 26-án van délután 2—4 óra között a kültéri elemi iskolában. A Karkaturban lakó első osztályosokat június 27-én délután 2—4 óra között írják be. — A báni hivatal technikai osztálya 1976-40 szám alatt jóváhagyta a községi képviselőtestület kérését, hogy a Králevicvá Tomislava és Generala Hadzsicsa utcák kereszteződésénél ártézi kutat furasson a község. Az ártézi kut furását a közeljövőben megkezdik. — Árak a pénteki hetipiacon: buza 250, kukorica 217, választási malac párja 120—200, vágómalac párja 25—30, baromfi kilója 11, kővér sertés 9.50—10.50, sovány sertés 7—8, új burgonya 2-3, borsó 2—4, vaj 26, turó 6, tojás darabja 65 para. — A bécstopolai munkás szakszervezet, amelynek helyisége a fő utcai Kovács-Katona (Cicka)-féle vendéglőben van, sakkalosztály alakítását határozta el. Az alosztály megszervezését Hatvani Péter és Málik Ferenc intézik. — A községi elöljáróság ezúton is közli a lakossággal, hogy felsőbb utasításra, az idei nyáron egyáltalában nem szabad a község belterületén és az udvarokban csépelni. Közli továbbá az elöljáróság azt is, hogy szalmát nagyobb mennyiségben október elseje előtt nem szabad az udvarokba behordani. Aki e rendelkezések ellen vét szigorúan megbüntetik. — Sulyos szerencsétlenség történt pénteken a déli órákban a »Patria« gőzmalomban. Furmanc Ferenc a malom egyik alkalmazottja a felvonó liftből kiesett. Sulyos belső sérüléseket szenvedett és több oldalborda eltorzult. Beszállították a szuboticei kórházba.

— **Nehéz székelésben és aranyérből szenvedők** bélműködésük szabályozására reggel és este negyed pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvizet isznak. Reg. S. br. 15485/35

— **Szentai hírek.** Branovaicsi Sztéván városelnök hivatalos ügyek elintézése végett Noviszádra és Beogradba utazott. — A bányászati rendeletre 4 napos légvédelmi tanfolyamra vesznek részt az összes városi tisztviselők. Az előadók Dr. Deutsch Mihály városi főorvos, Todorovics Iván százados és Mánics Vojin tűzoltóparancsnok. — A szentai realgimnáziumban megkezdődtek a kisérettségi vizsgák. — A szentai rőfös, rövidáru és parfüméria üzletek tulajdonosai elhatározták, hogy üzleteiket a nyári hónapokban augusztus 31-ig délután 3 óráig nyitják. Ez a határozat azonban nem vonatkozik a pénteki és hétfői hetipiaci napokra. — Ludajics Bogdán városi katonai tanácsnok fegyelmi ügyében csütörtök délelőtti tartott ülést a városi fegyelmi bíróság Rodzovicszki Nikola járási szolgabíró elnökletével. A fegyelmi bíróság Ludajicsot 10 százaléknak levonásával büntette 6 hónapra keresztül, ezenkívül a felfüggesztése alatt visszatartott fizetésének csak 50 százalékát kapja vissza.

Női dolgok

Baltimoreban nagy szegénységben halt meg egy idős hölgy, aki valamikor híres és közzismert szépsége volt az Unióban. Fiatalkorában modellül szolgált szobrászoknak, festőknek és az ő feje került rá a Liberty nevű ezüstdolláros pénzre. Milliós példányban forgott arcképe az emberek kezén és a sors különös iróniája, hogy ő, aki a pénzt díszítette, olyan nyomorban végzte életét, hogy még egy ezüstdolláros sem maradt utána.

Kevesen tudják, hogy Annabellának, a népszerű francia filmsztárnak hat éves kislánya van. Annabella háromszor ment férjhez, a kislány első házasságából származik. Mostani férje Tyrone Power amerikai filmszínész, akivel gyakran meglátogatják az intézetben nevelkedő, első elemibe járó Colettét.

A divattal sokat törődő hölgyek kifogyhatatlanok az új ötletekben. Newyorki jelentés szerint az ottani előkelő körökben most az a szokás kapott lábra, hogy az anyák egyformán öltözködnék 5—10 éves lányukkal. Miután most már meglehetősen rövid a szoknya és egyébként is fiatalos a divat, nem kerül nagy nehézségbe összeállítani olyan toalettet, amely a kislánynak és a mamának is egyformán jól áll.

— **Petrovoszelói hírek.** A »Bács-petrovoszelói Hitelbank« június 30-án délelőtt 10 órakor tartja 53 évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Fischer Mátyás igazgató elnököl. — A községi elnök figyelmezteti a hadköteleseket s azok családtagjait a követhetőkre: Ha szabadságra hazajönnek, megérkezésük után azonnal jelentkezzenek a község háza 3-as számú szobájában. Ugyancsak azok is jelentkezzenek akik a gyakorlatról térnek haza. Akiknek férje, vagy hozzátartozója a 28 napi gyakorlatról nem tért haza és tovább benn maradt szintén jelentkezzenek. — Az adóhivatal közli a lakossággal, hogy akik a házuk előtt az uccán, vagy az udvarukban szedik az epret kifőzés céljaira, a pálinka kifőzése után azonnal jelentsék be a mennyiséget a sztaribecsei fináncoknál. Azok, akik a községtől béreltek eperfákat s kiakarják főzni az epert pálinkának, a kifőzés előtt legalább két nappal jelentsék be a cefremennyiséget. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbírságozzák.

— **Tizenötévi kisérettségi találkozó.** Felelősségünk mindazokat, akik a noviszádi leánypolgári iskola magyar osztályainak elvégzése után 1925-ben, kisérettségi vizsgát tettek, írják meg haladéktalanul címüket. Kovácsné Bartha Katónak, Noviszád, Aleksza Adamovicsa u. 44, a tizenötéves kisérettségi találkozó részleteinek közlése céljából. Érdeklődni személyesen ugyanott.

— **Berlinben növekszik a zsidók száma.** Berlinből jelentik: A berlini zsidó munkahivatal közleménye szerint a német fővárosban élő zsidók száma az utóbbi hónapokban 87.000-ról 90.000-re emelkedett. Ezek közül tizenegyezer kereső foglalkozást üznek, míg a többiek gyermekek, vagy 55 éven felüli emberek. Néhány nagy berlini elektromos vállalatnál összesen 1500 fiatal zsidónő dolgozik, akik eddig magánvagyonukból éltek és most gyári munkára jelentkeztek. A zsidók leginkább az építőiparban tevékenykednek, különösen a vasutépítésnél dolgoznak, valamint a szállítóvállalatoknál és a kereskedelemben, mint elosztó munkások. Zsidó munkanélküli — mint az NST jelentése közli — ma már nincsen Berlinben.

— **Női fürdőruhák, női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

— **Megtalálták V. Fülöp macedón király levelét.** Rómából jelentik: Az olasz archeológiai iskola, amelynek székhelye Athénben van, hosszabb idő óta ásatásokat végez Lemnos sziget közelében. Az ásatások a tyrrheni, a hellén és a római korból tártak fel új rétegeket. Kiástak pompás templomot, hatalmas oszlopcsarnokkal. Rengeteg feliratot betűztek ki, amelyekből érdekes következtetéseket lehet levonni a sziget történetéről. Megtalálták V. Fülöp macedóniai király (Krisztus előtt 220—178.) egyik levelét is.

— **Régiségmuzeumot létesített a jeruzsálemi héber egyetem.** A jeruzsálemi héber egyetem most állította fel régiségtani muzeumát. A régi zsidó leleteket külön épületben helyezték el.

— **Dr. Pollak Stjepan** (azelőtt Karlovy Vary) az idei szezonban Rogaska Sztalinán, a Hotel »Posta«-ban rendel.

— **Törökországban is drágul az étel.** Isztanbulból jelentik: Egyre nagyobb a drágaság Törökországban. Az isztanbuli városi tanács megállapította, hogy a borjúhús a múlt év óta husz százalékkal, a juhús 40 százalékkal drágult. A drágasági hullám oka az a nagy puszítás, amelyet a földrengés, továbbá a múlt őszi nagy árvíz okoztak Anatóliában. A sulyos elemi csapások megtizedelték a török állatállományt.

— **Korfu mellett megmozdult a tenger vulkánus kitérő** történt Korfu közelében egy kis szigeten. A kitérő félszke a tenger színe alatt volt.

— **Agyonsújtott a villám egy 20 éves gardinovei leányt.** Gardinoveiről jelentik: A község határa felett pénteken délután nagy zivatar vonult végig. A zivatar alkalmával Raniszávyevics Natália 20 éves falubeli leány a szűzével együtt a kukoricaföldön tartózkodott. A zivatar alkalmával a leányt villámcsapás érte és megölte. Szüleinek, akik közvetlen közelében tartózkodtak, semmi bajuk sem történt.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

A ROHICSI (ROGASKA) ÁSVÁNYVIZ GYÓGYHATÁSA

Gyomor és bélkatarusnál elsősorban a Styria forrás vizét használják legsikeresebben. Ez a forrás viz feloldja a nyálkát és a gyomor és belek működését serkenti. Gyógykezelés céljából naponta három-négy pohár 100 g melegített Styria forrásvizet kell kortyonként meginni.

— **KIKINDAI HIREK.** Kománov Koszta gazdálkodó csere végett átadta a lovát Barbul Bandi igyosi cigány lócsiszárnak, aki a lóval együtt eltűnt és csak a rendőrségnek sikerült elfognia. A cigány azzal védekezett — mivel a ló eltűnt —, hogy a lovacskának nagyon gyengék voltak a lábai, eltörték és megdöglött. Mivel bizonyosra veszik, hogy Barbul a lovat eladta s a pénzt elköltötte, megindították ellene az eljárást. — Grujin Veszelin arangyelováci legény boxerrel rátámadt Markovlyev Alekszára és alaposan összeverte. A verekedő ellen megindult az eljárás. — A pénteki kikindai hetipiacon a zöldségfélék ára jelentősen csökkent, ugyszintén esett a tojás ára is — Ackov Ráda és Emil fia, bánát-arangyelovói juhászok juhaikat a tilosban legeltették. A mezőőrök figyelmesek lettek rájuk és be akarták hajtani a juhaikat. Ackovék azonban botokkal támadtak rájuk. A mezőőrök sem hagyták magukat és parázs verekedés kezdődött, amelynek során mindkét táborban sulyos sérülések estek. A juhászok ellen megindult az eljárás.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

— **Dr. SCHWARZ ANDRIJA** belgyógyász, Noviszád, Zselezniciska 12, ismét rendel.

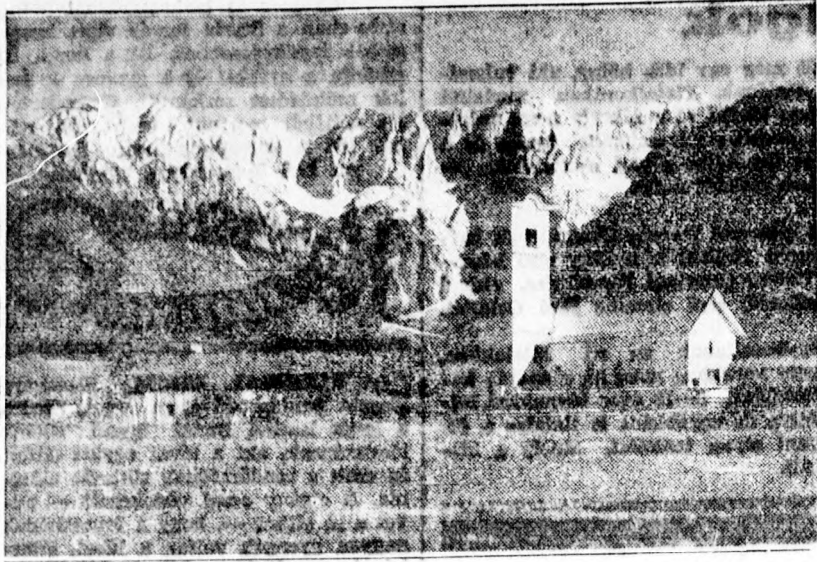
— **Holnap és kedden osztják ki a hadgyakorlaton részt vett noviszádi szegénysorsok családainak a 150 dináros segélyt.** Multkori felhívásunkra a noviszádi városházán 543 szegénysorsu noviszádi jelentette be igényét a katonai segélyre, amelyet a város vezetősége azoknak a hadgyakorlaton részt vett szegénysorsoknak oszt ki, akiknek családfejtartójuk áprilisban, az árvíz idején hadgyakorlaton volt. A város vezetősége most értesíti az érdekelteket, hogy a pénz megérkezett és a 150 dináros segélyt hétfőn és kedden délelőtt 8 órától déli egy óráig osztják ki a városháza udvarában, Kr. Petra I. utca 25 szám.

— **Film készül a szuboticei katolikus egyesületekről.** Szuboticeiről jelentik: A szuboticei katolikus egyesületek, az Uriasszonyok, Leányok és Férfiak Kongregációja, valamint a Szivgárdisták, vasárnap délután megtartják szokásos vallási összejövetelüket a zárdában. A vasárnapi, vagyis mai összejövetel nevezetes eseménye lesz, hogy az összejövetelről filmfelvételt készítenek. Az egyesületek vezetősége erre tekintettel is kéri a tagokat, hogy a mai összejövetelen teljes számban jelenjenek meg.

— **Lopott pénzen nincsen áldás.** Kikindáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Szimmin Sztávkó igyosi kereskedő üzletébe és kifosztották a készpénztárat. Pénteken Drágin Dusan földművelésügyi kifizette kocsmái adósságait s ez feléje irányította a gyanút. A rendőrség kihallgatta Drágin, aki előbb tagadott, azonban amikor Szimmin bizonyította, hogy a nála talált készpénztárat 25 parás benne volt a készpénztárban, Drágin megtört és bevallotta tettét. Kifejtette, hogy a betörést egyedül követte el, megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

Ha kellemesen és jól akar időlni, úgy menjen **CRIKVENICARA** a **„DOM Dr. SEIDL“** fürdőszobájában! Mérsékelt árak! — Kérjen prospektust!

Jezerško, kellemes és közkedvelt nyaralóhely

Habár Szlovéniának sok szép nyaralóhelye van, ezek közül egyek mégis külön figyelmet érdemelnek. Ezek olyan hegyek, ahol szívesen nyaralunk, ahová máskor is örömmel térünk vissza ismerősökkel és barátainkkal.

Jezerško. Minden oldalról alpesi hegyóriások fogják körül és védik. A kranyi vasútállomástól 30 km-nyire fekszik. Kranyi az úgynevezett gorenjszkói vasútvonal azon részén van, amely Lyublyanából északnyugati irányban Bléd, Rateče-Planica, Bohinj és más ismert fürdő és nyaralóhelyek felé vezet.

Lyublyanától 25 km-nyire fekszik és a Lyublyana-Leográdi gyors második állomása. Kranyiól kényelmes autóbusszon tehetjük meg a 30 kilométeres utat Jezerškoig.

Ez az út, habár mezőségen halad keresztül, a szlovén Alpok közelsége már sejtetni engedi, hogy milyen gyönyörű hegyesbe vezet. És nem csalódnunk. Az út egyszerre szűk völgyesoroson vezet keresztül, amely elzárja a kilátást és innen kijutva egyszerre csak az alpesi hegyóriások által körülkoszorozott gyönyörű hegytájék kelős közepén vagyunk. Itt van Jezerško, utazásunk célja.

Itt tényleg kellemes a nyaralás. Néhány kisebb jól felszerelt szálloda, több penzió és vendégő háza lakást és jó élelmet nyújt. Jezerško szépségeit nem kell külön felsorolnunk. A hideg északi szélről a Karavankák magas hegyvénei védi, délről pedig a Kamniti Alpok 2558 m. magas csúcsa a Grintavec határolja.

Minden felvilágosítást az ottani helyi turisztikai bizottság (Krajevni opštinski turistčki odbor KOTO) ad, amely a szobák előjegyzését is vállalja. G. P.

Der Deutsche Volkswirt a növekvő magyar-német árucserelorgalomról

Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes tanulmányt közöl az egyik legelőkelőbb német gazdasági folyóirat, a Der Deutsche Volkswirt a magyar-német gazdasági kapcsolatokról dr. Csikós Nagy Béla tollából. A tanulmány a két állam cserelorgalmának számcsere adatait ismerteti, különösen az utolsó két esztendő alatt, de rámutat arra, a nagyarányú fejlődésre, amely a magyar és a német gazdasági viszonylatokat általában jellemzi.

A két állam gazdasági fejlődésének megfelelően a forgalom jellege is igen érdekes változásokon ment keresztül. Míg azelőtt a magyar-német cserelorgalom leegyszerűsített képlet volt, melynek keretében Németország kizárólag ipari készgártmányokat, Magyarország pedig kizárólag agrártermékeket szállított, addig a jelenlegi árucserelorgalom mellett németországi behozatalunkban egyre inkább előtérbe lépnek a nyersanyagok és az ipari félgyártmányok.

Németország felé irányuló kivitelünknek pedig mintegy 12%-át ipari készgártmányok teszik ki, nem is beszélve félkészárúkról és az ipari nyersanyagokról, amelyek szintén szerepet kapnak a németországi exportunkban. Hasonlóképpen a magyar iparüzemelési fejlődés nagymérvű fejlődését, kompenzálva az az árucserelorgalmi tevékenység, amelyet a német kormányzat és protektorátus alatt álló területekkel bonyolítunk le. Így például

Magyarország 1919 áprilisától decemberéig 11.600.000 pengő értékű árucserelorgalmat bonyolított le a Cseh-Morva Protektorátussal.

A magyar behozatal mintegy 60%-át ipari nyersanyagok és 40%-át ipari fél- és készgártmányok tették ki, míg Magyarország protektorátusi kivitelének 65%-át agrártermékek, 35%-át pedig ipari készárúkról tették ki. Az arány tehát igen lényegesen javult ezen a külkereskedelmi területen. Hasonló a helyzet a lengyel fölkormányzóság területén, amellyel 1939 folyamán 8.8 millió pengő értékű árucserelorgalmat bonyolítottunk le. Itt a behozatal 83%-a jutott nyersanyagokra és 12%-a ipari termékekre, kivitelünknek pedig csak 60%-a volt agrártermék, 40%-a pedig ipari árucikk, főleg rádiócsövek, rádiókészülékek, izzólámpák és gyógyszeripari cikkek.

Az európai háború kezdete óta igen érdekesen alakult Németországgal való árucserelorgalmunk. Magyarország teljes külkereskedelmi forgalma 1939 szeptember elsejétől 1940 február 29-éig 550.900.000 pengő értékű az előző évek hasonló időszakainak 512.200.000 pengő értékű forgalmával szemben. A teljes forgalomból 285.200.000 pengő, százalékosan

51,8% jut Németországra, az előző időszak 241.200.000 pengő, 47,1%-os arányával szemben.

Igen érdekes azonban, hogy ebben az emelkedésben Németország magyarországi exportja legalább olyan szerepet játszik, mint importja és az is figyelemreméltó, hogy különösen hasznos ipari nyersanyagok és közhasznú iparcikkek Magyarország felé irányuló exportja emelkedett jelentős mértékben. Így például németországi autók és autópalkatrészimporthunk, amely 1938-ban az árucserelorgalom 4,3%-át tette ki,

pontosan kétszeresére, azaz 8,6 százalékra emelkedett, szénbehozatalunk pedig 4,6%-ról 6,6%-ra emelkedett.

De jelentős emelkedést figyelhetünk meg a prémeknél, gyapjuszöveteknél, műanyagoknál és a cellulóznál, tehát olyan árucikknél, melyeknél Magyarország határozottan behozatalra szorul. Ezzel szemben Németország felé irányuló exportunk emelkedésében különösen a lisztexport, a nyersdohány, a bauxit, a friss gyümölcs és a fűrészelt fa exportja emelkedett.

Nyaraljon Szlovéniában! nyaralók-fürdők-hegyek

BLEED LEGMODERNEBB NYARALÓ ÉS FÜRDŐHELY! PANSIO Dr. HOČEVAR, MON PLAISIR, HOTEL PETRAN, HOTEL PANSIO STARKL, HOTEL TRIGLAV, WÖLFLING PANSIO, BOHINI, KOROTAN, Hotel "Stara Pošta" - Kranj

MARIBOR kedvelt nyaralóhely, kellemes éghajlat, erdők és dombok, jó szállodák és vendéglők, mérsékelt árak. HOTEL PANSIO ZANIER, GORNI GRAD, Kellemes nyaralóhely, fürdő, jó vendéglők, szép kirándulások.

Jugoszlávia legerősebb és Szlovénia egyetlen természetes szénsavas ásvány-gyógyfürdője Slatina Radenci

DOBRNA pri CELJU Természetszerűleg egyike a legszebb és legkorszerűbben berendezett jugoszláv fürdőhelyeknek. RIMSKE TOPLICE Rádiótermál fürdőhely, 37 °C Gyógyító: idegbajokat, női betegségeket, giht, isiászt stb.

Szombor közönsége szeretettel várja a noviszádi műkedvelőket

Szomborból jelentik: A Reggeli Ujság megírta már, hogy a szombori Kaszinó Dalárda és a Noviszádi Be'téri Katolikus Kör vezetősége között kulturális szempontból nagyhorderejű megegyezés jött létre.

A két egyesület vezetősége megállapodott, hogy műkedvelő gárdáik minden fontosabb rendezményét kölcsönöségi alapon színre hozzák egymás városában.

A magunk részéről örömeink köszöntjük a két egyesület vezetőségének a kulturális kapcsolatok kimélyítésére irányuló törekvését. Biztosra vesszük, hogy a két város közönsége teljes mértékben átérzi a Noviszád és Szombor közötti műsorcsere jelentőségét.

A szombori Kaszinó Dalárda kitűnő műkedvelői e hó 30-án, vasárnap este mutatkoznak be a noviszádi közönségnek. Reméjük, kitűnő műkedvelőinknek Noviszádon is olyan sikere lesz, mint amilyen arattak a »Magyar Daljáték-Csoport« sorozatos előadásain.

A műsorcsere keretében ma, vasárnap, a noviszádi Be'téri Katolikus Kör kitűnő drámai együttesét látjuk vendégül.

A Városi Színházban bemutatják: délután Bónyi Adorján »Az elcsérelt ember« c. híres színművét, este pedig Heltai Jenő »Néma lovag« című verses színjátékát. Mindkét színdarab az eredeti szereposztásban kerül bemutatásra. A két színdarabot Haits István, az ismert kitűnő drámai színész rendezi s ő játssza mindkét darab címszerepét is. A két színdarab sorozatos noviszádi és vidéki előadásain átütő sikert ért el.

Most történik 22 év óta először, hogy a két város műkedvelői kölcsönöségi alapon szolgálják a magyar kultúrát.

«(*)»»»

A martonosi Iskolánövérsek ma délután 5 órai kezdettel nagyszabású iskolai záróünnepélyt rendeznek. Martonosról jelentik: A martonosi Iskolánövérsek ma, június 23-án nagy szabású iskolai záróünnepélyt rendeznek. Az ünnepség délután 5 órakor kezdődik a következő műsorral: »Itt van a kikelet«, énekszám, előadják az iskolások. Arany kehely, Perlekedés, Okos Jancsi és Titok, versek, szavalják Olovi Margitka, Domos Etelka, Verbai Árpád, Papp István és László Sándor. Janó szerencsés monolog, előadja Mazák László. Első fecske, dialog, előadja Pósa Esz-tike és Váradi Zoltán. Kilyukadt a kis táskám feneke, ének, előadja az iskolások kara. Tiltott gyümölcs, jelenet, előadják Dancsó Piroška, Bata Jolán, Gruik Ilona, Orosz Mária, Nagy Emilia és Mazák Mária. Záróünnep után, vers, szavalja Mazák Mária. Miska a futballmeccsen, monolog, előadja Dongó Ferenc. Tekintettel arra, hogy a közoktatásiügyi minisztériumi kiküldött Martonoson van s ő is részt vesz az ünnepélyen, bizonyosra vehető, hogy a szülőök is teljes számban megjelennek. A záróünnepély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

OLVASSA

A REGGELI UJSÁGOT

SZÍNHÁZ - FILM

Székely nóta sír a Margit-szigeti százados platánok alatt...

Hamisítatlan székely népi mesejátéknak készült Gyallay Domokos Külön Nóta című színműve — Beszélgetésünk Szilassy Gyulával, a Székelyországból származott rendezővel, aki rajongó lelkesedéssel készíti elő a darabot

Budapest, június. A madárdalos Margitsziget napok óta háromszoros forgalmat bonyolított le. A Duna királynője, Budapest gyöngygyakéke virágerdőbe borulva selymes pázsittal ölelőn hívogatja magához az el-tikkadt, verejtékező polgárokat, akik nyáron át foglyai a pesti körengenek. Mikor a forró kátnalából fel-ér a Margit hídra a pesti menekülő, már tündéri látvány fogadja. Óbuda felől megcsapja a jótékony hűvös szellő, bódító illatot hoz magával a festői szigetről, a Dunán ezernyi karsu csónak szeli a gyűrűző habokat és mindenütt csokoládé barnára sült arcok fürdőző alkalmatossággal felszerelve igyekeznek mielőbb elérni a szigetet, hogy célhoz érve alá-merülhessenek a hűs habokba, vagy elrejtőzzenek a tűző nap elől a dus-lombu fák alatt.

Budapestet elérte a kánikula.

még hozzá a legforróbb és ez befeje-zi a nyáreleji évadot, zárnak a kö-színházak, elcsendesednek a kávéházi télikertek és utrakél a pesti polgár ki a szabadba. Azért nem kell azt gondolni, hogy most már szórakozó-hely nélkül marad Budapest, nem. Csak ami eddig zárt helyen volt most kitelepedik a szabadba. Ma már majd mindenik színháznak meg-van a nyári helyisége, ahol a káni-kula beálltával tovább folytatja mű-soradását megfelelő nyári keretbe átültetett könyvfajú darabokkal. Hogy mennyire komoly sikerei van-nak a nyári vállalkozásoknak; arra legmeggyőzőbb a Nemzeti Színház nyári műsoradása. Tudvalevő, hogy a magyar Nemzeti Színház Európa egyik legkomolyabb művészi együt-tessel rendelkező színháza és ha már ez a komoly intézmény is nyári vál-lalkozásba kezd, akkor ennek kult-urjelentőségű háttere van. Buda-pest nyáron lakosságcsere csinál: a forró kánikula kiűzi a pesti polgárt nyaralójába, fürdőhelyre, vidékre, egyezőval megtizedelődik a polgárok sora, de a külföldi érdeklődők, akik nyáron lepik el Pestet, bőségesen pótolják az »elvándorolt« benszülő-tteket és

ezeknek teljesít missziót a Nemzeti Színház Margit-szigeti szin-pada.

Természetesen a Nemzeti nem a könnyűfajú darabokból válogatja össze nyári műsorát, hanem itt is az irodalom remekeiből csinál sza-badtéri játékokat, átülteti a darabo-kat a természet kereteibe és így tá-lalja a néző elé.

Gyallay Domokos Külön Nóta cí-mű darabját ugyanilyen természeti szépségekkel megáldott övezetben állítja ki.

Az egyik rekkenő hőségű napon kint jártunk a szigeten és nagy mun-kában találtuk a Nemzeti vezérka-rát. Egy jól megtermett platánfa alatt a pázsitra kiterített tervrajzot tanulmányozzák, köztük van Szilas-sy Gyula a Külön Nóta játékme-ste-re is aki maga is Székelyország szü-lötte és szívesen áll rendelkezésünk-re s állja kérdéseink ostromát.

Először is aziránt érdeklődünk: milyen elgondolásban állítják ki ezt a szép mesejátékot?

— A legelőhűbb keretben, amit csak tehnikailag meg tudunk oldani. Először is

felépítünk egy valódi székely falut

a főtéren igazi templommal, elkészítünk két hidat, amely játék közben kigyullad és leég, ez tulajdonképpen a darab meséjének is a fonala, az új hid, ami a leégettet pótolja már nem kerül a nézők elé, csak megszóltat-m szereplőkkel, ez egy egészen új elgondolás.

— Mint rendezője a darabnak melyik lehetőséget tartja jobbnak; a szinpadit vagy a szabadterit?

— Mindenesetre jóval tágabb ke-retet biztosít a szabad tér, ahol az ember jobban csaponghat fantáziá-jával, nincsen kimért négy fal közé szorítva és ezáltal sokkal több ma-radhat a természetadta eredetiségből a darabban. A Külön Nótának meg éppen kedvez a szabadtéri lehetőség, pünkösdi ünnepeken játszódik a da-rab története templom előtt, hát ezt akármennyire is igyekeztünk volna úgy visszaadni, hogy eredetinek lás-sék, nem sikerült volna annyira szin-padon, mint itt az istenáldotta szép Margit-szigeti környezetben...

Szinte fölcsilan a szeme a lelke-sedéstől ahogy szétnéz a dus vegetá-ción. Ugy látszik nagyon a szívügye ez a darab, — jegyezzük meg.

— Mint rendezőnek természetesen elsőrangú érdekelem, hogy sikerüljön, de ennél a darabnál más is fűt be-vallom, egy kicsit közelebb áll hoz-zám, mint a többi, de ehhez egy ki-csít Székelyországnak kell lenni. Onnan jöttem és is, dési születésű vagyok, Kolozsvárott jártam iskolá-ba és ha felcsendülnek a régi szép székely nóták, hát bizony

ugy befelé egy kicsit pityergünk itt valamennyien székelyek.

Hát azért van az, hogy lelkesebben fogtunk ehhez a darabhoz mi Nemzeti színházi székelyek.

— Hogyan lett színész, majd ren-dező?

— A középiskolában egy vizsgán részleteket játszottunk Madách Em-ber tragédiájából, én Ádám szerepét alakítottam díjnyertes sikerrel és a tanárom maga beszélt rá erre a pá-lyára, feljöttem Pestre kijártam az

Prof. Lavedan-jéle

Ráncatlanító olaj

koncentrált „C” és „F” vitamintar-talommal és biológiailag standardizált teknőchormon-komplexummal. Ránc-talanító ereje, bőrfíjtó hatása varáz-slatos! Ara 45 dinár. Postán költség-mentesen szállítja a főlerakat:

100 esztendő GEBAUER-patika Bač

Akadémiát és vidékre szerződtem Miskolcra, majd Szegedre, ott ismer-kedtem meg Németh Andor dr.-al is aki akkor ott rendező volt és ő vett maga mellé segédrendezőnek és így rendező is maradtam.

— Kielégíti színész ambícióit a rendezés?

— Ki, hiszen kiélhetem magamat mint színész a rendezés alatt, amikor előjászom az elképzelést, meg az-tán valahogy mégis szebb dolog azt látni, hogy a rendezés által egy ki-csít részesei vagyunk a sikernek már az irónál is. Igaz, hogy egy kissé ne-hezebb a rendezés, mint a játék, de talán éppen ezért is érdekel jobban. A rádióhá már két év óta rendsze-resen rendezem a hangjátékokat és több Herczeg és Mikszáth darabot irtam át hangjátéknak. Ez a mun-kám s a jövő tervem: dolgozni, ta-nulni és minél többet rendezni...

Egy csoport festői székelyruhás lányka énekel az alkonyuló margit-szigeti estben és Szilassy Gyula sze-mében újra ott lobog a fajtájátsze-rető szent láng, amint elnéz a mesz-eseségbe a budai hegyeken túl aHar-gita aljára.

Bihari Sándor

Hatalmas érdeklődés nyil-vánul a szombori M. K. E. 30-iki előadás-sorozata iránt

A szombori Magyar Közműve-lődési Egyesület e hó 30-án meg-tartandó kultúrelőadás-sorozata iránt a közönség körében egyre nagyobb érdeklődés nyí vánul meg. Amint már megirtuk, a MKE ez alkalommal nem szórakoztató mű-sort ad hallgatónak, sem egyszerű ismeretterjesztő előadást, hanem egész

e'oadássorozatot, amely a ju-goszláviai magyarság kultur-probémáinak egész sorát öleli fel megmutatva egyben a meg-öldás módozatait is.

Népünk kulturéletének intenzívvé-téte érdekeiben el nem lanyhu'ó munka folyik szerte a magyarlak-ta vidéken, de ez a munka nem járt eddig azzal az eredménnyel, amelyet a befektetett energiának hoznia kellett volna. Oka ennek az, hogy az erők szétforgácsolása-val folyik nálunk a kulturmunka, nincsenek egységes irányelvek, cékitűzések, melyek a sok részlet-munkát helyes mederbe terefnék és egységbe foglalnák és beleil-lesztenék abba a mindent átfogó tevékenységbe, melyet nemzetne-velésnek nevezünk. A szombori M. K. E. június 30-i előadás-sorozata ebbe szeretne rendet vinni,

utmutatást adni

azoknak, akik áldozatos munkával jutottak népünk kulturális életé-ben vezetőszerephez, hogy minden kulturmunkásunk és egyesületünk egy célt tartson szeme előtt s egy-séges elgondolások szerint végezze népvneve'ő munkáját. Ezért ke'l meghallgatnia a szombori M. K. E. június havi előadás-sorozatát min-den magyar kulturmunkásnak.

KÖZGAZDASÁG

Julius első hetében megindul az aratás

Árpát már június végén kaszálnak — A földműves nem hoz terményeket a piacra — A buza és kukorica nagyon szilárd — A tengerentúli búzapiacokon ezzel szemben erősen nyomott a hangulat

A jugoszláviai gabonapiacokon két hét óta ismét szilárd a hangulat. A kukorica és buza ára napról napra emelkedik. A drágulás legszembetűnőbb a kukoricánál, melyért ma 230 dinárt fizetnek, míg a télen mindössze 150 dinár volt az ára. A kukorica a tavaszi hónapokban kezdett drágulni, még pedig azért, mert a tavalyi termés is gyenge volt, az idejé pedig még gyengébbnek ígérkezik. A kormány, hogy elejét vegye a kukorica drágulásának elhatározta, hogy tízezer vagonnal külföldön vásárol. Erre a hirre kétségtelenül bizonyos lanyhaság mutatkozott a kukoricapiacokon és az árak visszaestek. Multak azonban a hetek, sőt hónapok is és

a külföldi kukoricából igen keveset látott az ország.
Allitóltag összesen ötszáz vagonnal jött Bulgáriából, ami természetesen nem volt elegendő a kereslet kielégítésére és így semmi hatással nem volt az áráraakulásra sem. A földművesek, amikor látták, hogy a bulgáriai kukorica behozatala ellenére is nagy a kereslet, kezdték az árakat emelni. Ehhez még sok más ok is hozzájárult és ma már

220 dinárt fizetnek egy méter-mázsza kukoricáért.
Jellemző azonban, hogy a földművesek még ilyen ár mellett sem hoznak a piacra árut, hanem inkább otthon tartják a kukoricát és búzát is. A piacokra a termelők kevés árut hoznak és a közeli hetekben még kevesebbet hoznak majd. A meglehetősen kedvező júniusi időjárás ugyanis kissé javított a gabona helyzetén, úgy hogy **Julius első hetében a Vojvodina egész területén megindulhat az aratás.**

Az árpa kaszását már a hét végén megkezdik és ez a munka annyira lefoglalja a gazdákat, hogy bizony alig hoznak majd terményeket a piacra. Jugoszláviában különösen szilárd a gabonapiac helyzete, de hasonlóan tartottak az

árak a többi középeurópai piacon is. Ezzel szemben a tengerentúli államokban nagy a lanyhaság. Olaszországnak a háboruba történt belépése lehetetlenné teszi a tengerentúli államok részére, hogy a Földközi tenger környékére szállítsanak gabonát. Hollandia, Belgium, Norvégia és legújabban Franciaország megszállása lehetetlenné teszi az ezekben az országokban irányult hajóforgalom folytatását és ezért

az Amerikából jövő hajóknak már csak az angol kikötők által rendelkezésükre.

Ezek közül is hozzáférhetének a keleti és délkeleti part kikötői és minden hajónak Nyugat-Anglia valamely kikötőjébe kell befutnia. Nagy szerepet kezd most betölteni Lisszabon. Lassanként ez lesz az Amerikából Európába jövő hajók főkikötőhelye.

Természetes, hogy az Európába irányuló forgalom megnehezítése következtében

a tengerentúli piacokon erősen csökkennek az árak.

A kivétel is nagyon visszaesett, így Argentínában a május 19—25. közötti héten mindössze 295.000 tonnát raktak hajókra, az azt megelőző hét 337.000 és a tavalyi május harmadik hetének 481.000 tonnájával szemben.

Sok tekintetben az is hozzájárul az amerikai áresésekhez, hogy

Kanadában az idén rekordtermésre várnak.

Az idén 25 százalékkal nagyobb területen vetettek búzát, mint az előző évben. A nagyobb bevetett terület mellett mindenünnen igen kedvező jelentések érkeznek és ezért azt hiszik, hogy július végén Kanadának még egyszer akkora buzakészlete lesz, mint volt tavaly július végén, amikor az összes raktárakban 10 millió bushel volt felhalmozva. Az ottawai földművelési minisztérium azzal számol, hogy az idén július 31-én 241 millió bushel buza lesz a kanadai raktárakban

Legfelsőbb gazdasági tanács alakult Magyarországon

Minden nyolcadik lélek szabadidő-szervezésbe tartozik — Ötvenszázalékos kiesés a tavalyi gyümölcs-termeléssel szemben

(Budapest, június 21.) — A magyarországi gyáriparosok országos szövetsége, a GyOSz a gyáripari vezetők és a főtisztviselők részére érdekes és nagyjelentőségű tanfolyamot rendez. Nyolc napos a tanfolyam, amelyet Balatonkenesén, Budapest székesfőváros üdülőtelepén tartanak meg. Az előadássorozat keretében **a gyáripari munkásság szabadidejének hasznosítását ismertetik.**

Ez a mozgalom, ha külföldi mintára is készült, Magyarországon nem új. A magyar iparügyi mi-

nisztérium már 1936-ban megkezdte a magyar munkavállalók szabadidő problémáinak intézményes megoldását. Ez év áprilisában megalkult a magyar gyáripar szabadidő szervezete, amely eddig 65 gyárvállalat 184 szabadidő szervezetét irányítja. Ötszázezer munkás tartozik a szervezethez, a családtagokkal együtt azonban pontosan

másfél millió lélek szabadidő szervezeteit fogja át.

Annyit jelent ez, hogy ma már Magyarország minden nyolcadik lakosa szabadidejéről megfelelő-

tervszerű gondoskodás történik. A mostani tanfolyam tulajdonképpen rugója: a szabadidő szervezetet a magyar munka legfontosabb szociális intézményévé kiépíteni,

a munkástömegeket emberi méltóságukban, nemzeti öntudatukban növelve, örömhöz, a szép élvezetéhez, a a természettel való örök kapcsolatainak felélesztéséhez juttatni

s a munkaadók, valamint munkásaik között a jó viszonyt erősíteni. A szabadidő szervezet természetesen jelentős intézménye a belöldi turistamozgalomnak is. Rövidesen, kimondottan munkásnyaraltatási célokra, a Mátrában, Kassa vidékén és Kárpátalján munkásszülődékek épülnek.

A mai világgazdasági helyzet és az európai gazdasági élet várható atalakulása, amely az újjárendezendő Európa legjelentősebb problémája, Magyarországot közelibbről érdeklik. Az átrendeződést a magyar gazdasági élet irányítói felelősen várják, annál inkább, mert attól Európának és így közvetve Magyarországnak legfontosabb nyersanyagokkal való zavartalan ellátását remélik. Éppen ezért az utóbbi napokban hivatalos helyről is szívesen látott mozgalom indult meg

a Legfelsőbb Gazdasági Tanács mielőbbi felállítására érdeklődésben,

amely ha az ország agrárjellegénél fogva, elsősorban mezőgazdasági érdekű is lesz, minden olyan kérdést és ügyet előzetesen tárgyalna és rendszerbe foglalna, ami a gazdasági minisztériumok alá kerül. Szó van arról is, hogy ez a Legfelsőbb Gazdasági Tanács az Országos Mezőgazdasági Kamara keretében tudná a leggyakorlatibb munkát kifejtetni. Az elgondolás ellen azonban egy a gyáripar, mint a kereskedelem érdekképviseletai tiltakoznak, annál inkább, mert hiszen akkor ez az állandó jellegű, döntő befolyású szervezet az árstatisztika és a termelési költségek megállapítása tekintetében egyoldalú munkát végezne. Magának a Tanácsnak felállítását mindenütt nagy figyelmet keltett. Megszervezése általános hevesléssel találkozott. Lehet, hogy a miniszterelnökség keretében működő Gazdaságtanulmányi Osztály átszervezéséből állítják fel, mert hiszen ez az osztály, dr. Surányi-Unger műegyetemi tanár vezetése alatt, már három év óta a Legfelsőbb Tanácsnak szánt szereppel hivatalosan foglalkozik.

A magyarországi idejé várható gyümölcstermést, a Magyar Gyümölcstermelők Egyesületének a helyszínen beszerzett adatai alapján, a következőkre becsülik:

- 6100 vagon alma,
  - 1100 vagon körte,
  - 560 vagon kajszinbarack,
  - 550 vagon kajszinbarack, kései.
- Míg az almánál és a körténél a tavalyi termékkel szemben kisebb a hanyatlás, addig volt 3800 vagon kajszinbarack és 1750 vagon kajszinbarack kései termékű volt, tehát az idejé terméknek pontosan ötszöröse.

A cseresznyetermés mennyiségei a korai termés alapján már most is pontosan megállapítható. Anyagi lesz, mint tavaly: 1600 vagon,

A márka és a lira nagy áremelkedése Svájcban és a semleges piacokon

A nemzetközi valutapiac legnagyobb eseménye a márka és a lira nagy áremelkedése volt. A tengelyhatalmak nagy győzelmének hatása alatt

a márka és a lira Zürichben ugrásszerűen emelkedett.

A márka a hét elején még 64—67 volt, szerdán, amikor a fegyverszüneti feltételeket megtudták, a kurzusa 87-re, majd később 95-re ugrott fel. Erőteljesen szilárdult a márka a semleges piacokon is, de igen lényegesen megjavult a lira árfolyama is. Szilárdan reagáltak a nagy és sorsdöntő sikerekre a berlini, bécsi és a milánói tőzsde.

A semleges tőzsdék, különösen pedig a zürichi és a newyorki devizapiac már ugyyszólván a háboru kezdete óta bizalommal tekint a márka és a lira áralakulására. A háboru megkezdésétől számítva egészen mostanáig, az effektív márkabankjegy és az ezüstmárka árfolyama

mintegy 50 százalékos emelkedést ért el.

Természetes, hogy ennek a nagyarányú áremelkedésnek a súlypontja a legutóbbi napokra esik, melyeket a döntőjelentőségű német győzelmek tettek emlékeztetővé. Érdekes, hogy a newyorki tőzsde a zürichihez teljesen hasonló mértékben reagált az eseményekre, a márkabankjegy és az ezüstmárka áremelkedése itt is ugrásszerűen vált, sőt a dollár ellenében 40-es árfolyamon stabilizált Auslandsmarknak árfolyama 10 ponttal 40.10-re emelkedett.

A márkabankjegyek nagyarányú áremelkedésének magyarázatát

a viharos kereslet szolgálja, amely az effektív bankjegy és az ezüstmárka iránt nyilvánul meg az összes semleges piacokon. Valószínűnek tartjuk, hogy sok olyan émszülő irányban a bankjegy, melyet eddig más valutában kompenzáltak, márkában lehet majd fizetni és e mellett az utazási forgalomnak Németország felé történő erős felélenkülésére számítanak.

de már a meggyből a tavalyi 700 vagonnal szemben csak 450 vagon remélnek. Szilvából 4500 vagon várnak (tavaly 7800), dióból 420 vagon (a tavalyi 850 helyett). Szamóca, málna, birsalma, gesztenye is jóval kevesebb lesz, mint 1939 nyarán, ezzel szemben igen érdekes tünet, hogy a naspolya, pöszméte, ribizlitemés feltűnően felduzzadóban van. Így például ribizliből a tavalyi 200 vagon helyett 320 vagon remélnek. Összegezve az adatokat,

a tavalyi 28.000 vagon helyett az idén csak 15.000 vagon gyümölcsöt várnak,

ami a gyümölcstermelés jövedelmezőségében nagy kiesés. Az egyes gyümölcsfajoknál természetesen még javulhat a termés, főleg ha jó, derűs és napos idő következik. Ha esős, viharos időjárás mutatkozna, főleg jégesővel, akkor sajnos, az ellenkezője is bekövetkezhet.

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DELUTÁN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZÜNK FEL. A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASARNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR. VASTAG BETŰS 2.— DINÁR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ARA 12.— DINÁR.

Hatvankilenc

«Ki maródi öröm annak — a valódi NÖVÉNYHARMAT!» Ara patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

HÁZASSÁG

MAGANTISZTVISELŐ, 24 éves, jómegjelenésű, intelligens, ismeretség hiányában megismerkedne házasság céljából szép, intelligens izraelita lánnyal, akinek némi hozománya van. Komoly ajánlatokat: »Ideális« jellegével a kiadóhivatalba kér. 3588

ÁLLAST KERES

ZONGORÁK hangolását, szakszerű javítását vállalja Kocsis János, Noviszád, Kalvinova u. 18. 3524

FIATAL cukrászsegéd azonnali belépésre állást keres. Weinhard Borisz, Noviszád, Szlovácska uca 28. 3569

PERFEKT urasági inas azonnala állást keres. Trellák György, Crvenka, Kralyice Marije 117. 3571

VALLALOM új malnok szerelését, régi malnok ujjá szerelését a leg gazdaságosabb kiörlés szerint, készítenek mindenféle új malomgépeket is. Foder Lajos, Sztári Becsej. 1638

SAJÁT HÁZAMBAN, magános nő vagy férfi eltartását, ápolását haláláig vállalnám, akinek némi készpénze vagy ingatlana van. Cim a kiadóban. 3612

NYUGDÍJAZOTT finansz elhelyezkedést keres szerény fizetéssel. Az államnnyelven kívül jól beszél magyarul és németül. Cim a kiadóban, 3607

INTELLIGENS, nyolc gimnáziumot végzett fiatalember, aki a szerb, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, irodai vagy hasonló elhelyezést keres. Belépés azonnal. Cim a kiadóhivatalban. 3596

Magános nő **ICÉSNŐNEK** ajánlkozik. Ajánlatokat »Iccésnő« jellegével a kiadó továbbít. 3632

ARVIZKAROSULT asszony, akinek férje katona, bejárónói vagy más munkát vállal. Noviszád, Ruszka uca 40. 3553

ARVIZKAROSULT, intelligens, három nyelvet beszélő fiatal nő, perfekt német levelező és gyorsíró, irodai, üzletben pénztárnoknői vagy hasonló más állást keres szerény díjazás mellett. Ajánlatokat vagy címeiket a kiadóba kér. 3646

HÁZVEZETŐNŐNEK elmenne jómegjelenésű 28 éves elvált asszony, magányos urhoz városba vagy falura is. Ajánlatokat: »Házvezetőnő« jellegére a kiadóhivatalba kér. 3663

ELADÓ

ELADÓ MODERN gyermekkosci. Cim: Noviszád, Szuboticska 67. 3606

ELADÓ ablakok redőnyökkel, varrógép, porszívó, jégsekrény stb. Noviszád, Arse Teodorovicsa 3. 3597

ELADÓ 8 hengeres német Ford. Cim: Odry István, Szrbobrán. 3598

HÁZ Noviszádon eladó. Magas földszint és emelet, két nagy lakás, nagy gyümölcsfákkal beültetett kerttel, vízvezetékekkel, kitűnő vízzel. 120 m² terület épület alatt és 495 m² még üres, építésre alkalmas. Kitűnő jövedelem. Ara: 450.000 dinár. Esetleg beográdi házall elcserélendő. Bővebbet: »Egyeszeri alkalom« Jellege alatt a kiadóhivatalban. 3599

ALKALMI VÉTEL! Eladó sport-motorkerékpár, 750 ccm. kifogástalan állapotban. Veszek és eladok régi butorokat és veszek Singer varrógépet, Pivniciski Rada, régi-butor kereskedő, Noviszád, Sumadijszka 17. 3393

Eladó

háza egy kétszobás, fürdőszobás és legyszobakonyhás lakással 160.000 dinárért. Családi háza 4 szoba összkomforttal, központi fűtéssel din. 250.000 — Bérház 6 lakással új 57 000 dinár hozzávalókkal din. 765.000. Bérház 8 lakással új 60 000 din. hozzávalókkal din. 820 000. Emeletes ház 2 nagy összkomfortos lakással din. 450 000. Telkek már 36.000 dinártól kaphatók kitűnő helyen

Ingyenforgalmi iroda, Noviszád
Zeljeznicka 1 Telefon 21-51

A »DUNAI RIVIERAN« nyaralóhoz juthat mindenki, aki 100 □ öltől kezdve házhelyet-telket vesz a Ribnyaki hajóállomástól 2 pernyi távolságban, a stranddal szemben. Bővebbet Monon-sevics, Noviszád, Pasityeva 9. 3598

ELADÓ ZONGORA, jó állapotban Schüller gyártmányu. Érdeklődni: Erdélyi Katalin, Szrbobrán, Puciceva 11. 3601

TÖLGYFA dereglye 10 vagonos, kifogástalan állapotban eladó. Dr. Siflis Imre ügyvéd, Sztári Becsej. 3532

TRICIKLI 1.500 dinárért. **JÉGSZEKRÉNY** 300 dinárért eladó. Horváth István, fűszerkereskedő, Noviszád, Trg Kolara 3. 3591

HÁROMSZÁRNYAS ruha- és fehérneműszekrény, új, eladó vagy elcserélném egy modern kaucsal, Noviszád, Petra Zrinyszkog 1. 3614

ELADÓ új családi háza Futaki uti villamos végállomástól 15 pernyire, az Adamovics telep legmagasabb részén. Noviszád, Paunova 24. 3613

KOMPLETT HÁLÓSZOBA butor eladó. Trg Oszlobodjenja 6. (Apoló udvar) ajtó 12. 3611

PHILIPS 3+1 rádió eladó. Noviszád, Cara Lazara 5, a ház mesternél. 3556

RÉGI HÁZ, sarkon, 22 méter uccai fronttal és 22 méter mély, két telekre is osztható 110.000 dinárért eladó. —

RÉGI HÁZ, szép helyen, 21 méter uccai front, 30 méter mély, 100.000 dinárért eladó. — **HÁZ A KÖZPONTBAN,** 3 iroda helyiség és lakás. 520.000 dinárért eladó. Jövedelme: 50.000 dinár. **ÚJ HÁZ,** emeletes, masszivan épült, 2 háromszobás lakással, ártyei kuttal, eladó. Ara: 450.000 dinár. Eladja: **Mijatovic Szevan** közvetítő iroda, Noviszád, Mileticeva 12. Tel. 23-23. 3603

KVARC-LÁMPA, egy rádió és egy villany-vasaló 220 voltos, eladó. Bővebbet: Noviszád, Rumenacska 12 alatt az udvarban. 3642

PHILIPS, majdnem új 3+1 lámpásos rádió eladó. Noviszád, Bitolyszka u. 40. 3620

ELADÓ egy tizes, 6 légnymásu, gáláncos »Marschal« magánjáró 1892-es jókarban 1939-ben hidegnymást, az idén reviziót kapott. Mindkettő jól bevált. Acsanzski Laza, Bacsko Gradiste. 3638

DRÓTSZÖRŰ foksztierieur kölykök pedigrével eladók. Heiszler gyógyszerész, Senta. 3639

ELADÓ »CITROEN« gyártmányu autó, Petrovaradin, Jelacsiceva 11. 3626

HÁLÓSZOBA, konyhaberendezés, szabó-vas melegítő kályha eladó. Noviszád, Kralja Petra II. u. 7. Kézimunka üzlet. 3622

HÁZ: 2 szoba, mellékhelyiségekkel eladó, Noviszád Slana Bara 5/a, a nemzetközi út mellett. Bővebbet Brückner, Jovana Szuboticska 1 déli 12—2 óráig. 3626

ELADÓ HÁZTELEK elől a Szuboticska uccánál, 15 m. uccai front, 26 m. mély, továbbá 50.000 darab elsőrendű új tégla és egy új Singer-varrógép. Bővebbet: Hacker cukrásznál, Noviszád, Kralja Alekszandra 7. 3651

JÖLBEVEZETETT ételmiszerüzlet eladó. Cim a kiadóban. 3644

ELADÓ két fehér komplett leány-szoba és 2 darab valódi 80 cm. magas gyönyörű japán váza. Érdeklődni: Noviszád, Zseljeznicka 31. 3648

ASZTALOSGÉPEK kevésbé használtak, komplett berendezések beépített motorokkal és szíjmeghajtásra. **6.5 HP. 220 W villanymotor.** Táblaellő (Tárfelcsere) vasból 105 m/m. Gombluk-varrógép posztó és bőrnek eladók és megtekinthetők: Jellinek, Subotica, Trumbičeva u. 30. 875

EMELETES BÉRHÁZ 4 komfortos lakással 340.000 din. **HÁZ** a Nemačskauccában három lakással 160.000 din. **ÚJ HÁZ** jó helyen két pékmenecével 150.000 dín. **HÁZHELYEK** a Nemačska, Petra Zrinyszkog, Nikola Tesla, Karadziceva uccában mérsékelt áron eladó. Kizárólagos megbízott »IMOBILIA« közvetítő iroda, melynek **ÚJ TELEFONSZÁMA** 40-26. Noviszád, Katolicska porta. 3657

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő kétkerekű féderes kocsi jutányos áron eladó. Noviszád, Luja Bartua 26. 3654

ELADÓ új háza az almási temetőnél, mely áll: 3 szoba, 3 konyha és mellékhelyiségekből. Érdeklődni: Vince János asztalosnál, Noviszád, Kralja Alekszandra 12 szám alatt. 3655

ELADÓ kisebb családi háza. Noviszád, Bratye Popovicsa 9, a Pacik-fatelepep mögött. 3660

HASZNÁLT villamos tartós-ondoláló (Dauerwellen) készülék eladó. Hutzel Mihály, Noviszád, Petra Zrinyszkog 18. 3661

MADARÁSZ LAJOS ÉS JÓZSEF eladják a kamenicai szőlőkben »Mau Kiszács« lévő házukat, 2 szoba, veranda, speiz, 2 kvadrát földdel. 3634

ELADÓ SZŐLŐ és gyümölcsös Paragovo felett 2 szobás lakóházzal, kitűnő nyaralóhely, forrás vízzel. Közvetlen Hrabovszkinál, Noviszád, Zseljeznicka 39 alatt. 3641

KOMPLETT hálószoza és konyhaberendezés eladó. Noviszád, Aleksza Santicsa 16. 3631

8 HP MAGÁNJARÓ Nikolson MÁV cséplővel, komplett garnitúra, Szaján községben f. hó 27-én nyilvános árverésen eladatik. 3629

KIADÓ

LAKÁS: 2 szoba, konyha, folyosó kiadó. Noviszád, Paunova u. 23, Adamovics-telep. 3566

HALÁLESZET MIATT kiadó 37 év óta fennálló pékműhely üzlethelyiséggel. Érdeklődni: Noviszád, Szave Vukovicsa 11. 3563

LAKÁS: 2 uccai szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Noviszád, Carinszka 9. 3583

KIADÓ egész ház portmentes helyen, mely áll: egy kétszobás és egy egyszobás lakásból, külön vagy egybekötve. Bővebbet: Noviszád, Aleksza Santicsa u. 61. 3482

KOCSMA a noviszádi p'acon elszámolásra kiadó vagy 4.000 dinárért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3593

BUTOROZOTT garzon lakás július 1-re 500 dinárért kiadó. (Szoba, e'öszoba és fürdőszoba), Noviszád, Kis Limán, Dubrovaeski u. 17. 3615

SZOBA KONYHÁS lakás július 1-re kiadó. Noviszád Aleksza Santicsa 3. 3633

LAKÁS 3 szoba komforttal azonnala kiadó. Noviszád, Ilije Vuceticsa 5, az új banovinánál. 3621

ELEGÁNSAN BUTOROZOTT szoba 2 ur részére, ellátással zsidó családnál kiadó. Koszt kihordásra kapható. Gáspár, Noviszád, Laze Telecskog 9. III. em. 5 ajtó. 3647

KERESLET

KERESK elszámolásra vagy megvételre vendéglőt. Lehet vidéken is. Cim a kiadóhivatalban. 3589

JÓ HÁZBÓL való fiut szücs-tanoncnak felvesz Kovács József, szücs, Noviszád, Kralja Petra I. 24. 3590

FIATAL ügyes kovács-segédet keresek azonnali belépésre. Füstös István, Bácskogradiste. 3580

SZOLID kiszolgáló lányokat keresünk lehetőleg három nyelvismerettel. Jelentkezni a »Lido« cukrászdában. 3592

HÁZMESTER, gyermektelen házaspár kerestetik. Ofner, Cara Lazara 5, első emelet, Noviszád. 3566

ARVIZKAROSULT lányt 14—15 éveset felveszek fényképész tanoncnak, teljes ellátással és ruházattal. Fényképes ajánlatok a következő címre küldendők: Alekszics M. fotograf, Sztara Moravica. 3616

TANULÓLÁNY varrodába felvétetik. Jelentkezni: Noviszád, Laze Telecskog 9. II. em. 3652

LAKATOSOK felvétetnek. Noviszád, Maszarikova 4. 3633

BEJÁRÓNÓ felvétetik 1/26—10 óráig, csak takarításra. Cim: Noviszád, Petra Zrinyszkog 10. Földszint 3 számu ajtó. 3636

KIS KÉTKEREKŰ kordély csacsi részére megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 3638

TIZEDES mérlegeket, háromlábaskat 500—1000 kilogrammig veszek. Matiska Sándor, Temerin. 3659

JÓLFŐZŐ mindenek szakácsnót július 1-re keres öz. dr. Viltné, Noviszád, Dubrovaeski put 3. 3662

JÓMUNKÁS FODRASZNÓ felvétetik Paska Sándor szalonjában. Noviszád, Kr. Petra II. 56. 3664

BETYAK-féle

vendéglő és kertihelyiség Pálicson személyes vezetésem mellett megnyit!

Minden délután és este Pódi cigányzeneRara játszik. Kitűnő italok, meleg és hideg vizek állandóan kaphatók.

Szíves pártfogást kér

BETYÁK GYULA

Csokoládé, cukorka, desszertek, kekszek, kétszersültek, Nestlé, Unon, Sonda, Ruff, Pischinger és Koestlin gyártmányok óriási választékban

Konstantinović

csemegeüzletben
Noviszád, Kr. Aleksandra 19

BETEGKOCSIT önhajtó szerkezettel, jó állapotban lévő megvételre keresek. Ugyanott teljesen új leányka-kerékpár jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 3628

INTELLIGENS urilányt keresek jobb fizetéssel nyaralásra, kezdő elemi iskolai kisfiam tanításához. Bálint Rezső, Sztarišecsej. 3594

MALOM ujonnan épült, 2 vagon kapacitású társat keres a malom berendezéséhez, bácska legforgalmasabb helyén. Lazar Sarcević, Szrbobran. 3617

GYERMEKTELEN házaspárt, kisebb házba, szoba konyhás lakás ellenében házmesternek felvesz. »List Kúcevlasnika«, Noviszád, Carinszka 13. 3618

BORBÉLY INAST és egy leányt fodrásztanoncnak felvesz Jurik szalon, Noviszád, Kralja Petra II. u. 32. 3619

Több **CIPÉSZ-SEGÉDET** azonnalra felvesz Varga Mihály, Beograd, Szarajevszka 14. 3630

KERESEK teljesen egészséges, tiszta, szolid jobb cselédet, kisleányhoz. Noviszád, Kralja Aleksandra 3-1. 3640

KISEBB gazdaságba azonnali belépésre felvétetik kovács, vagy gépész-kovács. Érdeklődni: Noviszád, Pasicsseva ul. 22. 3637

KÉT FIATAL péksegéd állandó munkára felvétetik. Bánov Imre, Bácska Topola. 3623

HÁZMESTERT jó referenciákkal és aki a kerti munkákhoz ért felveszek. Jelentkezni reggel 8-10 óráig Lovrekovics gyárban, Noviszád, Radnicska u. 18. 3624

STRAND-KABINHOZ társat keres akadémiái diák. Cim a Pravdá-nal, Noviszád, Kralyice Marije Bulevar 17. 3625

FELVENNÉK egy ügynököt bor, pálinka és más italok eladására, Noviszád, esetleg a környéke részére. Jelentkezni: Podrum »Gorica« Noviszád, Temerinszka 16. 3645

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, patésztárakban és kereskedésekben. **APOTEKA KÜCHLER, VRSAC. 2474**

MŰHELY ATHELJEZÉS! RÖHMER ÁRPÁD uri-szabó új címe június 15-től: Noviszád, Kralja Petra II. 29. udvar. 3375

GYERMEKÉT A STRANDRA küldheti bécsi pedagógus hölgy felügyelete alatt. Uszni is megtanul! Bővebbet: »Moda« cégnél, Noviszád, Kralja Petra II. 2. 3581

REUMÁBAN, isiászbán szenvedők figyelmébe! A fenti bajok speciális orvosa külföldi tanulmányjáról megérkezett és 48 óra alatt teljes felelőség mellett gyógyít. Jelentkezni lehetőleg minél előbb, Noviszád, Aleksze Santicsa 16. 3648

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösdémet és más arctisztatlanságot pár tegely használata után biztosan eltüntethet **DARUVÁRI** krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár, Szabotica

MEGNYILT! Szeretettel várja Önt családjával Palicson az Abbázia kávéház-étterem. Elsőrendű konyha, kitűnő italok, cigány-zene, előzékeny kiszolgálás. Szives pártfogást kér Polyák, a bácskatopolai volt vendéglős és szállodás. 871

Mit vásárolhatunk még olcsón?

Kész konyhaberendezések és hálószoba butorok legolcsóbb be-
vásárlási forrása **Szebenyi Márton**
Szabotica, Halasi-ut (Save Tekelije) 58 sz.
A butorok elsőrendű anyagból készülnek

S. Chovan testő és tisztító intézet
Noviszád, L. Koszticsa 13
Festést és tisztást precízen és legolcsóbban végez

FIAT **DKW** **WANDERER** **AUDI-HORCH**
PIRELLI-AUTOGUMI
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISÁD
KRALJA PETRA II. 64-66. TELEFON 31-06
WALIA ACCUMULÁTOR **WALVOLIN** AUTÓ-OLAJ
ÁLLANDÓ HATÁSÚ AKTÁR ÚJ ÉS HASZNÁLT AUTÓKBA

Legjobb **Órákat**, ékszereket, kristály-
márkájú **STEBLER ANTAL** ékszerésznél Szombor sze-
rezheti be. A környék legregőbb ékszerüzlete

STEYR autók
PIAFF
varrógépek és a legjobb már-
kájú kerékpárok állandóan
raktáron!
„JUNG“ SZUSZEDSZKY
Noviszád, Safarikova 9. — Telefon 32-69.

KÉRJEN INGYENES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET
VILAGHIRŰ HANGSZEREIRŐL
LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERECÉG TŐL
SCHNEIDER
KIR. UDVARI SZALLITO
ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

Olcsó és jó munkát adunk!

Írógépei
a legszakoskerübben javít, tisztít, átalakít latinról cirilre vagy vi-
szont, írógépek havi jókarban tartását a legjutányosabban vállalja
„BIRO“ speciális írógépjavító műhely
Noviszád, Kr. Petra II. 65. Telefon 28-82

LEINER RÁDIÓKLINIKA
Végez: Villanyszerelést, motor-
javítást és tekercselést
Uj címe: Kralja Petra II. u. 59, Noviszád

Sajátkészítményű **ERNYŐM** nagy választékban.
Ernyők javítása és újra borítása a legpre-
cízebben. Ugyanott hordócsapok kaphatók és
azok javítását végzik. **Öv. Gerber Jakabné**
Szabotica, B. Szudareviceva 32. 377

„AZORDIN“ tisztítást és
keimefestést
Magyar Bélánál
végeztessen. Szabotica, Zsidótemplom során.
Fiókok: **Sztara Kanizza** és **Novi Knyazevac**

A VILAG LEGJOBB HARMONIKÁJA
HOHNER
VEZÉRKÉPVISELET
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10
KÉRJEN DÍJMENTES ARJEGYZÉKET!

Kuća Ručnih Rada
(szelőtű BUN). Uzetvezető: Kaufmann Emil
Modern plüssben egyetlen specialista
Gloknis szoknya plüssirozása 40- dinár
Sima szoknya plüssirozása 30- dinár
Noviszád, Kralja Petra II. u. 7

Óvja ruháját saját érdekében. Tisztítsa vegy-
tisztítóban jól és megbízhatóan.
KINCSES ISTVÁN, vegytisztító Intézet
Szentia, a városban

KENEDICH KÁROLY
angol úriszabó
SUBOTICA
Strossmayerova 11.

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi
tisztítás. Bőrretikülök, bőrkabátok, bő-
rbutorok festése minden színben. Olcsó
árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Jégszekrényt
bármilyen használatra jótállással készít
Ujvári Ferenc, Temerin. Figyeljen e
cimre. Árjegyzéket ingyen küld. 2097
FISCHER BÉLA géperőre berende-
zett épület- és műbutor asztalos műhe-
lye, Noviszád, Gajeva u. 5. gyors és
pontos munkát biztosít szolid árák
mellett. Kérjen ajánlatot! 3255

HIHETETLEN OLCSÓ. Fényképező-
gép beépített távo ságmérővel 1500 di-
nárért csak nálunk. Foto Vajda,
Zselyeznicska 32. 3276

MENYASSZONYI, névnap csokrok,
halotti koszorúk legizlésebb kivitel-
ben. Horváth Margit, Szabotica, Jela-
siceva u. 2. 3334

MALMOSOK! Malomhenger rová-
kolást és esizolást legprecízebb kivi-
telben prompt végzünk mérsékelt
árak mellett. Bácskai Gyárpar és
Kereskedelmi R. T. Sztarišecsej.
Telefon: 9. 3595

JÉGSZEKRÉNYEKET

mészárosok,
tejszarnokok,
vendéglők és
háztartások
részére
a legjobb kivitelben készít és prompt szállít:
Veljko Milošević SOMBOR
Telefon 153
Kérjen képes árjegyzéket

PFAFF
és más gyárt-
mányú márkás
varrógépét, radiót, motort,
kerékpárt, alkatrészt és gumit ajánl
Kollár, BAJMOK

Mindenki állandó
keresethez juthat a
„MAYO“
gépen való köléssel.

Könnyű és nagyon egyszerű munka! A kész áru
átvesszük, a keresetet azonnal kifizetjük. Kérjen
még ma díjtalan prospektust: **tt. Strojevi za
pletenje „MAYO“, MARIBOR** Gregorčičeva 6
vagy munkatársunktól:
Eleonora Jaramazović, Noviszád
Szteve Sztevanovića 7.

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

„GOLGOTA“
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
Olcsón és figyelmesen
szolgált ki. Adott al-
kallommal **KÉRJÜNK**
meggyőződni
LENKEY INRE és FIA
Noviszád, Uspenzska u. 12
Telefon 26-90

Uredništvo i administracija
Sarajevski list és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andrzej Doss**
A kiadóhivatal telephelyén: **Elansek Ferenc**
Pretpista — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28- dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80- dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160- dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izslai svakodnevo - Megjelentik naponta
Post.čelovni račun — Postacekiszállítás:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.697

Kesernyés eset...

Irtá: SZALAY LASZLÓ

Tanácsért jöttek megint csak Szuhayhoz; siránkozó parasztnyecske személyében...

Kopott, fehérbabos ruháskában, mezitláb, fehér lábikrákkal panaszkodott a szökehajú, kékszemű fiatalasszony, karjain gyöngetestű ujjszülöttel...

Akadna, aki bolond ésszel azt gondolná, hogy csak valami ágrólszakadt rimánkodók alamizsnáért, pedig a gazdag Sutka egyetlen örököse az, aki ott Mihály bácsinak panaszt tesz...

— Jaj, édes bátyám, segítsen már rajtunk, hogy az a jó Isten is áldja meg, mert ha maga se segít, én ezzel a kicsivel még ma az ököritató kutba ugrok!...

— Nonono; mondjad előbb csak, hadd értem... Osztan gyűhet csak az orvosság...

— Hát mikor az édesapám meghalt, — Isten nyugtassa...

— Hej, de istentelen, komisz ember volt!...

— ... azt hittük, hogy véget ért a szenvedésünk is...

— Hát?...

— Dehogy ért, dehogy ért!...

Az édesanyám alatt még sokkal rosszabb a sorsunk!...

Mi végzünk el a tanyán, az uram meg én, minden munkát... Reggeltől estig majd megszakadunk a szántón, a réten, a kertben, az istállóban...

Oszta a vége az, hogy még kenyere se hágy szegni!...

Ő maga szegi a kenyeret, reggel, délbe, meg este egy-egy karajt, — de csak ekkorát!...

Az eperfára mászunk, ha jól akarunk lakni... Nézze a mellem: Üres, mint az üres zacskó; nincs ebbe tej, egy csöpp se!...

Éhen fog a kisfiam is veszni!...

Aztán nem ad egy krajcárt, nem ad rongyot se, soha... Pedig még mint béresnek is járna a konvenció, a fizetés, csizma, miegymás... Mi nem kapunk semmit!...

Az én édesanyám nekünk nem ad semmit a világon!...

Mikor ez a kicsi született, nem engedett bábasszonyt hívni; nem vett egy pelenkát neki.

Az uramnak nincs télikabátja; télen egy rongyos lópolkrócot terít magára... Nekem sincs egy meleg kendőm, egy tisztességes rongyom, hogy bemehetnék legalább sátoros ünnepkor az Isten házába!

Azonkívül az uramnak csak az istállóban szabad hálni, engem meg maga mellett altat a szobában... És ha napközben egyetlen szót váltunk, csak úgy szórja ránk a rettenetes átkot!...

Ó, Istenem, Istenem, — pokol ez, de nem élet!...

— Hát biz ez szomorú sor!...

Az a!...

— Segítsen valahogy rajtunk, az a jó Isten áldja meg, Mihály bácsi!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

— Hát meg'esz; meg'esz... Nyugodj meg, galambom... Már hogyne segítenék... Csak küldd el ide még máma az urad, mer annak adom meg a tanácsot!...

gény, mint a pocokturást a szénaboglya... De hát még a szegény parasztot!...

A panaszkodó menyecske ura béres volt a menyecske apjánál... Emberszámba se menő kutya béreske... Aztán, hogy hogynem, mégis csak összebotlott a gazda lányával, a mostani feleségével...

Mikor a gazda észrevette a dolgot, — nagy marha erős ember volt, — félholtra verte a fiatal bérest, — de a baj már meg volt... Nem volt más hátra, mint megesküdtetni őket...

De ettől kezdve pokol lett a fiatalok élete... Folytonos szitok, verés, átok, — koplalás és rongyoskodás... Csak a dologból vehették ki a részük...

Az após állandóan részeg volt és részeg dühének szakadatlan célpontja a fiatalok...

Egyszer aztán közbelépett az Isten: A részeg gazdát elragadták a lovak; nekivitték egy fának, — szörnyet halt...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

— Ide hallgas, Jani, — kezdte el öreg Szuhay: — Mindent úgy tégy, ahogy azt neked előírom... Elsőbbet is még máma átküldd ide, a mi tanyánkra a gyerekekkel a feleségedet... Oszta ittmarad az asszony egészen a leszámolásig... Most pedig figyelj!...

És elkezdte adni öreg Szuhay a tanácsot, de olyan halkán, hogy nem hallhatta azt más, csak a Jani.

Elég az hozzá, hogy a menyecske átjött hozzánk s éjszakára már csak a Jani maradt otthon az anyósával...

Hát ahogy tellik az éjszaka; nézelődik a Hold unatkozva, — egyszerűen mit lát!... Kinyílik halkán az istálló ajtó és kicsosszanik a Jani — egy fényes nagy ásóval...

— Aha, — mondja a Hold, — megyen a Jani, oszt agyoncsapja az anyósát azzal a nagy fényes ásóval... Utána el is földeli szépen, ugyancsak azzal az ásóval!...

Örült a Hold, mint bolond a sapkájának, mert nem igényelte az idős nőket...

A Jani meg körülompolyogta a házat és besurrant a gyümölcsösbe... A gyümölcsösnek is a legvégibe, a sűrű ribiszkebokrok közé...

A sűrű ribiszkebokrok között aztán kiszabott az ásó hegyével egy hosszukás négyszöget... És a hosszukás négyszöget elkezdte szorgalmasan ásni...

— Nagyszerű, — mondta a Hold — előbb meg'assa a sirját, csak aztán csapja agyon!... Milyen akkurátos egy ember!...

Jani csak ásott... A Hold meg örvendezve világított neki, mert nem kedvelte az öreg menyecskéket...

Mikor a gödör mélységben már meghaladta az ölet, Jani nagy ügyvel-bajjal kimászott belőle...

— Gyerünk csak, — mondta a Hold, akinek fentjelzett okoknál fogva nagyon kedvére való volt az eset...

Jani odament a nádkupachoz... Hóna alá vett egy nádkévet és odavitte a gödörhöz... A gödör szélén kibontotta a kévét, aztán úgy egy ujnyi vastagon bevonta

náddal a gödör nyílását... Aztán már nem csinált egyebet, csak éppen a nádréteget beszórta homokkal... Hogy az ördög se gondolta volna, hogy a homok alatt nádréteg, a nádréteg alatt meg öles mély verem van...

A Hold elképedve nézte: — Nagyszerű eset!... Gödröt ás, betakarja!... Esz a kíváncsiság, hogy mi lesz ebből!... És elütne a kóróság, ha nem láthatnám a végét!...

Jani meg visszasompolygott a házhöz és bement az istállóba a fényesen ragyogó ásóval...

De a másik percben már ki is jött, csak nem az ásóval, hanem egy — zacskóval...

— Micsoda nagyszerű egy ember — lelkesedett a Hold... — Nem ásóval végez az öreg mozsárral — nehogy az agyveleje meg a fekete vére árulója legyen, — hanem homokkal töltött zsákkal... A homokkal töltött zsákkal az ütés, a püfölés, a zuholás csak belső vérzést okoz... Az ágy, a padló, a mennyezet, meg a kéz — tiszta marad... Ez aztán az ember!.. Mire viszi ez még!

Jani meg ment a zacskóval óvatosan a konyhaajtó felé...

A Hold örömben már szinte fölsikoltott, mert kellemetlen emlékek fűttek az idősses nőkhöz, de ebben a percben megállt a konyhaajtó küszöbén Jani és belenyúlt a zacskóba...

A zacskóban pedig liszt volt... közönséges kenyérliszt... És Jani a lisztet elkezdte szórni, a konyhaajtó küszöbétől haladva, keskeny csíkban maga után — a gyümölcsös felé...

Mikor aztán a gödörhöz ért, a már félig kiürített lisztes zacskót, óvatosan előrehajolva, a gödör födő nádra tette...

A Hold elkacagta magát. Micsoda nagy művészl! Belecsalja a vén baglyot a gödörbe és ott veri agyon!... Aranyba kéne foglalni értel!...

Reggel, — akarom mondani hajnalban, — Sutkáné fölkel... Ahogy kilép a konyhaajtó küszöbén, meglátja a lisztet...

— Az Isten pusztítaná már el őket, hát nem meglópták a lisztet!... Bizonyosan suttyomban kenyeret sütöttek!...

Azzal elkezdi döcögni, kacszáni, szuszogva, lihegve, a földön fehérülő lisztszalag nyomán...

— Ahol a zacskó!... Ahol a zacskó!... Jaj, kitaposom a belüket!...

Ahogy nyúlna a zacskóért, megnyílik alatta a föld, — és ott evickél már a verem fenekén...

Milyen kár, hogy a Hold ezt nem láthatta!...

De este, mikor fölkapaszkodott a menyei sövényre, első dolga volt a Sutka-tanya felé nézni...

Hát majd elájult az élvezettől: Ott pislogott mint egy óriási béka, Sutkáné asszony a verem fenekén!...

— Istenem!... Hát mégis érdemes Holdnak lenni!... Ott a gödörben

Vidám sorok

IGÉRNI ÉS MEGTARTANI...

- Látod, ilyen vagy te, tíz pengőt ígértél karácsonyi ajándéknak és nem tartottad meg az ígéreted.
- Dehogy nem tartottam meg!
- Csak nem akarod azt mondani, hogy ideadtad a tízpengőt?
- Azt nem. De megtartottam.

A REKLÁM HATALMA

- Mondja Berényi ur... Eladta már a villáját, amit a lapokban hirdtettem?
- Nem vagyok bolond! Olvastam a hirdetésben, hogy milyen remek, modern, pompásfekvésű ház. Csuda guszthusom jött rá.

KIBICAKADÉMIA

- A lapszerkesztő és a festőművész délutánoként együtt kártyázik a művészklubban. Szórakozásukat csak az a két kibic zavarja meg, aki mindig makacsul mögöttük áll és folyton beleszól a játékba. Legutóbb a festő a második játszma közben hirtelen az egyik kibichez fordult.
- Ejnye, most jut eszembe, telefonálnom kell valakinek, legyen szives vegye át addig a kártyám.
- A szerkesztő és a kibic már a harmadik partit játsszák és a festő még mindig nem jön vissza.
- Megyek, megnézem, hol marad a művész ur — fordult a szerkesztő a másik kibichez — legyen szives, vegye át addig a kártyám.
- Most már a két kibic játszik egymással. Telnek-mulnak az órák, a festő és a szerkesztő nem tér vissza. Kilenc óra felé az egyik kibic végre feláll és megkeresi a klubszolgát.
- Mondja kérem, a festőművész ur hazament?
- Dehogy ment haza! Itt a szomszéd teremben kártyázik a szerkesztő ural.

Lakodalom Afrikában

Togja éhen vesztene, hogy ne terhelje gyilkosság a lelkét!... Ilyen gazembert még nem szült anya!... Tisztán kerül föl a mennyországba!...

Egyszer csak mejelent Jani... Zsákot ráncigált maga után, s a zsák hempergett, vicogott, viyogott, mintha élne...

Odasompolygott a verem széléhez, — de úgy, hogy az anyósa ne lássa, — és kirázott a zsákból vagy nyolc-tíz patkányt...

Hogy hol szedte őket, az mellékes... Az a visítás a fő, ami erre a veremben támadt...

Másnap egész nap esett az eső, de Jani közel se ment a veremhez...

Harmadnap aztán odament: — Hát maga meg mit művel odalenn, öreg mama? ... Tán az ördögök elől bujt a föld alá?...

— Jaj, még te mered kérdezni? Te átkozott, te csavargó, te utolsó!... Hát nem te ástad ezt a vermet?

— Dehogy nem!... Csakhogy én krumplinak ástam, nem vénasszonyoknak!...

— Hát akkor minek fődted be, te gyalázatos?...

— Minek?... Hát csak annak, hogy addig is, míg a krumplit bele nem szórom, a szél ne fujhassa tele homokkal!...

— Nyutsd a kezéd, oszt ránts ki, te koldustarisznya!

— Az a! Ha bolond volnék; vagy irám gyünne a nyavalya!... Örülök, hogy belevitte az ördög, nemhogy kirántsam!...

Azzal elsétált Jani a veremtől...

Zuhogott az eső, mintha öntöttek volna... A Hold csak néha tudott a felhők közül kievickélni; mikor is megnyugodva látta, hogy Jani az anyósát éhen fogja vesztetni...

Reggelre Sutkáné már elképesztően jámbor volt... Három nap óta nem aludt és nem evett egyetlen falatot se...

Este megérkezett a Jani:

— No?... Hát még mindig él?... De fene szívós asszony, hallja!

— Fiam: adj egy darab kenyeret!...

— Én?... Hászen azt se tudom, hol a kenyér!...

— Ott van az ágyamban, a duna alatt...

— Ugy?... Aztán minek van ott? Ott van annak a helye?... Ki elől dugta oda?... Azt mondja meg!...

— Megfagyok!...

— Ahhát!... Ugy igaz!... De a kis unokája is megfagyott volna, ha az én három ingemből nem repegetünk pelenkát!... De én jó körsztyény vagyok, a rézangyalát a világnak: holnap este elhozom az olvasóját!...

— Jaj, irgalmazz, fiam!... Beküljünk ki!...

— Én nem haragszok... Csak elégijem ki!...

— Mit kívánsz?

— Négyévi bérem... Meg a feleségem négyévi bérént...

— Mennyi az?

— Mennyi?... Magának van a ládába nyolcszázhusz aranya... Az elég...

— Odaadom, fiam...

— Adja ide a nyakából a ládakulesot; majd én kiviszem...

— Majd én odaadom, fiam: Csak huzz ki!...

»A házasság eleinte méz, aztán vaj, végül savó«, mondja meglehetősen pesszimista hangon az afrikai arab közmondás. Egy másik pedig úgy véli, hogy »a férj első napon király, a második napon miniszter, attól kezdve pedig, a házasság egész tartama alatt — rabszolga«.

Ezeket a közmondásokat nyilvánvalóan — férfiak csinálták. Az asszonyok valószínűleg egészen más véleményen vannak és mi tagadás, ahogyan az afrikai bensülött-házasság intézményét szemléljük: inkább a gyengébb nemnek adunk igazat.

A Korán erősen buzdítja a mohamedán hívőket a házasságkötésre és ezt meg is fogadják a bensülöttek. Az agglégények iránt olyan ellenszenv nyilvánul meg, hogy alig kapnak lakást, a lányról pedig, aki nem kapott férjet, azt tartják, hogy démon szállta meg...

Eppen ezért a szülők már jóleve gondoskodnak gyermekeik számára jövődobeliről. Még a pubertás korát sem érte el a gyermek, amikor már eljegyzik leendő párjával. A tizenöt éves fiu anyja megbízást ad a rokonság vénasszonyainak, az ismerős kereskedőknek, a fürdőasszonyoknak, szóval mindazoknak, akiknek módjukban van lányos anyákkal összeköttetésbe kerülniök, hogy keressenek menyasszonyt a fiúnak. Az így ajánlott leányok közül aztán, alapos információk után, kikeresi azt, akinek szépsége, családja és vagyona a legmegfelelőbb. Ennek az édesanyjához elküldi a koma-asszonyt — tapogatózni. A koma-asszony ravaszul fog a munkához. Előbb csak »véletlenül« szóbahozza az öt megbízó családot, aztán elkezdli őket dicsérni. Napok mulva, amikor már minden jót emondott róluk, azt mondja: úgy hallotta, érdeklődnek a leány iránt. A lányos anya erre a maga részéről információkat szerez, elsősorban is nem a fiuról, hanem annak az anyjáról... mert hiszen az anyós felügyelete alá kerül a fiatalasszony, azzal lesz jóval többet

— Az ám, ha bolond volnék!... — No ne, itt a kulcs, — de az Uristen tegyen rajtad csodát... Meg a feleségeden is!... — Az Uristen nem komáz boszorkányokkal!...

Jani aztán elhaladt, kiszedte a pénzt, elásta és nagysokára viszszajótt: — No, látja, már csak a kontraktus van hátra... Osztan kirántom!... — Micsoda kontraktus? — Hát, akit ád!... — Én? — Maga hát!... Nem is én!... A kontraktusba meg ez lesz: Ez az írásom Szuhay Mihály meg Turus István mezőőr tanuk előtt történt. Neki ajándékozom a tanyám minden élő-, meg holt-leltárával a — lányomnak...

— Jaj, az Isten pusztítson el!...

— Pusztítsa ám el magát, vén madárijesztő!...

— Hát oszt' én, hogy élek?

— Ejnye, azt a!... Hiszen marad

együtt, mint a férjével. Ha anyáról és fiáról egyformán kielégítő híreket kapott, akkor megüzeni a koma-asszonnal, hogy szívesen látja a közeledést, illetve, hogy elkezdhetik a »tárgyalást«.

Erre összeül a két apa, néhány helyi előkelőség és a választottbíró szerepét játszó papiszemély (marabu) jelenlétében. A szabályszerűen előírt, körülményes és szertartásos tárgyalások több napon keresztül huzódnak. Ezalatt leszögezik, hogy milyen összegű hozományt ad a lányos apának a fiu apja! Mert az afrikai bensülötteknél még ma is »vövö-legény« a völegény: pénzt vesz a leendő menyasszonyt. A hozományt részletekben fizetik. Az első rész az eljegyzés, illetve az apák közti tárgyalás befejezésekor esedékes, a második a házasság megtörténte után. Ezeknek a tárgyalásoknak a során pontosan megállapítják a kelenyge mennyiségét és minőségét, valamint a nászajándékok minőségét is. Mindezeket a leendő férj adja. Kivételt csak néhány aigeri és tlemceni vidék jelent, ahol a kelenyget az asszony hozza magával. Az anyagiak letárgyalása után megállapodnak a házasságkötés időpontjában. Ezután a tárgyalásokon résztvevő legelőkelőbb személyiség megáldja a leendő házasságot. A jelenlévők állva, összekulcsolt kezüket a szemük előtt tartva, hallgatják az áldást, amelynek végén ament mondanak és megcsókolják saját mutató- és gyűrűsujjuk hegyét, a két apa pedig előbb egymás, aztán az összes jelenlévők fejét csókolja meg. Végül a fiu apja teával, kávéval vagy fűszeres limonádéval vendégeli meg a társaságot. (Szeszes ital ivását tiltja a mohamedán vallás törvénykönyve, a Korán.)

A két apa ezután közli háza asszonynével az eljegyzési szerződés megtörténte. Erre a háremben megülik a »kis henné« ünnepséget, ami mindenki előtt nyilvánvalóvá teszi, hogy az eljegyzés megtörtént. Ez annyira komoly jogi aktus, hogy ha a völegény a házasság megtörténte előtt meg-

még tíz hold kertés földje, hat hold szőlője, értékes háza!... Mi köll egyéb?...

— Nem adom!...

— Jó... Akkor most én elmék, oszt hónap este elhozom az olvasót!...

— Ne menj!... Huzzál ki oszt' megkapod az írást!...

— Aha!... Csapja be az ördögök nagyapját!... Majd idehozom a nyújtódeszkát, a kalamárist, meg a papírt, oszt' megírja, ahogy én diktálom, lenn a veremben... Addig nem gyün ki... Oszt' még egyet: Még máma bemegy a városba lakni, oszt' a tanyára csak akkor gyün, ha hívjuk!... Mer' tudok én a szobában is vermet ásní, de abbul osztán nem huzza ki a világon, de senki se!...

Öreg Szuhay tíz arany tiszteletdíjat kapott... Combíg erő szőröcsimákat vásárolt rajta, mert így telente a térdét szörnyen hasogatta...

halna: vagyónát a menyasszony örökli.

A »kis henné« ünnepsége a következőképpen zajlik le:

A völegény anyja, leánytestvérei és nőrokonai este elmennek a lányosházhoz. Kosárban viszik magukkal az ajándékokat, amelyek szabályszerint a következők: egy selyemkendő, egy kistűkőr, egy pár fekete lakkcipő, színes gyertyák, tizenkét tojás, egy kilo cukor és egy ötfrankos ércpénz. A menyasszony egyedül ül a sarokban, a többi asszony dobszerű hangszeren, a »derbuká«-n muzsikál, amikor a vendégek megérkeznek. A menyasszony nem mozdul a helyéről, nem siet a vendégek üdvözlésére. A vendégasszonyok közül az a kettő, aki legrövidebb idő óta van férjnél, égő gyertyákkal a kezében meggyújtja a menyasszonyhoz. Fejére borítják a selyemkendőt és így vezetik oda a társasághoz, ahol leültetik négy, egymás tetejére rakott, aranyos himzésű párnára. Most az egyik asszony, kezében a gyertyával, a leány háta mögé ül, a másik pedig állva marad mellette és feje felett az tartja az ajándékba hozott tükröt. Ezután előlép a bábaasszony és henna-levet önt egy tányérba, majd elővesz két tojást, amelyeket a menyasszonynak kell a jobb lábával feltörnie és ezeknek fehérjét, a sárgáját is beleönti a tányérba. Elkeveri a tojást a henna levéllel, aztán az ajándékba hozott ötfrankost a menyasszony tenyerébe teszi, erre ráönti a tányérból a tojásos levet, majd szoroson bekötözi a lány összemarkolt kezét... Amikor ez a jelképes művelet megtörtént, a jelenlévő asszonyok hangos kiáltással, ujjongva visszavezetik a reszkető, feldult leányt a helyére, a párnákra pedig, amelyekről felemelkedett, gyorsan odaültetnek egy kisfiút, hogy a leendő asszony elsőszülöttje fiu legyen. Ezek után újra muzsikálnak és mulatnak, mindaddig, amíg a meggyújtott gyertyák tövig le nem égtek.

Másnap a fiu apja kifizeti a hozomány első részét, amit a leány apja büszkén visz haza és megmutatja asszonyainak. Igazság szerint ez a pénz a menyasszonyt illetné, de bizony az apa költi el. Átadás után azonban mindenesetre megmutatja feleségének és lányának, már csak azért is, mert a babonás szokás megkívánja, hogy ebből a pénzből néhány darabot egy pohár fenekére tegyenek, erre limonádét öntsenek és ezt a menyasszony megigya.

A hozomány, jobban mondva a lány árának összege a lányos család előkelősége szerint változik. De a legszegényebb lányért sem szabad kevesebbet fizetni — a törvény értelmében, — mint egy negyed dénárt, ami 2—3 francia franknak, a mi pénzünk szerint kb. 6—7 dinárnak felel meg.

A mátkaság ideje alatt, amely néha évekig is eltart, a völegénynek kötelessége, hogy minden ünnep alkalmából ajándékot küldjön a menyasszonyának. Az ajándék, az ünnepek szerint változóan, hol hus, henna (kendőzöszter, arc- és testfesték), selyemkendő, ruhára-

való, hol süteményfélék, hol meg színes gyertyák és méz.

A házasság megkötéséig a menyasszony és a vőlegény nem láthatja egymást. Sőt a vőlegény még saját apját sem láthatja ez idő alatt.

A házassági szertartás legfontosabb része az, amikor a menyasszonyt leendő férje házába költöztetik. Ezt megelőzően újból megtartják a »henné« ünnepeket, mégpedig úgy a lányos, mint a fiús háznál. A fiu apja nagy bevásárlásokat végez, hogy beszerezze a lakodalomhoz szükséges enni-valókat és leendő menyé kelen-gyéjét.

A házasság napján a vőlegény családja együttesen megy a lányos házhoz, ahol nagy ünnepélyességgel fogadják őket. Faluhelyen az a szokás, hogy a díszesen felöltöztetett menyasszonyt lóra ültetik és úgy viszik a vőlegény házához, városban kocsin történik a »szállítási«. A hegyekben lakó törzsek-nél pedig az divik, hogy szabályosan megjártassák a »leány-rablást«. A menyasszony és kísérete elindul, a vőlegény barátaival megtámadja őket. Összeverekednek, puskáikból többször a levegőbe lönek, de végül »kibékülnek« és most már együttesen folytatják az utat a vőlegény házához. Itt a fiu apja fogadja a menyasszonyt, akit betakar burnuszával, hogy így jelezze: védelmébe fogadta őt.

Most megkezdődik a lakodalmi mulatság, de külön szórakoznak a nők és külön a férfiak. Lakoma után minden vendég lefizeti a »menyasszony-pénzt«, de ez nincs táncsal egybekötte, mint a magyar faluban. Ez az így befolyt pénz vagy a fiu apjé lesz, hogy kárpótolja sok kiadásáért, vagy pedig ezzel pótolják a még hiányzó részét a hozományának, mert tudjuk, hogy ennek második részletét a házasság megkötése után kell a lány apjának kifizetni.

A lakodalmi vendégek nem táncolnak, hanem hivatásos táncosnők táncában gyönyörködnek. Mármost a férfiak, mert a nők a hárembe zárva csak a muzsikát hallják, vagy — a táncosnők szülő udvarlásokat, amire élénk sikolyokkal reflektál az udvarló férfi felesége... A táncosnő után énekesek lépnek fel, majd a zsonglőr, a bűvész következik mutatványai-val. A tetszésnyilvánítást nem tapsal fejezik ki, hanem — a levegő-be lönek és robbanó petárdákat gyújtogatnak és nem ritkán véres szerencsétlenségeket okoznak. A nők főmulatsága abból áll, hogy minduntalan átöltöznek. Minden nővendég nagy csomaggal érkezik a lakodalomba és ebben a csomagban magával hozza ruháit, ékszer-eit. Ha neki nincs elég: kölcsön-kér rokonaitól és barátaitól. Minél szebb ruhákat tud a lakoda-lomban bemutatni, annál boldo-gabb. Lakodalomkor valóságos di-vatrevü van a háremben. Az állan-dó öltözködésen kívül énekléssel, táncal és társasjátékokkal szóra-koznak a lakodalom női vendégei egymásközt.

Az ifju pár csak a lakodalom es-tében találkozik végre. A nászso-bában látják egymást először, de ide sem egyedül térnek be, mert a vőlegényt idekísérik barátai, akik később egyenként, lopva osonnak

ki. Hajnaltájt ugyanígy oson ki az ifju férj, hogy visszatérjen a lako-dalmas társaságba. De csak bará-tait keresheti fel, apját és idősebb férfiakat nem illik látnia. A lako-dalom másnapján ugyanígy keresi fel este feleségét, akit a nászso-bában kívül nem lát.

A fiatalasszony az első héten nem dolgozik semmit. Egész nap csak szépíti magát. A nyolcadik napon már befogják a házimun-kába, amelynek rendjét az anyós állapítja meg. Egyáltalán, az anyós felügyelete alatt áll az asszony, még saját szüleit is csak annak ki-séretében látogathatja meg. (Alkal-masint azért, hogy ne tudjon rá panaszkodni...)

A menyecske szórakozása abból áll, hogy új családja nőtagjaival minden pénteken elmegy a teme-tőbe sétálni, időnkint elmennek a fürdőbe és olykor meghívást kap-nak egy-egy lakodalomba.

Falun, különösen a berber tör-zsek-nél, nagyon keményen dolgo-zik az asszony. Ugyiszólván minden munka órá szakad. Ez indokolja bizonyos fokig a többnejeséget, mert sok asszonykére van szük-ség, hogy minden munkát elvégez-hessenek. Másrészt azért kell a több feleség, hogy minél több gyerek legyen. A gyermektelen há-zasságot nagy szerencsétlenségnek tartják és ha késik a gyermekál-dás: mindenféle varázslattal próbálkozik az asszonyka. Ha semmi sem sikerül: ő maga mondja fér-jének, hogy hozzon a házhoz új asszonyt. Ha a második asszony gyermeket szül, az első feleség af-féle szárazdajka szerepet játszik mellette és úgy gondolzza, mintha sajátja lenne. De ha több anyától való gyermek van a háremben, ez sok féltékenységre és veszekedésre ad okot, aminek rendszerint a férj vet véget — bottal... Ha az asz-

szony sokat bosszantja a férjét, vagy ha már nem tudja szerelmét felkelteni: a férfi kidobja a házá-ból és elváltik tőle. A válás az af-rikai benszülötteknél époly gyako-ri, mint a civilizált nyugat városai-ban.

A házasságra, illetve a többne-jüségére vonatkozóan azt mondja Mohamed próféta a Korán lap-jain:

»Ha nem akarod, hogy méltány-talan sorsa legyen az árváidnak, akkor legfeljebb két-három-negy asszonyt végy feleségül azok kö-zül, akik neked tetszenek. Ha pe-dig attól tartasz, hogy igazságtalanságot találsz elkövetni, akkor csak egyszer házasodj, vagy érd be egy rabszolganővel...

Ezekben az északafrikai mohamedán lakodalmas és házassági szokásokban ósrégi s a világ minden tájáról egybechullott szokások és hagyományok keve-redtek össze, olyanok is, amelyek amúgy szinte elvileg kizárnák egy-mást. A soknejeség például az ará-biai társadalomnak olyan korszak-ból származott át a mai időkre, amikor a földművelés volt az em-berek főfoglalkozása s enélfogva egy-egy családfőnek rendkívül sok és lehetőleg olesó munkaerőre volt szüksége. Ezt jobban és jutá-nyosabban, mint a soknejeség ál-tal, meg sem oldhatta volna.

A menyasszonyvásárlás viszont Közép-Ázsiából szivárgott át Af-rikába. Nem földműves, hanem harcos nép ennek a szokásnak az őse. Olyan nép, amely különös törzsi tilalmat (tabukat) ismer s megtiltja, hogy egy férfi a saját törzséhez (totemjéhez) tartozó nőt vegyen feleségül. (Az ilyen tör-vények a vér belső megromlásának meggátlását célozzák, ami harcias népeknél rendkívül fontos szem-pont). Az ilyen ázsiai néphez tar-tozó férfi tehát csak úgy juthat nőhöz, ha azt elrabolja, mint ahogy ilyesmire például a hun-magyar őseink is megemlé-keznek. A nőrablás persze az egyes törzsek között ellenséges-kedésekhez vezetett: a trójai há-borúnak is ez a kiindulópontja. Hogy az ilyen vérontásokat elke-rüljék, a törzsek megállapodnak abban, hogy az elrablott nőért, mint gazdasági értékért, a nőrabló férfi anyagi elégtételt fizet annak a törzsközösségnek, amely egy munkaegységet, vagyis egy nőt veszített. Ettől fogva tehát a le-endő férj már »vevő-legény«, vagyis »vőlegény«; a férjhez me-nendő leány pedig »eladó lány«. Most már nem egyszerű rablásról, hanem adás-vételi üzletről van szó s az európai civilizáció nagy kul-turtette az, hogy ezt az üzletet az-óta is lehetőleg iparkodik kikü-szöbbsíteni vagy legalábbis elkendő-zni...

Mohamed viszont, ez a zseniális analfabéta, aki írni-olvasni nem tudott, de könyve, a Korán, mégis embermilliók legfontosabb szelle-mi táplálékává lett, pompásan tud-ta a maga kora, s annak társada-lomgazdasági igényeit összeizzita-ni. A mai északafrikai házassági szokások a legragyogóbb bizony-ságai ennek a lángelméjű társada-lomformálásnak.

Rónay Mária

Ejnye be jó...

LAMARTINE ALPHONSE (1790—1869)

francia költő nagyon szerette a kutyákat. Egy alkalom-mal a kutyák iránti vonzalmát így okolta meg:

— Szeretem a kutyát, mert jó szép, mert nem fog-lalkozik politikával s mindenekelőtt kutya. Ha az em-berekben négy ilyen tulajdonságot fedezhetnék fel, be-léjük bolondulnék, de, sajnos, itt mérsékelnem kell von-zalmamat.

KARÁCSONYI MÁRTON (1842—1916)

marosvásárhelyi apát-plébánossal, amikor még szemináriumi igazgató volt Gyulafehérvárra, megtörtént, hogy többszörös felszólalásai ellenére sem akarta egy háztulajdonos a szeminárium szomszédságában levő disz-nólat eltávolítani.

Megsokalta a dolgot Karácsonyi Márton s azért magához hívatta a disz-ólat tulajdonosát.

— Hordassa el az ur azt a disznólat — szólt rá haragosan —, mert különben bejelentem.

— Azért sem hordatom el, punctum — vágott vissza a tulajdonos.

Most már Karácsonyi is egy oktávval magasabban kezdte:

— Dehogyan punctum, édes uram, dehogyan punctum. Mert én az urat előbb beperelem, vessző, akkor az urat megbírságozzák, pontos vessző: az ur akkor fizetni fog bírságokat, kettős pont, s ha tovább is henege, akkor én ellátom az ur baját, felkiáltójelet és csak azután lesz punctum.

BISMARCK OTTÓ HERCEGET (1815—1898),

a vaskancellárt egy hölgy felkérte, hogy írjon valamit az emlékkönyvé-be. Bismarck elkezdte lapozgatni az emlékkönyvet és az egyik oldalon látja, hogy Moltke, a nagy hadvezér ezt írta a hölgynek emlékezésül:

»A hazugság elmulik, az igazság megmarad. Moltke tábornagy«.

Bismarck ez alá az axioma alá a következő verset írta:

Jól tudom, hogy e világon
Minden győz az igazságon;
A hazugság ámde oly nagy,
Nem győzi le a tábornagy.

Bismarck kancellár.

BEUST FERDINAND GRÓF (1809—1886)

osztrák miniszterelnök egy alkalommal 1870-ben lakomát adott, mikor is a távollevő felesége helyett Metternich Paula hercegnő vitte a házi-asszony tisztét.

Beust gróf az először érkező vendégek egyikét, mint gróf Wrbnat mutatta be a hercegnőnek, ki kezdetben meglepődött, hogy a gróf még nem volt bemutatva a társaságnak. Végre kiült, hogy ez a gróf Wrbnat tulajdonképpen gróf Hohenuart miniszter, mire a nagyon rövidlátó Beust gróf föltéve szemüvegét, bocsánatot kért:

— Hercegnő, sajnálom, de csalódtam a miniszterben.

CHAMBERLAIN JOSEPH (1836—1914)

angol politikus egy alkalommal nagy beszédet tartott az alsóházban. Utána egy barátja így szólt hozzá:

— No, szeretném tudni, vajjon mit szólt volna a beszédedhez boldogult cimborád, John Bright.

Chamberlain így válaszolt:

— Ha feljutok a mennyországba, megkérdem tőle.
— Igen ám, de hátha a pokolban van a derek Bright?
— Akkor majd te kérdezed meg tőle — szólt Chamberlain.

Az elsötétített Fiume mellett...

Interjú a kilencvenkétéves Csipkerózsával...

A szusáki Frangepán-várban háború és béke felett zavartalanul alszik a történelem

Szusák, 1940. június 15.

Természetes, hogy ezt a várost is elsősorban a Földközi tengerre kiterjesztett háborús állapot tartja izgalomban, ami különösen érthető, ha meggondoljuk, hogy ikervárosa, Fiume ezentúl minden pillanatban várhatja az ellenséges repülők bombázását. De most mégis más szusáki «élményről» akarok beszámolni, a háborúval kapcsolatos megfigyelésekről majd a végén lesz szó.

A dolog úgy kezdődött, hogy Szusákra való érkezésemkor észrevettem a hegy tetején egy régi várat. A történelmi régiségek mindig nagyon érdekelték, azonban — köztünk maradjon a szó — unom már a régi vár-omladékokat, mert rövid «tengerparti utamon éppen hetvenhét ősi erősséget mutattak meg a multjukra büszke helybéliel. De mégis felkapaszkodtam a hegyre, mert miután megtekintettem a határhíd forgalmát, mással nem tudtam agyonütni üres délutánom unalmát. Fent a hegyen — amely különben a Trszat, vagy Tersatto hangzatos nevet viseli — a szintén ősi ferenc-rendi templom harangozónáját meg tudtam, hogy a vár régi Frangepán-birtok és most csak egy öreg grófnő lakja. Bemegyek a kastély udvarának nyitott kapuján, egy hangot se hallok. A kisméretű kastély tornácán lócára heveredve egy vénasszony alszik, valamé dalmát parasztnőnek nézem, de ő is szinte lélegzetvétel nélkül szunyókál, úgyhogy kísérteties a csend. Felmegyek a régi várfalak közé, amint sejtettem semmi látható érdekesség, kuszó növények zöld sátorja vonja be a pókhálós, odvas omladékokat. Amint kilépnék a várkapun, észreveszek egy belülről, visszajáról felakasztott táblát: »Belépődij 10 dinár, vezetőnek külön 10 dinár. — Ejnye — gondolom — de magasra csapta fel az árakat a grófnő, hiszen bent nincs semmi lát-nivaló. Ugylátszik a háborús konjunktúra ide is elhat. Dubrovnik hatalmas, remek várát négy dinárért mutogatják. Visszafordulok, hátha valami nevezetességet nem vettem észre, mert 10 dinárért a mai világban kell valamit látni is. Megint csalódom, csak multszázadbelfi síremlékeket fedezek fel, valami Nugent gróf, az osztrák hadsereg tábornoka nyugszik itt, aki 1849 április 2-án esett el Bresciában. Brescia, 1849, ez élénk ellenszenvet kelt minden magyarban. Valószínű, hogy ez a Nugent tábornok is Haynau, a bresciai hóhér alatt szolgált és az olasz szabadságharc leverése alkalmával esett el.

HOL A GRÓFNŐ?

Lemegyek az udvarba, körülnézem a kastély tájkát, nincs senki, akinek a vár beléptidiját leróhatnám. Csupán a lócán heverő vénasszony, aki talán az udvaros dédanyja lehet. Csak legalább a grófnőt látnám, hátha mondana néhány érdekességet a vár multjáról. Kiszólok az ucán fáról hullott, férges függékkel rugdalózó kölyökhöz:

— Nem látad errefelé a grófnőt?
— Ott alszik ni — mutat be a kapun a kastély tornácára.

Tehát ő a grófnő, akit én vén horvát parasztasszonynak véltem. Most már fokozott érdeklődéssel nézem és heves vágyam támad, hogy meginterjúvoljam. Valószínűleg nagyon érdekesséket tud mesélni ez a grófnő, aki matuzsálemi kort ért meg és arisztokrata létére is úgy szunyókál itt a föld együgyű népének szemeláttára, mint valami koldusasszony. Közlebről szemlélem, bármennyire is nem egyezik e ténykedésem a spanyol etikett szabályaival. A ferenc-rendi szerzetesek

barna csuhájához hasonlatos bő kötös van rajta, egyik lába a lócáról le-lóg a földre, hanyatfekve mozdulatlanul alszik. Nagyon fura kép, humor-érzésem élénken csiklandoz, hogy a látványt karikatúra-jellegének kidomborításával írjam le, (annál is inkább, mert a születési, illetőleg öröklött rangokkal szemben — enyhén szólva — hideg közönnyel viseltem) azonban a magas kor iránti köteles tisztelet féket kell hogy tegyen pajkoskedvű tollam-ra. Így csak azt mondom el, ami ar-cán láttam. A kiszáradt, lárvaszerű arc a szegényes keret mellett is elárulja, hogy egykor gögös és nagyuri visel-kedést tanusított. A szemüregék számtalan finom szerpentin-kanyarodója évszázados kultúrától tesz tanuságot. Csak erről látszik, hogy ez a hölgy valamikor a hozzám hasonló csunya demokratákat mélyen megvetve Fe-renc József udvarában pompázott.

Várom, egyre várom, hogy felébredjen, hiába. Eh, elmegyek, majd a kör-nyékbellek adnak felvilágosításokat a grófnőről és váráról. Lekerülök a fe-renc-rendiek templomának terraszára, ahonnan beláthatjuk egész Szusákot és Fiumét.

MI TÖRTÉNT AZ ÉJSZAKA?

— Szép kilátás, mi? — szólok a ha-rangozónéhoz, aki a falon üldögél, szél-

sebesen horgol és ugyanolyan gyors-sággal egzerciroztatja körülötte hancu-rozó csemetéit.

— Ah, nagyon szép, válaszolja re-fentető sietséggel a horvát asszony. A rijékai (már mint fiumei) korzó gyö-nyörű, de most mégse mernék oda-menni, mert ott hallottuk, amint a francia repülők Triesztet bombázták. Majd meghaltam a félelemtől, mert ha Rijékát (Fiumét) is megtámadják, ak-kor véletlenül nálunk szintén leeshet egy bomba, nem igaz?

Mindezt olyan gyors nyelvpergetés-sel mondja, hogy alig értem szavát.

Ó hogyne tud ő a grófnőről is egyet-mást. Nugent Anna grófnő ő, eddig kilencvenkét tavaszt látott. Hogy hajadon-e, vagy asszony, azt nem tud-ja bizonyosan, de úgy véli, hogy még pártában van. Már emberemlékezet óta egyedül és szegényesen él itt, ha-bár övé az egész vár és annak park-ja. Egyébként nagyon szigorú, mond-hatni gonosz természetű nőnek ismeri.

A KASTÉLY ÉS A KECSKÉK

Ezt megerősíti a harangozó né most érkezett sógora is, aki elmondja, hogy a környékbellek főleg azért haragsza-nak rá, mert valahányszor kecskéjük tévedt a parkba a méltóságos hölgy mindjárt behajtotta (vagy behajtatta)

Miniatürök

AZ ANGOL DIKTÁTOR ŐSEI

Churchill of Marlborough John her-ceg (1650—1722) angol tábornok német-alföldi hadjáratai alkalmával egy a főhadiszálláshoz közellévő parasztház udvarán észrevert egy tekintélyes, igen kövér férfit, aki reggeltől estig a ház előtt ült, pipázott és sórt ivott. A tábornoknak elmondták, hogy ez az ember igen gazdag, egészséges, de rop-pant kövérsége miatt nem mozoghat és nem tud dolgozni se.

A következő éjszaka Churchill her-ceg elfogatta a kövér embert, egy tá-volabbi erdőbe vitette s megparancsol-ta őreinek, hogy csak gyümölcsöt, ke-nyeret és vizet adjanak neki táplálé-kul, mérsékelten dolgoztassák s állap-o-táról időnkint tegyenek neki jelentést. Néhány hét leforgása alatt a fogoly kövérségéből igen tekintélyes részt le-adott és megtanult dolgozni. A herceg ekkor maga elé hívatta és e szavakkal bocsátotta szabadon:

— Barátom, szívemen feküdt, hogy egészséges és munkássá tegyelek, most szabad vagy, távozz el békesség-gel.

Spencer John Charles lord (1700—1784) angol államférfi, Churchill of Marlborough herceg rokona, szellemes ember volt. Marlborough herceg gö-gös és hiu felesége évenként nagy csa-ládi vendégséget adott. Egy alkalom-mal, mikor a vendégsereg már egybe-gyűlt, a hercegnő így szólt:

— Felséges látvány egy gyökér eny-nyi virágzó ágát szemlélni.

Spencer lord, a jóvendőbeli örökös erre elmosolyodott és előzetes bocsá-natkérés után ezt mondta:

— Én bizony azt gondolom, sokkal vigabban virágoznának ezek az ágak, ha gyökerük a földben lenne.

EPIZODOK RÉGI FRANCIA HÁBORUKBÓL

Noailles Maurice herceg (1678—1766) francia marsall Gironne ostrománál 1711-ben meglátogatott egy úteget. Egy ellenséges ágyugolyó ugyanakkor nagy robajjal csapott le mellette.

— Hallja ezt a muzsikát? — szólt a marsall Rigolo ezredeshez, a tüzérség parancsnokához, aki egy kissé nagyot hallott.

— Én sohasem nézem azokat a go-lyókat, amelyek jönnek — felelte Ri-golo —, én csak azokra figyelek, ame-lyek mennek.

Roquelaure Gaston (1614—1683) fran-cia tábornok egy várost ostromolt. Egymásután többször felszólította a vá-ros védelmezőit, hogy adják meg ma-gukat. Amikor végre vagy nyolcad-szor közölték vele a vár védelmezői tagadó feleletüket, a tábornok a ha-ragtól elvörösödve felkiáltott:

— Hát ne adják meg magukat!

Sarkon fordult és hadseregével együtt otthagya a várost.

Turenne Henri (1611—1675) francia tábornok előtt megjelent hadseregének egyik katonája és arra kérte a tábor-nokot, hogy adjon neki néhány napi szabadságot, mert édesanyját szeretné látni, hiszen már tíz hónapja nem látta.

Turenne tábornok e szavakkal adta meg katonájának a szabadságot:

— Menj... Tiszteld anyádat, hogy hosszú életű légy e földön.

és birságpénzt követelt érte. (Ezt nem is csodálom, hiszen kár lenne a szép parkot kecskék harmincadjára hagyni.)

Elmondja az ember azt is, hogy a grófnő különben szerfelett okos és mű-velt. Beszél németül, franciául, ola-szul, angolul és még egy sereg nyel-ven.

— Magyarul is tud? — kérdem az embert.

— Hogyne tudna. Én magam is be-szélgettem vele a multkor, amikor be-csukta a kecskémet.

Mindjárt idézi is, amit mondott a grófnőnek, a kecskével kapcsolatban olyan zamatos magyar mondást, hogy még a papir is elpirulna, ha leírnám.

— Hol tanult meg magyarul?

— A katonáságnál még a háboru-ba — válaszol büszkén, de ennél töb-bet nem is igen tud magyarul.

Persze, ha zupásormester keze alatt tanult, akkor nem is csodálom, hogy oly ékes nyelvezeten szólott a grófnő-höz.

Visszamegyek a kastélyhoz. Mégis-csak jó lenne beszélni vele. Ha any-nyira művelt, akkor bizonyosan filozó-fus lélek, mert hogy ily egyszerűség-ben él. Hosszu életében nagy esemé-nyeket ért meg, híres emberekkel érintkezett, bizonyára sok okos tapasztalatot gyűjtött. Érdekel, mint a régi arisztokrácia bölcs képviselője is. Mert a mai arisztokrácia tulnyomó többsé-ge szellemileg még a régi világban él, kevés az olyan származási előkelő, aki százszázalékosan mai, korszerű, annyira, hogy még öröklött címét sem szí-vesen fitogtatja.

Megint csodádom, a grófnő még min-dig pihen. Szakadatlanul, hangtalanul alszik. Lassan bealkonyodik. Ebből már ma nem lesz interjú, gondolom és úgy érzem, hogy formális beszélgetés-re nincs is szükség, a legekesebben szól az elem tárukt látvány. Az alvó agg grófnő jelképezi a közfelfogás sze-rinti, középkori értelmezésű arisztokra-ciót, amely ebben a formájában már régen a multé. Jelentőségét mértékeli az is, hogy a grófnő apjára még a bresciai vérengzés miatt haragudott a plebs, a grófnőre magára pedig csak holmi szakállas kecskék ballépéséért acsarkodik a háládatlan nép.

Esteledik... és a várurnó még min-dig alszik. Nem jön soha többé király-fi, aki az agg csipkerózsát felébresz-sze...

MIBŐL LESZ A CSEREBOGÁR?

Kint a kapu előtt még mindig ját-szadozik az előbb említett gyerkőc. Nagyot talpál egy fonnyadt fűgőbe:

— Bombarugás volt, kiált lelkesül-ten.

— Te nem félsz a bombáktól?

— Nem ám, válaszolja. Az éjszaka is hallottam, hogy Triesztet bombáz-ták. Ma este féltizenegykor Fiumét tá-madják meg.

— Honnan tudod te ezt ilyen pontos-san?

Büszkén kidüleszti a mellét:

— Tudom.

E fiúból vezérkari Conrad lesz, akár-ki meglátja, idézem magamban a köl-tőt.

Lemegyek a városba. Szusákon már égnek a villanylámpák, Fiume sötét-ben. Különös érzés a keskeny és se-kély Fiume folyó partján állni, amely most nemcsak a két ikervárost, nem-csak két országot, hanem a háborút és békét is elválasztja. Szusákon gépkoc-sik járnak, a folyó tulsó partján mo-torosokat nem látunk. Ott villamosok jönnek-mennek, de utasok alig van, pedig most szombat este van. Kerék-pár a legfőbb közlekedési eszköz.

A határhíd olasz feljáróját kapuval jelképesen elzárták, a jugoszláv oldal nyitott. Szusák fényárban uszik, Fiu-mében csak egy piros papírral elho-mályosított villanylámpát látunk a hídfőnél...

Felnézünk az ősi Frangepán vár-ra. Ott is minden sötét, pedig ott béke van, a történelem békéje, amelyben egyre mélyebben alszik a mult Csip-kerózsája...

Toth Bagi István

A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE - Szerkesztő: DEZSÓ BÁCSI

Csirkék királynője

Három macska van Petiék udvarán.
Mind a három napszerűen tudja tán,
Hogy Peti a pártfogója, mentővára, —
Bizony ő a macskák híres királya!

Három macska: Cili, Mih, Micurka,
Eszegekűk akármiylen picurka,
Peti után bandakolnak napostig,
Kísérgelik híven, míg csak lehetnek.

Pessélek bí a képetilészek szerint. Afestmény, azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

A befordó neve és címe

TÜNDÉRORSZÁG

mindenkinek befelé görbül, mert a labdát leg-
többször külső lábfejjel rugják.

Meghívásodat köszönettel veszem, kérésé-
det szívesen teljesítem. Megtámasztalak a régi lab-
dajátékokra. Egészen bizonyos, hogy kislabdá-
val, kövél még most is jobban tudok »célozni«,
mint ti. A futballal is tudok bánni, de persze a
futásban már nem állom veletek a versenyen.
Pedig valamikor gyorsan jártak a lábaim, közel
husz ezüst- és bronzérmert nyertem az atlétikai
versenyeken.

Sütő József. Megkaptam rejtvényed Jö-
zsiám, sürgelő soraidat is, hogy miért nem
közölné, hiszen közel két hete, hogy elküldted.
A helyzet az, hogy van olyan, aki már több
mint két hónapja beküldte a rejtvényterveze-
tet, s mégsem jelent meg a Tündérországban.
Ismerd be Jóska komám, az az igazság, hogy
aki előbb küldi be a rejtvényt, azé jelenjen
meg előbb. Időrendben pontosan elrakjuk itt
a beérkező jó rejtvényeket, s a beküldés sorjá-
ban közöljük a Tündérországban. Türelmet ké-
rek tehát és kitartást.

Barna Pista és Évi. Szép versetekhez raj-
zot is készítettetek, de sajnos, nem közölhet-
jük, mert a nyomda nem tudja megcsinálni.
Ahová kérdőjelet tettem, ott kissé furcsállom a
kifejezést. Versetek így hangzik:

Évi és a fecske

Fecske, fecske, ő te drága fecske,
Szállj le hozzám, ne légy oly hegyecske (?)
Szállj le hozzám, hagyd el a kék léget,
Friss virággal (?) ápolgatlak téged.
Mít ér, ha rám nyájossággal pillantasz,
Egyet fűtyentesz, s ismét tova illantasz.
Azt hiszed tán érne nálam vesztély?
Se télem, se hü kutyámtól ne félj.
De, hisz tudom édes fecskem néked,
Bármi szépen, hasztalan beszélek
Nem vagy való kézbe, kalitkába,
Bárhogy hívjak, ő az mind hiába.
Repülj tehát, vigyen tova szárnyad,
Fiókáid otthon — tudom — várnak
Majd estére, mikor haza térek,
Meghallgatom vidám csicsérgésed...

Ivanics Gyula. Hibakeresőpályázaton nyert
jutalomkönyvedet elküldtük Kulára, de a pos-
ta visszahozta azzal, hogy a címzett ismeretlen.
Kérek közölni pontos címedet, hogy a könyvet
ujból postára adhasuk.

Wurtz Gizella (B. Jarek), Taszilo Ilonka,
Lukácsi Gizi és Katica, Kecsi Dávidka és Ju-
liska, Recessó Ilonka és Annuska, Varnyu Pisti-
ka, Bákics Mirosláv, Roth Margit, Wagner
László (Sztári Becsej).

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tün-
dérország táborában. Aki közületek eddig el-
mulasztotta, írja meg pontos címét és hogy
hány esztendő.

Dezsó bácsi postája

Tóth Gergő. Azt kéred leveledben, kedves
Gergő komám, irjam meg, hogy mi a te korod-
ban mivel játszadoztunk — mint írod — reg-
gel, meg délután. Hát ami azt illeti, nem tet-
tünk különbséget reggel és délután között, s azt
hiszem ti is azt játszatok, ami éppen a legjob-
ban izlik, tekintet nélkül a nap állására.

Az én gyermekkoromban is szokásos volt a
labdajáték, de nem futball labdával, hanem
lósórral kökeményre tömött rongy vagy bőr-
labdával. Akár hiszed, akár nem, a kislabdával
való játék sokkal több ügyességet igényelt,
mint a futballozás. A labdajátékokat úgy ne-
vezték, hogy sinter-méta, longaméta, nagyka-
pos, kiskápos. A játék lényege az volt, hogy
két játékos egymással szembe állt. Az egyik az
adogató körülbüli fejmagasságra feldobta ma-
ga elé a labdát, a véle szembenálló másiknak
pedig bottal el kellett ütnie, amilyen messzire
csak tudta. Az elütött labdát az adogató párt-
ján lévő igyekeztek elkapni, s a megszerzett
labdával eltálatni az ütőgőőt, aki viszont fut-
va igyekezett átjutni a másik párt csoportján.
Nagyszerű játék volt ez, rengeteg ügyessé-
get igényelt, megtanította futni a játékos és
egyformán fejlesztette a testet, nem úgy, mint
a futball, amely a felsőtestet elsorvasztja, a lá-
bakat pedig elcsúmpásítja.

Néha még látom játszani az utcán az ügy-
nevezett »nemzeti« nevű labdajátékot. Ezt úgy
játsszák, hogy lyukba teszik a labdát, a gyere-
kek pedig egyik kezüket előre nyujtva a labda
felé hallanak. Minden gyerek egy-egy nemzet
névét viseli a játékban. Egy gyerek, aki nem
játsszik, tetszése szerint elkiáltja valamelyik
nemzet nevét, mire az illető felkapja a labdát,
s igyekszik eltálatni valamelyiket az elfutó
főbbi közül. Akit eltálatnak, kiesik a játékból
s így a végén megmarad a győztes.

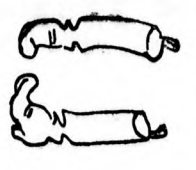
Nagyon érdekes játék volt a csülézés, ezt a
játékot már seholsem látom. Vastagabb botok-
kal játszották úgy, hogy 10—15 lépésről el kel-
lett tálatni a felülött fababát, s amíg a babát
ujból felülötték régi helyére, vissza kellett
hozni a csülebotot anélkül, hogy az állítgató
botjával megérintse a botosokat. Az órnék vi-
szont csak akkor volt szabad üldözésre indulni,
ha a babát már visszaállította a helyére.

Nagyobb diák koromban jött divatba a fut-
ball, s persze mi is átpártoltunk hozzá. Elisme-
rem, hogy érdekes és szép játék, de távolról-
sem olyan egészséges, mint a régi labdajáté-
kok. Figyeld meg, hogy a legtöbb futballista
horpadtmellű, mert csak a lábait erősíti a fut-
ball, felsőtestét nem. A lába pedig csaknem

Miért híjják a csizmadiát?

Mert a csizmadiát nem mindig hitták csizmadiának, nem ám: annak világ teremtése óta csizmamester volt a neve. Világ teremtése óta Mátyas király uralkodása alatt kapta a csizmamester a csizmadia nevet, akár a csizma a fejlester.

Ennek a névszerének pedig az a históriája, hogy volt Mátyas király idejében valamerre az országban egy csizmamester a többi közt, az azt hallotta, hogy Mátyas király annak, aki ajándékot viszen neki, szászor többet ért ad az ajándék fejében.

No, gondolta a csizmamester, éppen ilyen király való nekem. Kapta fogta, csinált egy pár porrádás csizmát a királynak. Felvitte Budapestre, nagy büszkén lengette meg a palota kapujában a csizmát: fogadom, ezért a piros csizmadért egy tartsznya aranyat akaszt a vállamra a király!

Igy hivalkodott a csizmamester mindenki előtt, akit kacs utjában talált a király szobája ajtajáig. Az ajtó mögött oszlan, aki megjelentette a királynak a csizmamestert, megsugta Mátyasnak, micsoda nagy számtással jött fel Budára a csizmamester.

Mátyas király elvitte a piros csizmát, meg is köszönte, a csizmamestert kiküldte a szobából, rögtön hozatott az istállóból a lórok alól egy csomó szalmát, arval megmentőköték a szalmát a két piros csizmát, így adták vissza a csizmamesternek.

— Nesze ravaszdi, ez a csizma díja, elme-hetsz lsten hírvél.
Ezóta híjják a csizmadiát csizmadiának.

A kincses fazék (Bábjáték)

Szereplők: Gazduram, Laei diák és Uzorás. — Kellek: Bögécske, kifényesített egydinárosok vagy játékaranypenzék, tinta, toll (maratillan), papíros, játékos, lónak, tohen-zek, birkának és disznónak hangjai. Eltolható kis kerítés osztja közepen jobbra-balra a színt, balra gazduramé, jobbra Uzorásé.

Gazduram: Jajajaj, jahahaj (tovább óbégat).
Laei: Jónapot gazduram!
Gazduram: Jajajaj, jahahaj (óbégat). Hát miért nem kérd, meg máj, hogy mi a bajom?
Laei: Hát miért kérdem meg?
Gazduram: Mert azért, hogy ki tudjam panaszkodni magamról! Mert írtoztató rémsztró nagy bubánatos bajom van nekem! Jajajaj, jahahaj! (óbégatva a földön forogtet feje).
Laei: Ugyan mi az a nagy baj?

Gazduram: Mit kérdi télen, mikor maga ugy-se tud rajta segíteni! Négyezer dinárt kértem költsön mult hóban ettől a szívtelen uzorástól, de tizeret íratott alá a váltóra a gonoszmaju uszorás, oszt ma kellene fizetni, de nincs mból, oszt elletálla-árverzetli mindenemet, koldus földönfutóva tessz, jajaj! Elárverezik a drága szép gyönyörü lovamat (kivüü fájdalmas nyitkés), meg a drága, szép, gyönyörü tehénkem (tehdobogás), meg a drága, szép birkáimat (birkabogécs), meg a drága, szép, gyönyörü disznóimat (rófogás), a drága, szép, gyönyörü malacomat (malacszivások). Meghasad a szíven! (Obégat)

Laei: Hát bizony oktalanság volt írni alá, pláne a va'ónál többől!
Gazduram: De ha nem volt mból kifizetni az adót! Meg a kocsmáros! (Obégat). Végem van! Jajajaj! Barcsak hallgattam volna az anyjukomról, jaj, minék is kellett nekem kocsmába járnom!... (Kötelet készírtget elő).

Laei: Mit akar kigyvelmed arval a kötéltel? **Gazduram:** Hát nem ért meg mingyárt, hogy fel kell kötnöm magam?! No tegye szépen a hurokot a nyakamra, a másik végét meg ide a szögret! **Laei:** Szamar beszéd, nem szígyenli magát érte? Inkább menjen be szépen a házba s ahelyett, hogy lemná magát bubánatába, jégek egy liter vizet, addig majd mepróbálok, hogy k segítsen magától ebből a nagy bajból! Utána jöjjon ide!

Gazduram: Megyek, de ugyse hiszem, hogy segíteni lehessen rajtam. (Obégatva el).
Laei: No mepróbálok segíteni! Gazduramon, gondoltam egy jól! (Ásót vesz, elé és ás Gazduram telken a kerítés mellett).

Uzorás: (Kifjön jobbról s bámmi): Mit és magá? Mit akar itt kírsni vagy beásmi?
Laei: Az nagy titok, senkinek se szabad tudni! Megtiltom, hogy tovább nézzel!
Uzorás: Jójójó, nem nézem. (Titkolózva): Hó, azértis meg fogom itt titokban lenni! Borzasztó kíváncsi vagyok rá! (Vegyi lest).

Laei: (Bögret hoz elő nagy cipkedéssel): Csak meg ne lássa senki, meg ne mondja senki, hogy én most ide elásmom ezt a fazék aranypenzét és maidsak ötven év múlva jövök el érte! El ne merészeljen ártani senki! De nektek b'zalmam meg-sughatom, hogy (sugva, Uzorás nem hallja) be akarom az uszorást csapni. Nem igazi arany ez itt a telefén, csak réz egydinárosok, ahil pedig kavics. No, de ha az uszorás majd kérdezi, csak hagyjátok rá, hogy szinta arany van benne. (Hangosan) Kész, elásmom még gazduram sem tud róla. No most én éven évre elmegyek Amerikába a mege-zett oroszánok és csöbögkéköz közé és ott meghalok, vagy visszajövök, pá, pá! (Bábra el).

Uzorás: Jaj be örülök, drága nagy titkot tudtam meg! Hát, gyerekek, hiába is tagadtok, láttam én is a fazék aranyat. Ugye jól láttam, hogy szintiszta arany volt! Gazduramtól megveszem most ezt a kis telekrést az udvarból és engem lesz a fazék arany. Lehet vagy harmanezer dinári arany benne! (Közönséghez) Csak ti el ne áruljátok, inkább adok majd nektek is befőle. (Ujjong, táncol örömben).

Gazduram: Jaj de tele a hasam vízzel... Ugyancsak telettem magam bárántomban! Hát maga mit táncol itt örül, hogy mindenemet elárvereztetli? De ez az udvar még az enyém!

A három kis pajtás

Van a Dömlikének ami szomszédunkban, két kis jó pajtás: Györfyke és Maguska. Felkeresik egymást s szípen eljásznak — főzőcskét — iskolát, vagy boltot csinálnak. Mindegyik elvegzli pontosan a dolgát, és ha kész az étel, hívják a nagymamát. Jöjjon izelje meg, mindjárt kitalálják. A nagymama félve, még csak megkísérlja, de a fenyos oca csak hogy megszögölje, Felborzolja szörét elgrik megszire, nem izlik neki a kis szakácsok föltje. Pörölik, zavartak, de az jédt oca egy-kettő s felugrik az ablak pátkányra mellé tilve, innak vagy rajzolnak. De mikor már ebbe is beletáradnak, a zongora alatt boltot állítanak. Kapható ott minden eszokoládé, dió, szagos szappan, füge cukor és meggyoró. És ami a legfőbb, minden nagyon olcsó. De a boltos csakhamar csodót jelentett, a segédek minden chelet megeltek. Nem is olyan nagy baj, huzzák már a delet, ilyenkor bezárják ugy is az üzletet. Dömliké nagytalája

Rejtvények,

Me'lejtés a Tündérország meliheli számából
Betűrejtvények: 1. Felhő, 2. Fekete gyémántok, 3. Színész, 4. Szerzetes.
Oszloprejtvény: 1. Tata, 2. Ugat, 3. Róka, 4. Alma, 5. Ynul, 6. Irni, 7. Dada, 8. Alap. A vastagon rajzolt sor: Turay Ida.
Téglalaprejtvény: Szégyen a futás de hasznos. Névjegyrejtvény: Zimár.
Vízszintes: 1. Kolozsvár, 8. Aro, 9. Apa, 10. Banan, 13. Ma, 15. N. E. R. 16. 12, 17. Elyy Samy, 18. Si, 19. Azz, 20. Gr, 21. Pröza, 23. Ema, 25. Diá, 27. Rózsadomb.
Függőleges: 1. Karmester, 2. Ok, 3. Lob, 4. Zenezőra, 5. Van, 6. A. P. 7. Rajzirkab, 11. A nyár, 12. Arasz, 14. All, 15. I. Y. G. 21. Paz, 22. Adó, 24. To, 26. Im.

A HIBAKERESŐ PÁLYAZAT MEGFELTÉSE

A Tündérország meseiben több szót kész-akarva fordítva nyomunk s a gyermekek feladata, hogy kikeressék a fordítva nyomott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a »Megfjeltes« szelvényébe, a szelvényt aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a Tündérország postaszekrényébe a szerkesztőség folyosóján szerda estig, legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfjelti, továbbá a rejtvényt és festményt beküldői között jutalmakat sorolunk ki.
A meliheli Tündérországban a következő hibák fordultak elő: men, za, si, ah, kacs, nav, gyoh, za sé. A hibakeresőpályázat nyertesé Verébes Imre, könyvjutalmát postán küldjék el Varaszdiba.

LANT ÉS TOLL

A VILÁGIRODALOM REMEKEI

Angol költők verseiből

Algernon Charles Swinburne

Ave Atque Vale

(Charles Baudelaire emlékeztére)

(Folytatás)

XII.

Nem gyilkos ölt meg és női ármány
S nem úgy heversz itt, mint Ő, a Király,
Ki hadban állt Troja falainál,
Nem enyhületből sirunk porod árnyán.
A mi könnyünk, ez az örök folyam,
A könyved mossa lágyan-komolyan
S mindéig él a szent költők iratja.
És nem Oresztesz gyászol tégedet:
A fő-fő Muzsák hozzák égetett
Emlékurnáik s Istenünk siratja
Szomorú végedet.

XIII.

Mert költőt ide nem küld ő ezernyit,
A fény ura kiméli kincseit,
Zenés, erős fia sok nincsen itt,
Oly szív, amely nyit, ajak, amely enyhít,
Ki forró-fényes dalt hoz és derít.
Bort ő adott tenéked keserűt
És ő nevelt fel keserű kenyéren.
Az ő keze táplálta lelkedet,
Babonás tüzed tőle lelkezett,
És ő etette szivedet serényen,
Ki éhséggel etet.

XIV.

Holtodba mostan csöndesen feléd dől
A nap s dal istene, az ifjuság.
Babérjai közt gyászos ciprus-ág.
Hogy a porod megóvna a sertéttől.
Ő tudja, hogy ki vagy s kegyes szive
Részvétesen ereszkedik ide,
Én-gyermekét gyászolja, az utolsót,
Különös könnyel glóriázza át
Naptalan szemed, daltól néma szád,
Kinceses fejed, mit elrabolt koporsód,
S fényét bocsájtja rád.

XV.

És véle együtt sir a Lété mellett
A rossz utak sötétlő Vénusza,
Megváltozottan, furcsa és kusza,
S könnyel locsol két bus, borzongó mellett,
A régi árnya, a torz örökös,
Ki nem kacajos és nem görögös,
A keserű, bujálkodó kísértet,
A széphusu, ledér, dalos kobold,
Ki mindig a nyomodba bujdoskolt
És utvesztőkbe vitt és megkísértett,
Felrázta a pokolt.

XVI.

És most ne hajtson galy s szava van a lantnak,
A kar ne hívja fényre lelkedet,
Mely édes éjtől, parfümtől beteg,
Kopár szived s kezéd, amely lelankadt.
Itt nincs segítség; lelkünk zavarát
Nem rontom és javítom; ő barát,
Nem fényezem a sirt s az életet sem.
Csak vadrepkényt és vadrózsát fonok
És vad igéket, vivni a konok
Halállal és koszorúval övedzem
Nem látható porod.

XVII.

Aludj; s bocsáss meg, ha rossz volt az élet,
Ha jó, köszönj; oly édes a közöny
És boldog az, ki megbocsát s köszön
Elhagyván a kertet, e bus-sötétet,
Hol tar csokorba fontad az avitt
Árny és titok beteg virágait,
A hűn zöld bimbaját s a szürke seprűt,
A szirmot, amely mérges vérbe fult,
A férges szenvedélyt, mely elvadult.
Ugy-e ott is e titkokat keressük
És felujul a mult?

XVIII.

Neked adom, testvér, barát, egyetlen,
Ezt a koszorút és isten veled.
Hűs, téli illat és gyér levelek,
Hideg a föld, szülőanyánk kegyetlen,
Niobe méhe nem oly fekete,
S fagyos a sirunk öblös ürege.
De érd be ezzel, befejezted, ó jaj,
Az életed akármiként zavart,
Te már nem hallasz soha zivatart,
Neked a fürgeteg is néma sohaj,
S a víz áll, mint a part.

(Vége.)

MÉG MA IS VITATKOZNAK azon, ki találta fel a könyvnyomtatást. A szétszedhető betűkkel való nyomtatás feltalálását a leg-többben Gutenberg János mainzi polgárnak tulajdonítják és őt tartják a nyomdászat atyjának, pedig már életében is akadtak vetélytársak, akik a feltalálás dicsőségét maguknak követelték. Gutenberg Fust Jánossal társult és ketten alapították az első nyomdát, hogy a bibliát kinyomják. Ez 1450-ben történt és miután Fusté volt a pénz, Gutenberget rövidesen kitétte a nyomdából és lefoglalta magának a műhelyt. A könyvnyomtatás nagyon gyorsan elterjedt Németországban és Olaszországban, ahol 1480-ban már negyven városban volt nyomda. Párizsban csak 1470-ben állították fel az első nyomdát és majdnem ugyanakkor, 1473-ban nyit meg az első budai nyomda is. Ezt Mátyás király állíttatta Hess Andrással, akit Velencéből hívott Magyarországra. Ebben a nyomdában készítették a „Budai krónikát” a viszonytagságos időkben az első nyomda elpusztult és a másodikát csak 1536-ban állíttatta fel a Sárvár melletti Újszigeten Nádasdy Tamás. A török háborúk idejében a nyomdák egyik helyről a másikra vándoroltak és akkor csak ezek a vándor nyomdák működtek. Azt is megállapították, hogy mozgatható betűkkel először nem Gutenberg nyomtatott, hanem fél évszázaddal ő előtte a kínaiak. Ők először agyag-, majd fémbetűket használtak. A könyveket eleinte kézzel irták és formájuk a görög és római időkben a göngyölet vagy tekercsek összeragasztott papirusz- vagy pergamenlapokból

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Furcsaságok heti gyűjteménye

álltak. A rómaiak összekötött viaszablakból is készítettek könyveket. A negyedik században a pergamenlapokat egymásra rakták és fatáblákba kötötték. A hetedik századtól kezdve gyorsan elterjedt a pergamen használata, amely mellett azonban két évszázaddal később a könyv anyagául pamutból, majd rongyból készült papír vált használatossá.

Amióta az ember először jött rá, hogy a lábát a talaj érdessége ellen védenie kell, vagyis amióta az első ember készített magának lábbelit, azóta ez a lábvédő berendezkedés belekerült az ember hatalmi szótárába: szimbólumot csinált belőle, amellyel a fölé- vagy alárendelés különböző formáit fejezi ki. A bibliai »sarumegoldás az alázatosság jelképévé lett. A római színészek magastalpu cipője, a »koturnusz« a fellengős életformát kíséri. A »papucs« a középkorban a férjnek az asszony uralma alá való rendelését szimbolizálta s a híres görög bölcselőt, Arisztotelészt, középkori fameszetek úgy ábrázolták, hogy a nagy bölcselő négykézláb kuszik, felesége a hátán lovagol és papucsával ösztökéli. 1502-ben egy hatalmas, egész Európára kiterjedő parasztmozgalom tüzte ki zászlajául a »Bundschuh«-t vagyis a fűzős bocskort. A cári Oroszországot a világsajtó mindig úgy jellemezte, mint amely »csizmája« sarka alá akarja tiporni a világot. A »csatos cipellő« bizonyos

előkelő osztályok kiváltsága volt s a régi bécsi udvari életben piros színű topánst csak az udvar tagja viselhetett. Erdekes a magyar »bakancs« története is. Eredetileg »bokancs« volt a neve akkoriban, amikor a 17. században az addig dívó opanka, vagyis bocskor helyett olyan lábbelit kezdtek használni, amely nemcsak a lábfejet, hanem a »bokát« is védte. Ez a »bokavédő« bokancs aztán átment a hadsereg használatába, róla nevezték el a gyalogkatonát, szemben a csizmát viselő lovaskatonával. »bakancsoknak«. S ettől fogva a bakancs a gyalogos fegyvernem szimbólumává lett a hadseregben. Ezt a hagyományt frissíti fel most az egyik olasz alpesi ezred, amely a »Goiserer« nevű hegymászócipőt tette meg ezredjelvénynek. Amikor ez az alpesi ezred legutóbb díszfelvonulást tartott Rómában, akkor egy óriási hegymászócipőt hoztak magukkal ezredszimbólumként.

A modern természettudomány legkorábbi gárdájába tartozott egy Athanasius Kircher nevezetű jezsuita pap, aki a 17. század közepén egészen bámulatos természettudományi felfedezéseket tett. Így például ő találta fel a laterna magicát: de főként az állatlélektan körébe eső első kísérletei biztosítanak neki még ma is tisztelt nevet. Az állat-hipnózis első klasszikus kísérleteit például mindmáig az ő módszere nyomán végzik az állatpszichológus-

sok. Az ő nyomain haladnak azok a misszionárius papok, akik távoli világrészekbe elviszik a modern természettudományi ismereteket s az állatlélektan legfrissebb felfedezéseit is. Ezek közé tartozik tudvaleg a mesterséges tojáskeltetés, amelynek segítségével ma már sokszorosára lehet emelni a baromfinevelés hozadékát. A szalézianus hittérítők, akik Sziámban tartanak fenn missziókat, most már rendszeres mezőgazdasági nevelésben részesítik hivatásukat, sőt mezőgazdasági kiállításokat is rendeznek, amelyek segítségével egészséges versenyt támasztanak a termelők között. Így a szegény sziámi népet új foglalkozáshoz és új keresetforráshoz juttatják.

Amerikában, mint ismeretes, feltűnően nagy azoknak a száma, akik kábítószerrel élveznek. New-York kórházaiban például nagyon sok ilyen szerencsétlen embert kezelnek. Az egyik kórházban most új eljárással próbálják az áldozatokat káros szenvedélyükről leszoktatni. A kábítószerélvezők az elvonókurák következtében emberfeletti módon szenvedtek a kórházakban, mert sok helyen még most is nagyon hirtelenül tulgyorsan vonják meg tőlük a mérget, amelyet szervezetük megszokott. A hírek szerint New-Yorkban most úgy akarnak segíteni a bajon, hogy a kábítószerélvezők az első néhány napot úgynevezett »fagyasztott álmoban« fogják eltölteni, vagyis felfüggesztik életműködésüket. Az orvosok remélik, hogy ezzel a gyógyeljárással nemcsak a betegek kínjait enyhítik, hanem a gyógyulás lehetőségét is elősegítik és gyorsítják.

Pisztrángvacsora

Irta: HELTAI JENŐ

A hegyoldalban vacsoráztam a régimódi szépasszonnal és leányával, aki maga is asszony már, anyjának javított és szűkített kiadása. A régimódi szépasszony ma is szép még, az idő nem hervasztotta el bájosságát, orra fitosabb, mint amilyen negyven évvel ezelőtt volt, álmodozó szemében ma is ott csillog még a férfibolondító varázs, gömbölyű állán, ráncatlan két orcáján ott rózsás még a gödröcske, a szerelem sötét verne, amelybe egymásután annyi és annyiféle férfi belezuhant. Nagyon is megértem, hogy unokái nem szólítják nagymamának, hanem Jucinak, mint jómagam is.

Kis kocsmá szerénykedik a hegyoldalban a pazar szabadtéri díszlet közepén, fenyvesek között, zajos kis osztrák patak partján. A kis patak a vásott kölyök szemtelen biztonságával ugrál szikláról-sziklára, ügyesen bujkál át a kis fahidak alatt, nagyokat zuhan és harsogó nevetéssel ugrik talpra, ezer év óta mulatja magát ezzel és mához ezer évre sem törí ki a nyakát. Pisztrángok passzióznak ebben a patakban, már addig ameddig, mert a kocsmához oda-csapott kis fabodén gyilkos vörös betűkkel pompáz a végzetes fölírás: Pisztrángraktár. Innen egy lépés csak a konyha. És az elmulás.

A kocsmáros hozza is már a pisztrángot. Vékonyka kis citromszelet kíséri a nemes halat, mint

középkori lovagot a hü csatós. A pisztráng szájában rózsaszínű cédula.

A fiatal asszony, nem az idősebb fiatal, hanem a fiatalabb fiatal — Amerikába ment férjhez, ahol is tíz év alatt tökéletesen és a visszaesés reménye nélkül gyógyult az európai szokásokból és erkölcsökből — csodálkozó meresztí nagy kék szemét a rózsaszínű cédulára.

— Mi ez?

Oktatni kezdem:

— Minden pisztrángnak van ilyen kis cédulája. Fehér, nefe-lejcskék vagy rózsaszínű, aszerint, hogy mi a kocsmáros feleségének vagy lányának a kedves színe. Mihelyt megszületik, nyomban megkapja. Rajta van az ára, az mint ikertestvére együtt nő vele. A pisztráng ezen a réven közeli rokona a kecségének, amelynek az árát szintén nagyság szerint szabják meg. De míg a kecsége a számla pillanatáig titok és rejtély, a pisztráng őszinte lélek, aki szívét a homlokán, árát a szájában hordja és azzal együtt kerül az asztalra. Őszinteségét, bátorságát, meggyőződéséhez való ragaszkodását semmivel sem bizonyítja jobban, mint azzal, hogy gyakran uszik az ár ellen. Alkalmassint ez az oka annak, hogy a legtöbb pisztráng karrierja derékban török ketté.

Az idősebb fiatal asszony szemrehányóan néz rám:

— Maga cinikus.

— Maga pedig értelem. Megsiratja a pisztrángot, de megeszi. En kicsufolom és megeszem. Legokosabb közöttünk ez a fiatal asszony, Lilian, azelőtt Lili, ő nem gondolkozik, csak megeszi.

A fiatal nagymama, Juci, megsértődik:

— Vagyis régimódi vagyok?

— Ezen ne busuljon, én is az vagyok. Ha enm volnék az, nem hoztam volna magának virágot.

Óvatosan kibontom a papirosból a bokrétát. (Tragikus dolog, hogy a virágosboltban vásárolt rózsza mellett nem tövis, hanem gombostű fenyegeti az embert). Juci magához öleli a bokrétát, beletemeti az arcát, nagyot lélegzik és behunyja a szemét. Harminc évvel ezelőtt megőrültem volna ettől a kis játéktól.

— Magának is hoztam valamit, — mondta Liliannak. — Angol cigarettát, tudom, szereti.

— Remek!

Nyomban rágyújt, otthagyja a felpisztrángot. Juci panaszosan kérdezi:

— Nem eszed meg?

Lilian tagadón rázza a fejét, kéjjel füstöl, Juci maga elé huzza a tányért:

— Kár érte.

Amikor megette, elbűvölően néz rám:

— Látja, ez kedves volt... ez a virág. Mihelyt hazaérkezik, küldök magának valamit. Egy arcképet. Jó? Emlékeül a pisztrángvacsorára.

— Nagyon köszönöm...

Lilian, aki időközben végére járt a második cigarettának is, szintén meghatódik:

— Én is küldök valamit magának, Amerikából. Tudja mit? Egy szép nadrágtartót.

Elnevetem magamat. Lilian dühösen rámförmed:

— Mit nevet? Tudja milyen szép tud lenni egy amerikai nadrágtartó?

Nem feleltek. Mind a hárman hallgatunk most. Körülöttünk tökéletesen besötétedett, kerti lámpánk már alig pisláskolt csak a piros abroszon. A szomszéd asztalnál a kocsmáros, pipával szájában, pápaszemmel az orrán, újságot olvas. Langyos szél bujkál a fenyvesek között, a fiatal ágak halkán nyögdecselnek. A hegyek fölött kibujik a hold, fehér foltokat látunk a fekete ormokon, friss hó hivalkodását. Éjjli madár szólal meg a sűrűben. A kis hegyi patak még jobban nekilendül a sötétségben, úgy sem látja senki most, tetheti amit akar. Hébe-hóba furcsán meg-megrándul... hal veti föl magát benne... talán pisztráng. Lent a völgyben sárgán ragyognak a békés lámpák. Itt-ott a hegyoldalban is fénylik valami titok. Mi van ott? Ki él ott? A szívünk elszorul, egyszerre sóhajtunk mind a hárman. Miért? Talán mind a hárman arra gondolunk, milyen szép tud lenni egy amerikai nadrágtartó!

A leány egyre komolyabb lett, fejét lassan fölemelte a párnáról. Nem, nem álom, ez maga a valóság!...

— Ön, ön az?... Oh, Istenem! El akarta vonni a kezét. Arca komollyá, szomoruvá vált.

Rudi nem bocsátotta el a drága kezecskét, az ágy szélére ült s átölelte a leány lilium testét.

— Én vagyok, Marikám és nem is hagylak el többé soha. Megismertelek és — mindent tudok! ... S mert mindent tudok, úgy állsz előttem, mint egy szent áldozat, mint egy hősnő, mint egy vértanu, mint csillag ragyogsz fölöttünk s mi mind, mind méltatlanok vagyunk hozzád. Az Isten megkönyörült szenvedéseimen és ismét hozzád vezérelt és el nem hagylak többé, csak ha meghalok!...

Mari nem felelt. Sirt.

Oh, de ezek a könnyek az élet legnagyobb beteljesedését, az üdvösséget jelentették.

Rudi arcához simult a leánynak s örömpeszeve mondta:

— Tudtam, hogy anyém leszel, tudtam az első pillanatban, amikor megláttalak. És most már semmi földi hatalom sem választ el tőled. Eleget szenvedtünk, megérdemeljük a boldogságot!

— Az ajtó most halkán kinyílt s a szomszéd szobában tartózkodók csöndesen beléptek.

Meghatottan nézték a gyönyörű párjelenetet.

Rudi és Mari átölelve tartották egymást. Ajk az ajkon ünnepelték eljegyzésüket.

Izgalmas történet a százezer előtti Budapest mélységeiből

(86)

»A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

Feri és a báróné halkán az ágyhoz lépett.

Mari föltekintett és szelid mosoly virágozott ki a szája körül.

Kitárta karjait a báróné felé s halkán mondotta:

— Testvérem vagy, ugye, az vagy?

— Az vagyok, drága Mariskám.

— Légy egészen az!

A báróné megértette s Ferihez lépve, így szólt:

— Kedves Feri, a nagy küzdelem, amelybe értem bocsátkozott, ma véget ért. Mallóry, a boldogtalan, mint tudjuk, kiszenvedett. Most már az ön megjutalmazása következik.

— Jutalmazás? — jajdult föl Feri s elkésereve mondotta:

— Báróné, amikor először volt szerencsém a szeme elé kerülni, ön azt kérdezte tőlem, hogy szolgálataimért miféle jutalomra tartok számat. Akkor én szavamra kijelentettem, hogy jutalmat nem kérek s nem fogadok el. A feladatot, amelyet akkor vállaltam, elvégeztem s ezzel a dolog kettőnk

közt tökéletesen el van intézve.

— Nincs, nincs, Feri! Az ön szerepe véget ért, most következik az enyém. Az én szívem sem hálátlan az én hősnőm iránt. S a szívem egy kérdést diktál. Mit felelne, ha arra kérném, hogy legyen atyja a fiamnak?...

— Báróné! — kiáltotta Feri örömittasan s odarohant a halovány nőhöz, akinek most két rózsza gyult ki az arcán s aki őt kitárt karjai közé zárta.

— Ön a legnagyobb színlelő, kedves Feri, — mondta boldogan nevetve. — Ön eddig egy szóval sem mondta nekem, hogy szeret!

Feri fölnevetett. Mámoros volt az örömtől.

— És ön mégis tudta ezt, báróné! Nem szólhattam, mert nem akartam szeszegő lenni s mert ön oly elérhetetlennek látszott...

A báróné álmodozva nézett a szép fiatalemberre, aki átkarolva tartotta s pár pillanat múltán kibontakozva öleléséből, halkán susogta:

— Azt hiszem, barátom, hogy az ön karjai között megtalálom a boldogságot, mely eddig meg volt tőlem tagadva.

Két üdvözölt emberpár volt együtt a szobában, négy boldog ember, aki észre sem vette, hogy az ajtóban egy kis pupos ólalkodik, egy szomorú teremtes, akinek pedig olyan nagy része volt boldogságuk kiharcolásában.

Nem voltak hálátlan természetűek s mégis, egyiküknek sem jutott eszébe...

A szerelem boldogságában bizony önző az ember s képes megfelekedni az egész világról!...

Róka irigység nélkül nézett a boldog emberekre, de amikor csöndesen visszavonult, szomorúan főlshajtott:

— Csak számomra nincs remény, nincs boldogság, amióta szegény hugocskám eltemettük!

De amikor lakásába lépett s a kis Artur, fejét felítve az ágyban, kedvesen üdvözölte, a pupos arca földerült.

— Hol voltál oly sokáig, papa, már aggódni kezdtem érted, — csacsogta a gyermeket öregesen.

Könyesepp nedvesítette meg a pupos arcát s a gyermeket megcsókolva, így szólt:

— Istenem, hálás vagyok neked: fiam van, aki szeretni fog, míg élek!

— Amíg csak élsz, de azután is, — felelte Artur gyermeki bensőséggel.

Még egy nehéz föladat várt Rudira: hivatalosan is el kellett in-

SAKK

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK

V. csoport:

1—2. 25. Fa4. 2—6. 25. Fa3. 2—3. 32. Vg4. 3—1. 23. Hxd4+. 4—2. 29... Bxf7.

VI. csoport:

5—3. remis. 2—3. remis.

VII. csoport:

1—6. 7. e5. 2—5. 8. f4. 3—4. 8. Hbd7. 1—2. 10... Bd8. 2—6. 8. Hgf3. 3—1. 15... c5. 1—4. 8... Hf6. 2—3. 9. Ff4. 3—6. 8... Hg4. 4—5. 8. Va4+. 5—3. 10. Vf3. 6—4. 7. exf6. 4—2. 3... e5. 5—1. 8. Vc2. 6—5. 7... c6.

ÜZENETEK:

Kókai. A VI. csoport 2—3. és 5:3 partijaiban ellenfelei elfogadták a felajánlott remist

Recskó. A kért könyveket azonnal nem küldhetem, sőt ma a könyvek megrendelésével járó kockázatot sem vagyok hajlandó vállalni. Küldjön be bélyegzett válaszbortékot és egy nemzetközi pénzes utalványt, levélben részletes utasítást adok a könyvek megrendelésére vonatkozólag. A versenyszabályok szerint kivétel nincs az egyes játékosok között és önnek is be kellett volna a szabályokat tartani.

Levelezési versenyünk hatodik csoportjában befejeződött a küzdelem.

Levelezési versenyünk hatodik csoportjában befejeződtek az összes

játszmák és az alábbiakban közöljük a végleges eredményt: Az első díjat (80 dinárt, vagy hasonló értékű sakkönyvet) nyerte Béli István (Zemun) 5 ponttal (100%), aki az összes játszmáit megnyerte. Második lett Kohn Márton (Beograd) 3 1/2 ponttal, (40 dináros díjat vagy hasonló értékű sakkönyvet kap). A harmadik díjon pedig Novák Lajos (Vinkovci) és Kókay József (Bács-topola) osztoznak 3 1/2 ponttal (egy-egy sakkönyvet kapnak). A további helyezések a következők: Fárbas Imre (Petrovgrad) 1 1/2 pont, Farkas József (Senta) 0 pont. Kérjük a pénzdíjat nyert első és második helyezettet, sziveskedjenek rovatvezetőnkkel tudatni, hogy a díjat pénzben vagy hasonló értékű sakkönyvben kívánják-e?

A győzteseknek ezután is gratulálunk szép teljesítményükhöz.

MEGNYITÁS ISKOLA

A meráni variáns

(102. folytatás.)

16. Ff4! .....

Spielmann szerint gyengébb lenne 16. f4. Hxe5. 17. fe, f5, mert így sötét jobban állna.

16. .... Hxe5

17. Vxe5 Vxe5

18. Fxe5 Bb7

19. Fe4

és világos nyer.

A másik lehetőség a következő:

14. .... Fa6!

15. Fg5 Hd7

Reilstab német mester az alábbi folytatást ajánlja: 15... Fe7. 16. f4 vagy 15... Fd6. 16. f4, 0—0. 17. Bf3. stb.

16. f4 .....

Lehetséges itt 16. Ff4 is, amire fenyeget Fe4, Hxe5 stb. folytatás.

16. .... Fc5

Ha 16... Hxe5, akkor 17. fa, f5. 18. cf6! Vg5. 19. Vxe6+ Kd8. 20. Vb6+ és matt pár lépésben.

17. Kh1 .....

Gyengébb lett volna 17. Fe4, mert akkor d3+ vagy 17. Vh5-re g6. 18. Hxg6, fg. 19. Fxg6, hg. 20. Vh8+, Ff8 jönne.

17. .... 0—0!

18. Fe4 Vd6

19. Hxf7 Bxf7

20. Fxa8 b4

21. Ve4 Fxf1

22. Bxf1 h6

23. Fh4 g5

24. Vg6+ g5

24. Vg6+ érdekes bonyodalmakhoz vezet, pl. 24... Kf8. 25. Vxh6+, Ke8. 26. Vxg5 vagy 24... Bg7! 25. Ve8+, Hf8. 26. f4, hg. 27. Fg3, Va6. 28. Bel. d3. 29. Vc6, d2. 30. Bd1, Ve2. 31. Vf3 stb.

A meráni változat egyik nem régen játszott szépségdíjas partija az 1935 évi moszkvai nagyversenyen Capablanca és Löwenfisch játszmája, amelyet teljes egészében közlünk: 1. d4. d5. 2. c4. c6. 3. Hf3, Hf6. 4. e3. e6. 5. Hc3, Hbd7. 6. Fd3, dc. 7. Fxc4. b5. 8. Fd3. a6. 9. e4. e5. 10. e5. cxd4. 11. Hxb5. Hxe5. 12. Hxe5. axb5. 13. Vf3! (Stahlberg lépése) Ba5 (Bb8 előre nem látható bonyodalmakhoz vezetett volna. 13... Va5+ -ra pedig 14. Ke2! jött volna.) 14. 0—0. b4. 15. Ff4. Fe7. 16. Bf1. 0—0. 17. Vh3. Bc5. 18. Bxc5. Fxc5. 19. Fg5! h6. 20. Hg4! Fe7. 21. Fxf6. gxf6. 22. Hxh6+. Kg7. 23. Vg4+. Kh8. 24. Vh5. Kg7. 25. Hxf7+! Bh8. 26. Vg6+ sötét feladta.

(Folytatjuk.)

328. SZÁMU JÁTSZMA

Vezérgyalog játszma

Játszották a moszkvai klub bajnoki versenyén, 1940.

Világos: Romanovki.

Sötét: Cshever.

1. d4, Hf6. 2. Hf3. e6. 3. Fg5. d5. 4. e3. Hbd7. 5. Fd3. Fe7. 6. 0—0. 7. Hbd2. c5. 8. c3. Vc7. 9. Ve2. e5. 10. e4! de. 11. Hxe4. ed4. 12. cd4. b6. 13. Hxf6+. Hxf6. 14. Bfe! Fe6. 15. d5! Hxd5. 16. Ve4. g6. 17. Fxe7. Hxe7. 18. Hg5! Ff5. 19. Vh4. h5. 20. Hh7!! Kxh7. 21. Bxe7. Vc8. 22. Fc4. Kg7. 23. Fd5! Bb8. 24. Vf4. Vd8. 25. Ve5+. Kh6. 26. h4! f6. 27. Vf4+, g5. 28. hg5+. Kg6. 29. Fe4!! fg5. 30. Bxe6+! és sötét feladta.

SAKK-HIREK

A trencsénteplici nemzetközi mesterversenyre — amely július 1-én kezdődik — a jugoszláv Sakkszövetség dr. Widmár jugoszláv bajnokot küldte ki. Amennyiben dr. Widmár akadályozva lenne a szereplésben, úgy Tomovics vagy Pirc képviselnék Jugoszláviát a versenyen.

Kuba szigetén rendezett versenyen Koltanovski és Kashdan holtversenyben lettek elsőek.

A borovói Sakkör július 1. és 20. között a Horvát Bánság sakkmeisteri címéért versenyt rendez. A versenyen a Horvát Bánság területén élő sakkozók vehetnek részt. A borovói »Bata«-gyár a verseny résztvevőinek ingyen lakást és teljes ellátást ad a verseny egész ideje alatt.

„Reggeli Újság”
magyarországi napilapja

téznie Karnek Eliz és báró Mallóry Zdenko ügyét.

Karneknét illetőleg a probléma nem okozott valami nagy fejtevést. A szép özvegy megőrült — másnap ezt hivatalosan is megállapították, ellene tehát törvényesen eljárni sem lehetett. Ennélfogva úgy a Lámpássy által gyermekgyilkosság miatt ellene tett följelentést, mint a Mallóry megölése miatt támadt vádat félre kellett tenni.

Az özvegyre hamarabb lesújtott a bűnhődés, mint az birói uton bekövetkezhetett volna. Az a kárhozát várt reá, hogy mint szerencsétlen eszelős, mint élőhalott fejjeze be az életét.

Nehezebb kérdés volt Rudi számára Mallóry báró ügye. Ilyen gondolatok verték fel nyugalmát:

— Igaz, a báró meghalt s így ő a saját személyében immár nem büntethető.

— De most, hogy a Fekete Emberral való személyazonossága kétségtelenül kiderült, nem kell-e vizsgálatot indítani általában az összes büntények föderítésére és a cinkostársak kézrekerítésére?

— Most, hogy a haramiavezér személye ismeretessé lett, könnyebbé válik a cinkosok kinyomozása és elfogatása is.

— A büntetőhatóság eljárhat ellenük...

— De ha végtárgyalásra kerül a dolog, elkerülhetetlen, hogy Mallóry személye a büntügy központjába ne kerüljön s az ország-ra szóló esemény lenne.

— Igaz, a báró meghalt s őt

már nem érintheti semmi botrány. — De a felesége és a gyermeke! Egész életükre meg lesznek szegényítve!

— A kis báróra majd egész életében újjal mutatnak az emberek: Nézzétek, ennek a nagy urnak az apja közönséges rablógyilkos volt.

— Aztán, ha sikeres lesz a vizsgálat: Praczek is hurokra kerül!

— No és: emiatt szabad nekem az igazságszolgáltatás útját eltörleszolni?

De még más is eszébe jutott Rudinak.

— A bárónéval én — gondolkodott tovább — Ferivel való házassága révén, sógorsági viszonyba jutok.

— Illő-e, hogy én döntsek Mallóry báró ügyében, amikor a rokonnal bírósági nem lehet?

Hosszas töprengés után végre elhatározásra jutott Rudi.

Mikor másnap megkapta a rendőrségtől az összes bizalmasan kezelt iratokat, amelyek a Karnek-Mallóry-ügyre vonatkoztak, bejelentette a főhercegnek, hogy az ügyben a családi összeköttetés miatt nem tehet előterjesztést; jobb lesz, ha a fenség a helytartótanács igazságügyi osztályfőnökének és az országbirónak kéri ki a véleményét.

Igy aztán az ügy az országbiró és az igazságügyi osztályfőnök elé került.

A két ur két különböző egyéniség volt.

Gróf Wohlmuth Xavér, az osztályfőnök, békés, elnéző természetű.

Mailáth György országbiró éles, kemény és kéréllhetetlen, mint maga az igazság pallósa.

Gróf Wohlmuth azt javasolta, hogy fátyolt kell borítani Mallóry bűneire. Őt magát megbüntetni már ugyse lehet: a banda legnagyobb részben, vagy talán teljesen kipusztult már: az eljárásnak nem volna más eredménye, mint hogy gyalázatba döntene egy főnemesei családot.

Homlokegyenest ellenkező volt az országbiró javaslata. Ő a legszigorubb nyilvános eljárást követelte; a törvények tisztelete csak emelkedni fog, ha látják, hogy a kitünő társadalmi állás nem mentesíti alóluk; nem lehet ugyan Mallóryt a saját személyében megbüntetni, de a fenytékeknek nemcsak az a célja, hogy a tettessel szemben a bünt megtorolja, hanem az is, hogy elrettentésül szolgáljon mások számára.

A főherceg szelid lelke Wohlmuth javaslatát tette magáévá.

A Mallóry-ügy így örökre titokban maradt s a reá vonatkozó akták — a helytartóság egyéb titkos irataival együtt — a kiegyezés után az országbirónak adták át. Legalább volt elég érdekes olvasmánya, ha esetleg unatkozott.

Mallóry Zdenko bárót harmadnap a családi kriptába csöndben eltemették.

Lámpássy ügyvéd napjában kétszer-háromszor is megnézte a holttestet, vagy a pupost küldte maga helyett s mindketten jelen voltak a koporsó lezárásakor is.

Saját szemével akart megbizo-

nyosodni, hogy gyűlölt ellensége csakugyan meghalt és hogy valóban a temetőbe kerül.

A két férfi azon kevesek között volt, akik a bárót utolsó útjára elkísérték.

A temetés után az ügyvéd így szólt a puposhoz:

— Na jöjjön, Róka barátom, most megkapja tőlem az ígért ajándékot. Megfizettem ellenségeimnek, most már csak az van hátra, hogy eleget tegyek barátainknak is.

De csak látni kellett volna a pupost, milyen büszkén lépkedett egy óra múlva vadonatúj ruhájában, amelynek a mellényzsebében egy százakat érő aranyóra kettygett...

Ha azonban Lámpássy ügyvéd ezen az éjszakán kiment volna a temetőbe, ott ugyancsak meglepő eseményeknek lehetett volna a tanúja.

Ejfélkor egy sötét árny jelent meg a Mallóryak családi sírboltja előtt.

Kulcsot dugott a zárba s a kriptaaajtó föltárult előtte.

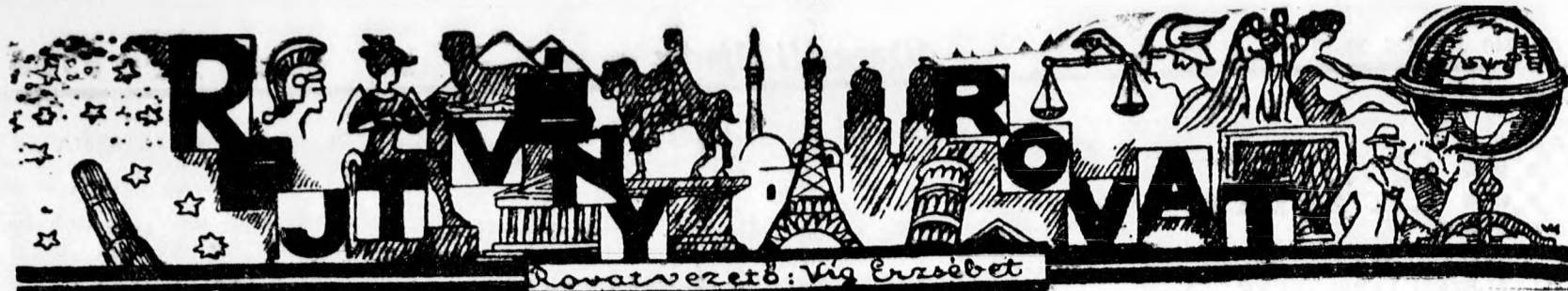
Az árny belépett a boltüregbe s betette maga után az ajtót. Aztán tolvajlámpát gyújtott meg.

Lámpássy ügyvéd most láthatta volna, hogy az éjféli látogató nem más, mint Praczek.

A portás nem vesztegette az időt, azonnal munkához látott.

Csavarhúzó segítségével leemelte a koporsó födelét.

(Folytatjuk)

Rovatvezető: Víg Erzsébet

Vizsintes sorok:

1. A Reggeli Ujság értékes aján-déka
6. A Vezuv pusztította el
11. Távolodást jelent
12. Kürtös magyar vezér
14. Árunak van
15. Iga
18. Szeszessital, vissza
19. Szerzetesnő
21. T. e.
22. Tömeg
24. Ir félmult idő
25. S. l.
26. Vissza: ásvány névelővel
28. Cigányairól híres
31. Vejem
32. L. R.
34. Pogány istennő
35. Üdvözlet
36. Nemzet
39. Parancsolva kér
40. Papi ruha
42. Ad félmult
43. Ák
45. Ik
46. Gyilkolt, vissza
47. A középkor rémei
50. Személyes névmás
51. Rag
52. Időmérő
53. U, u, u
55. Vissza: ital
56. Essek
58. Nőihang
60. Van csendes is
62. Váltónál fontos, megfordítva
64. Felsőbb hatóság szokta
66. Szellemi munkás
67. Szin
69. Űrmérték
70. L. P.
71. T. K. N.
72. Váj
74. Sertésalak
75. Kalapdisz, utolsó betű kettőzve
76. Nem széles

KERESZTREJTVÉNY

Közli: Szerencsei Károly, Csantavir

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		11		12	13			14	
15	16		17	18		19			20
21		22	23			24			25
26	27	28		29	30			31	
	32	33	34				35		
36	37		38	39		40			41
42			43	44		45		46	
	47	48					49		
50		51			52			53	54
	55			56	57	58	59		
60	61		62			63	64		65
66			67				68	69	
70		71			72		73		74
75					76				

Függőleges sorok:

1. Létra
2. Császár id. vissza
3. Nőinév becézve
4. O. L.
5. Tagadószó
6. Enélkül ügyvéd elképzelhetetlen
7. Olló fele
8. Katolikus egyház feje
9. Kor
10. A kocsmáros is ez
13. A magyar történelem tragikus végű alakja
16. Mesterség

17. Ló
19. Menyasszony
20. Ilyen butor is van
23. Lóca
24. Nőinév
27. Mezejéről híres
29. G. I. A.
30. ...ián
31. Ilyen ör is van
33. Vissza: számszám
35. Papa fele
37. Adáról való
38. Duszgadzag
40. Pápai korona
41. A. L. K. U.

44. Nem ül
45. Ilyen edény a pohár
48. Kolostoráról nevezetes
49. Régi nép
50. Nőinév
54. Férfinév
55. Vissza: arcon van
56. Tenger id.
57. Vágó számszám visszafelé ékezet-tel
59. Ital
61. Gabona
62. S. C. N. O.
63. Aratáskor sok van
65. Kép id.
67. Kép
68. Vágószerszám
71. T. U.
73. Saját kezüleg rövid.

A múlt vasárnapi számban meg-jelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése.

Vizsintes sorok: Ez volt a vesz-tünk — Éva — Nir — Zár — Doko — Pilis Lőre — Éra — Kám — Vie — Mér — LR — Kalamájka — Mi — Hur — Lan — Szó — Avatás — Szemez — Raj — Keramit — Ará — Akteon — Pálmák — Orr — Kia — Zéa — Yt — Dubrovnik — Te — Kéz — Moá — Ais — Hun — Oláh — Utasa — Kedd — Rág — Edo — Zár — A magyarok istene.

Függőleges sorok: Erdély arany kora — Véka — Ovo — La — Ani-mal — Vil — Eriván — ZZ — Tál — Üröm — Kleriszákrendje — Orr — Pál — Sij — Rém — Karákorum — Eksztézis — Kut — Masacio — Aze — Hajtó — Omama — Vak — Sen — Sip — Era — Erd — Lék — Kráter — Avasok — Tél — Boa — Nia — Tud — Zára — Here — Hág — Udo — Kát — GY — ZS.

A TUNDÉRSZÁG NYEREMÉNYEI:

Fűszer csomag
MARTIN MIEKO
azelőtt Gausz Viktor)
fűszer és csemege üzletéből
RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33-66

Villany zseblámpa
IRSAY JÓZSEF
sport és vadászfelszerelési
cikkék szaküzletéből
KRALYA PETRA II. UL. 32

Állandóan a legjobb minőségű friss
csokoládé és keksz kapható
UNION bombonierában
Novisád, Trg Oslobodjenja 3.
Tulajdonos: Klemen Gábor — A he-
lyes megfejtőnek csokoládét ad

Jó kidolgozású fényképet csak a 20
éven át dolgozó

OSZNOVITY MÜTERMÉBEN
kap. Forduljon bizalommal hozzánk.
Novisád, Zseleznicška ul. 5.
Árvizkárosultaknak kedvezmény.

FOTO STUDIO ROYAL
Novisád legmodernebb fényképező
műterme egy fényképfelvételt,
Trg Oslobodjenja 2, Matica-épület

**EGY SZEP KÖNYVET AD
MENAHEM J.**
minden nyelvű használt könyvet
antikváriuma, — Noivszád, Vesz- elad

Szép ajándékot ad a
NAGYFEJEŐ (»SZNEZSANA«)
tulajdonos: Schön Márta, kézimunka-
üzlet, Novisád, Bulvar, Matica épület.

Egy hatalmas játéklabdát
»Indanthren« áthuzattal ajándékoz

HOLIK bácsi

Változatosan szép aján-
dékcsomagot ad a
»KONZUM«
kávé és tea szaküzlet
Novisád, Kr. Petra II. 2

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Adam
hangszerüzletéből. Novisád, Kralja
Petra II. 52. Nagy választék, olcsó
árak, szolid kiszolgálás.

Egy negyed tucat finom pipereszap-
pant ad a
**PRVA JUGOSZLOVENSZKA
KEMICSNA TVORNICA
NOVISZAD,**
gyártja a legjobb cipőkrémet, az
»DOL« és a híres **KLEIN ÉS FIA**-fele
pipereszappanokat

Hajnyírást, vagy kislány frizurát csinál
egy kislánynak és kislánynak
az **»ELLA« SZALON,**
Kr. Petra II. 62. Külön pedikűr osztály

Egy doboz legkínzóbb
desszert cukorka a

**WAHL-féle »CONFISERIE-
üzletből**

NOVISZAD, KRALJA PETRA II. 72

Fényképfelvétel
Studio Heringnél
Apostó utca! Aratór képek kidolgozása

Ajándék-csomagot ad
FLEISCHMANN I.
csemegekereskedő, Kralja Petra II. 15
Telefon 25-18.

Öt adag finom fagyaltot ad az un-
nan megnyit és fagyalt speciálitásai-
ról már is közismert és kedvelt

»L I D O«

faevlaltszalon, Kralja Petra II. 2.

Egy címés és
sz p játéktárcs a
»GOLYA«
bazar játékaru
és jux cikkek
üzletéből
Kralja Petra II. 7

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a
MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Pet-
ra II. 12. — Állandóan friss sütemény

Truppel Béla

az ország legnagyobb hangszerüzlete,
a »Hohner« harmonikák vezérképvisle-
lete és lerakata ajándékoz egy finom
szájharmonikát. Novisád, Duna ucca.

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legna-
gyobb könyv és papíráru üzlete.

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
K LIPPEL JÓZSEF
hygiénikus péksége Zseleznicška-
ka 38, fióküzlet: Postanszka 1.
Készíti a legjobb bureket, süte-
ményeket, graham kenyereket stb.

Egy szép ajándékcsomagot ad
KONSTANTINOVIC.
Novisád legdusaban felszerelt fűszer-
és csemege-üzlete
KR ALEKSZANDRA U. 19

Egy pár gyermekharisnya
vagy kesztyű az
»olcsó PEREPATICS«
kötött és szövött áru üzletéből
Futoski put 37.

Egy szép képerketet ajándékoz
LERCH JOVÁN
Blondel keretek, üveg és porcellán
áruk legdusabb szaküzlete Novisád,
Kr. Petra II. 21 — Telefon 30-74